

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེས་གཉེན་དུ་

གྱུར་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་བྱེད་པ། བདུད་དང་། ཕྱིར་ཚོལ་བ་བཅོམ་པ། ས་རོལ་གྱི་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་ཞོན་པ། རྟོན་པ་དང་། ལྷོ་

གྲོས་དང་། རྟོགས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། གཟུངས་དང་། སློབས་པ་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པ། སྐྱིབ་པ་དང་། ཀྱུན་གསུམ་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་

ཐར་པ་ལ་གནས་པ། སློབས་པ་རྒྱུན་མི་འཚད་པའི་ན་པ་དང་། ཏུལ་བ་དང་། མི་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སློམ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་

དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་རབ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། སློན་ལམ་དང་། སློབས་དང་། ཡེ་ཞེས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་སྐྱོན་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ། མི་དམིགས་པའི་

ཚོས་ལ་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་བཏབ་བ། ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་པ་ལ་མཁས་

{@271B} པཎྜུ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མི་ཞོན་པའི་མི་འཛིགས་པས་རྣམ་པར་གཞོན་པ། བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཞེས་ཀྱི་ཚོགས་ཚེན་པོ་བསམས་པ། མཚན་དང་། དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་

ཀྱིས་ལུས་ཤིན་ཏུ་བརྒྱུན་པ། གཟུགས་དམ་པ་འཛིན་པ། རྒྱུན་དང་བྲལ་བ། རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་མཐོ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དང་། གྲགས་པས་མཛོན་པར་འཕགས་པ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་

དོ་རྩེ་ལྟར་སྲ་བས་སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། དགོ་འདུན་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་རྟོན་པ། ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་འོད་ཟེར་ལས་

བདུད་རྩི་འི་ཆར་ཤིན་ཏུ་འབེབས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་སྐད་དང་། སྒྲ་བ་དང་། དབྱུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། སྐྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱུངས་དང་ལྡན་པ། ཚོས་ཟབ་མེ་རྟོན་ཅིང་འ
བྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་མཐའ་དང་། མཐའ་མེད་པར་

ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚོན་སྒྲོལ་བ་ཀུན་གཅོད་པ་དང་། སེང་གེ་ལྟར་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱོ་མཛོད་པར་སྒྲོགས་པ།
ཚོས་ཆེན་པོའི་འབྲུག་སྐྱོགས་པ། མཚུངས་པ་དང་། མི་མཚུངས་

བའི་ཚོས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ། ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་རབ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར
འདོད་དཔོན་ཆེན་པོ། རྩང་བ་དང་། ཞི་བ་དང་། སྤྲོ་བ་དང་། འཇམ་པ་

དང་། བལྟ་དཀའ་བ་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁུས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་

{@272A} །། །པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ལྡན་པ། མི་མཉམ་པ་དང་། མཉམ་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་
བསྐྱུར་བས་དབང་བསྐྱུར་བ། ལྟོབས་བཅུ་དང་། མི་

འཇིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པ་ལ་ལྟག་པའི་བསམ་པས་ཞུགས་པ། ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་དང་། ངན་འགྲོ་
ལོག་པར་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པའི་འོབས་

ཐམས་ཅད་ལས་བརྒྱལ་བས་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་རྟོན་པ། ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འདྲེལ་བའི་ཚོགས་ལ་མཁུས་པ། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ། ཅི་རིགས་པར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེན་སྐྱུར་བ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ། ཡོན་

ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་འབྲུང་གནས་དང་ལྡན་པ། སངས་

རྒྱལ་གྱི་ཞིང་མཐའ་ཡས་པར་ཡོན་ཏན་བཀོད་པས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ། གོམ་
པ་འདོད་བ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ། བསྐྱལ་པ་བྱེད་པ་ལྷན་ལྷོད་པ།

བརྒྱ་རྟོད་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་བོ་མཐའ་ཡས་པར་རྟོགས་པ་ལ། འདི་ལྟ་སྟེ།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་པར་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་དང་། མཉམ་

མི་མཉམ་ལྟ་བུ་དང་། ཏིང་ལེ་འཛིན་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཚོས་གྱི་དབང་ལྷུག་དང་། ཚོས་གྱི་ཏྲོག་དང་། འོད་གྱི་
ཏྲོག་དང་། འོད་བཀོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་བཀོད་པ་དང་།

{@272B} བཀོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། སློབས་པ་བརྟེན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེན་བརྟེན་པ་དང་། ལག་ན་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
ལག་ན་ལྷུག་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྟག་ཏུ་ལག་བརྒྱུད་དང་། རྟག་ཏུ་ལག་

བཏེག་དང་། རྟག་ཏུ་གཏུང་དང་། རྟག་ཏུ་དགའ་དགོད་དབང་པོ་དང་། མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་
དང་། སློན་ལམ་ལ་ཞུགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། སོ་སོ་

ཡང་དག་པར་རིག་པ་རབ་ཏུ་སྦྲུབ་པ་ཐོབ་དང་། རྣམ་མཁའ་འཛིན་དང་། རིན་ཆེན་སློན་མ་འཛིན་དང་། རིན་ཆེན་དཔའ་
དང་། རིན་ཆེན་དགའ་བ་དང་། རིན་ཆེན་དཔལ་དང་།

མིག་འཕྲུལ་ཅན་དང་། བྲ་བ་ཅན་གྱི་འོད་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་དང་། རིན་
ཆེན་གཏོང་དང་། བདུད་འཛོམས་དང་། སློག་གི་ལྷ་

དང་། རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། མཚོན་བརྟེན་པ་ཡང་དག་འདས་དང་། སང་གའི་ང་རོ་མཛོན་པར་བསྐྱུགས་པའི་

དབྱུངས་དང་། རིའི་རྩེ་མོ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པའི་རྒྱལ་

པོ་དང་། སློམ་གྱི་གྲང་པོ་ཆེ་དང་། སློམ་གྱི་བལ་གྲང་གྲང་པོ་ཆེ་དང་། ཉུག་ཏུ་འབད་དང་། བརྩོན་པ་མི་འདོར་བ་དང་། རབ་
གྱི་སྤོ་གྲོམ་དང་། མཛོམས་པར་སྐྱེས་དང་། པད་མོའི་དཔལ་

གྱི་སྤྲིང་པོ་དང་། པད་མོ་བཀོད་པ་དང་། བ་རས་གཟིགས་གྱི་དབང་རྒྱལ་དང་། མཐུ་ཆེན་ཐོབ་དང་། ཚངས་པའི་བྲ་བ་ཅན་
དང་། རིན་ཆེན་གདན་དཀར་ཅན་དང་། བདུད་ལས་རྒྱལ་

{@273A} ལྟ། །དང་། ཞིང་སློམས་རྒྱན་དང་། ཁོར་བུ་རིན་ཆེན་གདུགས་དང་། གཙུག་ན་གསེར་དང་། གཙུག་ན་
མོར་བུ་དང་། བྱམས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གཞོན་

རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲུང་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དོ། །སྤྲིང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ལྷུང་ན་མེད་པ་ནས་ཚངས་པ་རལ་པ་ཅན་ལ་

སོགས་པ་ཚངས་པ་ཁྲི་བཅོམ་ལྔ་ལྷན་འདས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ལུག་འཚལ་བ་དང་། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་། ཚོས་མཉམ་པའི་
སྤྲིང་ལྷགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་

སོ། །སྤྲིང་ཆེན་པོ་བཞི་པ་སོ་སོ་ནས་ཀྱང་བརྒྱ་བྱེད་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ལྷགས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ། གཞན་ཡང་། དབང་ཆེ་བ་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་

པའི་ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱེད་དང་། འཇིག་རྟེན་སྦྲོང་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། གཞོན་སྤྱིན་དང་། སྤེལ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་།
ནམ་མཁའ་ལྷིང་དང་། མི་འམ་ཅི་དང་། ལྷོ་འཕྲེ་

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བཞི་པོ་དག་སྦྲོང་དང་། དག་སྦྲོང་མ་དང་།

དགོ་བསྟེན་དང་། དགོ་བསྟེན་མ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ལྷགས་

སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་གྱི་སྣང་པོའི་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། འཁོར་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་
བསྐོར་ཅིང་མདུན་གྱིས་བལྟས་ནས་ཚེས་སྟོན་ཏེ། །རྒྱ་མཚོའི་

{@273B} བར་ནས་རིའི་རྒྱལ་པོའི་རབ་མཛོན་པར་འཕགས་པ་བཞེན་དུ་འཁོར་བམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མཚན་ཏེ་ལྷ་མ་
མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་རེར་ལྟོ་དཔལ་གྱི་སྣང་པོའི་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བྱུང་

རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལི་ཅོ་བྲོ་གཞོན་རྒྱ་དཀོན་མཚོག་འབྱུང་གནས་ལི་ཅོ་བྲོ་གཞོན་རྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཅོམ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
གྱི་གདུགས་ཐོགས་ནས་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྲུང་ཆེན་པོ་ནས་

བྱུང་སྟེ། ཨ་སྲ་སྲུང་བའི་ཚེལ་ག་ལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་ལྷགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་
ཞབས་ལ་མགོ་པོས་ལྷག་བཅའ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་

ལན་བདུན་བསྐོར་བ་བྱས་ནས། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཐོགས་པ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཛོན་པར་བ་
སྐྱབས་ཏེ། མཛོན་པར་བསྐྱབས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

འཁོར་དོ། །རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་དེ་དག་ལྷལ་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་ཚིང་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་དེ་དག་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་དེས་སྟོང་གསུམ་

གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཐམས་ཅད་ཞེབས་པར་སྣང་དོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གྱི་ཚུ་ཞེང་དེ་དག་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་ཆེན་པོ་

དེ་ཉིད་གྱི་མང་ན་སྣང་དོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་རིའི་རྒྱལ་པོའི་རབ་གང་དག་ཡོད་

ཏུ་དགའ་ཞིང་དགའ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ལ་ཕྱག་བཙུག་ཏུ། མིག་མི་འཇུག་པར་ལྷ་ཞིང་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙོ་བུ་གཞོན་ལྷ་དཀོན་མཚོག་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
བཙུག་ལྷན་འདས་ལས་དེ་ལྷ་བྱུང་ཚོ་འཕྲུལ་ཚེན་པོ་འདི་མཐོང་

ནས་ཕུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏུ། བཙུག་ལྷན་འདས་གལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྐྱུར་བ་བཏུང་ནས་
བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་གིས་མངོན་

པར་བསྟོན་དོ། །གཙང་ཞིང་མཛེས་པ་པད་མའི་འདབ་ལྷར་ཡངས་པའི་ན། །དགོངས་པ་དག་ཅིང་ཞི་གནས་པ་རོལ་ཕྱིན་
མཚོག་བརྟེན། །དགོ་བའི་ལས་བསགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་

དཔག་མི་ལང་། །། །དགོང་ཞི་བའི་ལམ་བརྟེན་ཁྱེད་ལ་ཕྱག་འཚུལ་ལོ། །སྐྱེས་བུ་ལྷ་མཚོག་འདྲེན་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་ཁྱོད་ག་
ཟིགས་ཤིག། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཞིང་མཚོག་རབ་གསལ་

ཀུན་ཀྱང་གདམ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་བཀའ་མཚིང་རྒྱ་ཚེ་འཚི་མེད་འགོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདི་ཡི་དགྱིལ་ན་
གདམ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་མཚོག་འདི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ། །རྒྱལ་

བས་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་ཞོར་ཀྱང་སྐྱུལ། །ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྱེད་མཁས་དོན་དམ་སྟོན་མཛད་པ། །ཚོས་ཀྱི་དབང་
རྒྱལ་ཚོས་རྒྱལ་ཁྱོད་ལ་མགོ་ས་ཕྱག་འཚུལ། །མཚིས་པ་

{@275A} །། །མ་ལགས་པ་དང་མ་མཚིས་མ་ལགས་དང་། །ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་
དང་། །འདི་ལ་བདག་མེད་ཚོར་བཤོད་དང་བྱེད་མེད་ཅིང་།

དགོ་སྤྲིག་ལས་ཅི་འདྲ་རྒྱུད་མི་ཟ་ཞེས་གསུང་གིས་སྟོན། །སྐབ་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏུང་དབྱུང་སྟོབས་ཅན་རབ་བཏུལ་ནས།

།བྱང་ཚུབ་མཚོག་རབ་ཞི་བ་མི་འཚི་བ་དེ་བ་བརྟེས། །དེ་ལ་

ཚོར་མེད་སེམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་མེད། །ལྷ་སྟོགས་རྒྱུ་ཡི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་འཇིགས་དེ་མི་རྟོགས། །ཚུང་བྱུང་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ལྷ་མི་མངོན་སུམ་དུ། །ལན་གསུམ་བརྒྱས་པ་ཚོས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་མང་པོ། །ཤིན་ཏུ་ཞི་བ་རང་བཞིན་རྣམས་དག་རབ་ཏུ་བརྟོན། །དེ་ཚོ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་ཉེ་
བར་བསྟན། །ཚྭ་དུས་དཀོན་མཚོག་ཚོས་ཀྱིས་ལེགས་

པར་གང་བཏུལ་བ། །དེ་དག་རྟོག་པ་མ་མཚེས་རྟོག་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཚྭ་ཞི་རྒྱུ་མ་ན་འཚི་མཐར་འབྲིན་སྐྱོན་པའི་མཚོག།
ཡོན་ཏན་རྒྱུ་མཚོ་དཔག་མི་ལང་ལ་མགོས་ལྷུག་འཚོལ། །

བསྟོན་ལེགས་པར་བཀྱིས་པས་མི་བསྐྱོད་རི་རབ་བཞིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཚུངས་ལ་མཚུངས་པར་
བྱུངས། །མཉམ་པ་ཉིད་ལ་བཞུགས་ཤིང་སྤྲུལ་གྱང་

ནམ་མཁའ་བཞིན། །སེམས་ཅན་དཀོན་མཚོག་འདི་ལ་སྤྲུལ་ཞིག་མཚོད་མི་བཞིན། །ཐུབ་པ་ཚེན་པོ་འཁོར་རྣམས་འདུས་
པ་འདི་དག་ཞི། །ཚྭ་དུས་ཀྱི་ཞལ་དུ་རབ་ཏུ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ལྷ།

{@275B} ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རང་གི་མདུན་གནས་མཐོང་། །དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་མ་འདྲེས་སངས་རྒྱས་མཚོན་
ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་གཅིག་རབ་ཏུ་རྒྱུང་བ་ཡང་། །འཁོར་

རྣམས་ཀྱིས་ནི་གསུང་ལ་ཐ་དད་རྣམས་པར་རིག། །འགྲོ་བ་དག་གིས་རང་གི་དོན་བཞིན་རྣམས་རིག་པ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་མ་འདྲེས་
སངས་རྒྱས་མཚོན་ལགས་སོ། །གསུང་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྟན་གས་

པ་མཚོན་པ་དེ་ཡིས་ནི། །ཁ་ཅིག་བག་ཚགས་བསྟོན་ཤིང་ཁ་ཅིག་རྟོགས་པར་བྱས། །སོམ་ཉི་འཚོལ་བ་འདྲེན་པས་རབ་ཏུ་

ཞི་མཛད་དེ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་མ་འདྲེས་སངས་རྒྱས་མཚན་

ལེགས་སོ། །སློབས་བཅུ་འདྲེན་པའི་རྩལ་མངའ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཛིགས་པ་མི་མངའ་འཛིགས་བྲལ་ཁྱོད་ལ་
ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་ཚོས་རྣམས་ངེས་པར་རབ་

རྟོགས་པ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཀུན་ཏུ་སྐྱུར་བའི་བཅིངས་པ་གཅོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
ལཱོ་ལ་སྤྱོད་ནས་སྐྱམ་ལ་བཞུགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

དུབ་པའི་འགྲོ་བ་སློལ་བ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཁོར་བའི་འགྲོ་བར་མི་གནས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་དང་འགྲོ་བར་བཞུགས་ཤིང་ཀུན་འགྲོགས་ཀྱང་། །འགྲོ་

བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐུགས། །པདམ་དག་ནི་ཚུ་སྐྱེས་ཚུ་ཡིས་ཡོངས་མི་གོས། །ཐུབ་པའི་པདམས་
སྣོད་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པར་བསྐྱོམས། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་

{@276A} །། །རྒྱ་རབ་ཏུ་གསལ། །ཁྱོད་ནི་ཅི་ལ་འད་སློབ་པར་མཛད་པ་ཡོང་མི་མངའ། །སངས་རྒྱས་དག་གི་མཐུ་
ཚན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་

མི་གནས་པ་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལི་ཙྰ་བྱི་གཞིན་ལྷ་དགོན་མཚོག་འབྱུང་གནས་གྱིས་
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་དག་གིས་མངོན་པར་བསྟོན་ནས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། །ལི་ཙྰ་བྱི་གཞིན་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སྐྱེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

ཡང་དག་པར་ཞུགས་རྟོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་

ལགས་ཞེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དགའ་པ་ལྷོ་ན། བཅོམ་

ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དགའ་པ་ལེགས་པར་
བཤད་དུ་གསོལ། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང། བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལི་ཙྰ་བློ་གཞིན་རྒྱ་དཀོན་མཚོ་གཤེགས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ།
།གཞིན་རྒྱ་ལྷོད། གང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དགའ་པ་ལས་

བརྩམས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདྲི་བ་ལེགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞིན་རྒྱ་ལྷོད་ལེགས་པར་རབ་དུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་
བྱུངས་ཤིག་དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སངས་

{@276B} རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དགའ་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ངས་ལྷོད་ལ་བཤད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ལེགས་སོ་
ཞེས་གསོལ་ནས་ལི་ཙྰ་བློ་གཞིན་རྒྱ་དཀོན་མཚོ་གཤེགས་པ་དང། ལི་ཙྰ་བློ་

གཞིན་རྒྱ་ལྷོད་བརྒྱ་ཚམ་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལྟར་ཉོན་པ་དང། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་འདྲི་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྲ། སེམས་ཚན་གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ཚམ་དུ་སེམས་ཚན་རྣམས་ལ་
རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཚམ་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །

སེམས་ཚན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུས་འདུལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཞིང་ལ་འཇུག་པ་ཇི་ལྟ་བུས་སེམས་ཚན་རྣམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་

ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ལ་འཇུག་པ་ཇི་ལྟ་བུས་

སེམས་ཅན་རྣམས་འཕགས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་

བུའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། རིགས་གྱི་བྱ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཀོན་

མཚོག་འབྱུང་གནས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཞམ་མཁའ་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་བྱ་བ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་མོད་ཀྱི་ཞམ་མཁའ་
ལ་ནི་བྱར་མི་རུང་ཞིང་བརྒྱན་དུ་འདམ་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དཀོན་

{@277A} ལ། །མཚོག་འབྱུང་གནས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཞམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཇི་ལྟ་བུར་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་བྱེད་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཞམ་
མཁའ་ནི་བྱར་མི་རུང་དོ། །བརྒྱན་དུ་མི་རུང་དོ། །དཀོན་མཚོག་འབྱུང་

གནས། འོན་ཀྱང་བསམ་པའི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་གཤམ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་མེད་པ་རྣམས་

སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་གྱི་བྱ། ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་
ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་དགོངས་པའི་རྩ་བ་དང་། ཚོགས་

ཐམས་ཅད་བསམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོར་བའི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་དགོངས་

བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་

ཚེན་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་

ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་ཐོག་པ་ཚེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྷགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།
ལྷན་པའི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་

{@277B} ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་དགོ་བ་བཅུའི་
ལས་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

རོ། །བཟོད་པའི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་
མཚན་སུ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་བཟོད་པ་དང་། རྟུལ་བ་དང་།

ཞི་གནས་དམ་པའི་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་

ཞིང་དེར་དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བསམ་གཏུན་
གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་

ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་དྲན་པ་དང་། །ཞེས་བཞེན་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རབ་གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་

བར་འགྲུང་རོ། །ཚོད་མེད་པ་བཞི་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་

{@278A} ལྟ། །དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་བྱམས་པ་དང་། ལྷིང་རྩེ་
དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པའི་

སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྲུང་རོ། །བསྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ།
དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་རྣམ་པར་

གྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྲུང་རོ། །ཐབས་མཁས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་ཐབས་དངོ་དཔ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྲུང་རོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྤོང་
བ་དང་། རྩེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ལྷོབས་དང་།

བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་སྐྱབ་པ་ལེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྲུང་རོ། །ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་སེམས་ནི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་

ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཡོན་ཏེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་རྣམས་སྤང་བར་འགྲུང་རོ། །མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་རབ་ཏུ་ཞི་
བར་བསྟན་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

{@278B} ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་རྩོད་མོད་ཐམས་ཅད་ལྟོག་ཏུ་ཚད་ཅིང་མི་ཁོམ་པ་

བརྒྱན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་གནས་ཤིང་ཕ་

རོལ་གྱི་ལྷུང་བ་མི་གྲོང་བཞི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་
ལྷུང་བའི་རྒྱུ་འདྲ་མི་གྲགས་པར་འགྱུར་རོ། །དགོན་བ་བཅུ་འི་ལས་ཀྱི་

ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་ཚོ་
ངེས་པ་དང་། འོངསོ་ད་ཚེ་བ་དང་། ཚངས་པ་རོ་ད་པ་དང་།

བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཚོགས་གིས་བརྒྱན་པ་དང་། དག་འཇམ་པ་དང་། འཁོར་མི་སྤྱེད་པ་དང་། བྱེ་བ་སྐྱུ་མ་པ་ལ་
མཁས་པ་དང་། སྤྲུལ་དོན་དང་བུལ་བ་དང་། གཞོན་སེམས་ཀྱི་

སེམས་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལྟར་ན་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བར་

བསམ་པ་འདེད་འདྲེལ། །བསམ་པ་ཅི་འདྲ་བར་སྐྱོར་བ་འདེད་འདྲེལ། །སྐྱོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་འདེད་སྟེད་
དོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཇི་སྟེད་པར་ངེས་པར་སེམས་པ་འདེད་

སྟེད་དོ། །ངེས་པར་སེམས་པ་ཇི་སྟེད་པར་སྐྱབ་པ་འདེད་སྟེད་དོ། །སྐྱབ་པ་ཇི་སྟེད་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་འདེད་སྟེད་དོ། །
ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་ཇི་སྟེད་པར་ཐབས་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །ཐབས་

{@279A} ལྟ། །རྣམས་ཇི་སྟེད་པར་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདེད་སྟེད་དེ། ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཇི་སྟེད་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདེད་སྟེད་དོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་

པ་ཇི་སྟེད་དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདེད་སྟེད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཇི་སྟེད་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་

ཡོངས་སུ་དག་པའང་དེ་བཞིན་གོ། །བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་

པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའང་དེ་བཞིན་གོ། །ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པའང་དེ་བཞིན་

ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབས་ལྷན་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་འདོད་པས་རང་གི་
སེམས་ཡོངས་སུ་སྐྱབས་བལ་ནམ་ཏན་བྱེད། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། ཇི་

ལྟ་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་འདྲ་བར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ།
།དེ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་རིའི་བྱེད་ལྟུང་

དུ་སེམས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཇི་ལྟ་བུར་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་
སུ་དག་པར་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཔོན་པ་ཞ། དེ་སེམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་གམ། ཅི་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་འདི་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་མ་
དག་པར་སྦྱང་སྟམ་མོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་

{@279B} ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་རིའི་བྱེད་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་བྱུགས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་
བུ་རིའི་བྱེད་ལྟུང་སྐད་ཅེས་བཀའ་སླུལ་ཏོ། །ལྟ་བུ་རིའི་བྱེད་ལྟུང་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། ཉི་མ་དང་

ཟླ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་གམ། ཅི་ན་དམུས་ལོང་དག་གིས་མི་མཐོང་། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟར་མ་ལགས་སོ།
།དེ་ནི་དམུས་ལོང་གིས་ལོངས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། ཟླ་བས་ནི་མ་ལོངས་

སོ། །བཀའ་སླུལ་པ། ལྟ་བུ་རིའི་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ལས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་

ཏན་གྱི་རྒྱན་བཀོད་པ་མི་མཐོང་བ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

མི་ཤེས་པས་ཉེས་ཀྱི་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཀོ། །ལྷ་རི་འི་བྲུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་དག་མོད་ཀྱི་ཁྲོད་ཀྱིས་དེ་མི་མཐོང་ངོ། །

དེ་ནས་ཚངས་པ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་གནས་བརྟན་ལྷ་རི་འི་བྲུ་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་སྒྲིམ་སོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རི་འི་བྲུ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་དག་གོ་ཞེས་མ་བཟེང་།

ཅིག་ལྷ་རི་འི་བྲུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན། བཅུན་པ་ལྷ་
རི་འི་བྲུ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་བཀོད་

པ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷ་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་པ་འང་ཁོ་བོས་དེ་འདྲ་བ་མཐོང་ངོ། །དེ་ནས་གནས་
བརྟན་ལྷ་རི་འི་བྲུས་ཚངས་པ་རལ་པ་ཅན་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་སྒྲིམ་།

{@280A} ཟླ། །སོ། །ཚངས་པ། ཁོ་བོས་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་མཐོང་མཉན་དང་། ཚོར་མ་དང་། གཡང་ས་དང་། རི་འི་རྩེ་མོ་
དང་། ངམ་གྲོག་དང་། འཛིམ་ངན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་།

བར་མཐོང་ངོ། ། ཚངས་པ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྒྲིམ་པ། འདི་ལྷ་རྒྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་འདྲ་བར་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་
མཐོང་མ་ནི། །བཅུན་པ་ལྷ་རི་འི་བྲུ། སེམས་ལ་མཐོང་མཉན་ཡོད་

ཅིང་སང་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་ངེས་སོ། །གང་དག །བཅུན་པ་ལྷ་རི་འི་བྲུ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་ཞིང་སང་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་

བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་དག་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཐོང་ངོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འ

དམ་གྱིས་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

འདི་ལ་ཞབས་གྱི་མཐེ་བོས་བསྐྱུན་པ་དང་། བསྐྱུན་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེན་དུ་མ་བརྟེན་པ་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་སྒྲོང་དུ་མའི་ཚོགས་དག་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་སྒྲོང་དུ་མ་སོ་

སོར་བཀོད་པར་གྱུར་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཀོད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོན་ཏན་
རིན་ཆེན་མཐའ་ཡས་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་འདི་འང་དེ་འདྲའོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེ་འང་རོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱང་རིན་པོ་
ཆེའི་བདམ་བཀོད་པའི་སྟུན་ལ་འདུག་པ་སྟུམ་བུ་དོ། །དེ་ནས་

{@280B} བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལྟ་རིའི་བྱ། ཁྱོད་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་འདི་མཐོང་ངམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས།

མཐོང་ལགས་སོ། །ལྡོན་མ་མཐོང་མ་ཐོས་པའི་བཀོད་པ་འདི་དག་གའདོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལྟ་རིའི་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་འདི་འདྲ་མོད་གྱི་སེམས་ཅན་དམན་པ་

རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ལྟ་བུར་ཉེས་པ་མང་པོའི་སྤྲོན་
ཚགས་པར་སྟོན་ཏེ། ལྟ་རིའི་བྱ། འདི་སྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྟ་རིའི་བྱ་རྣམས་

རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོད་གཅིག་ཏུ་བས་བཟང་བསོད་ནམས་ཇི་ལྟ་བུ་བསགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྟ་རིའི་བས་བདུད་རྩི་ཉེ་བར་གནས་
པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྟ་རིའི་བྱ། །སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་

ཏུ་སྤྲིས་པ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞིན་དུ་ཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་

ཡོན་ཡན་བཀོད་པ་མཐོང་དོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུན་བཀོད་པ་

འདི་སྐད་བཞུགས་མཁས་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བླ་མ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །ལི་ཙྰ་
བྲི་གཞི་ལྷན་ལྷན་དག་ལི་ཙྰ་བྲི་གཞི་ལྷན་ལྷན་མཚོགས་འབྲུང་གནས་

དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པ་ལྷན་བརྒྱུད་པའི་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འ
དས་གྱིས་རྫོང་འཕྲུལ་དེ་དག་བརྒྱུད་པ་དང་། དེ་ནས་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་

{@281A} ལྷ། །ཞིང་དེ་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་སྐྱེད་དོ། །དེ་ན་ཉམ་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་དང་། མི་
རྒྱལ་འདི་སྐད་ཏུ་སེམས་ཏེ། གྱི་མའོ་འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་

མི་རྟག་གོ་སྐྱེས་དུ་རིག་ནས་སྟོན་ཅགས་སུ་མ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཚོས་རྒྱལ་ལ་ཚོས་གྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྲི་མ་དང་བྲལ་བར་
རྒྱལ་པར་དག་གོ། དག་སྟོང་བརྒྱུད་སྟོང་ནི་ལེན་པ་མེད་པར་

ཟག་པ་རྒྱལ་ལས་སེམས་རྒྱལ་པར་གྲོལ་ལོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་སྟོན་མཁས་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་ལྟེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པར་བསྐྱབས་པས་ཉེ་བར་བཞག་

པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་ནས་བླ་མ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་དག་པ་བྱེད་གཞིའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོ་ལོ། །

ཡང་དེའི་ཚོ་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ན་ལི་ཙྰ་བྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བཞིག་འདུག་སྟེ། རྫོན་གྱི་རྒྱལ་བ་
ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་དག་པའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ། སངས་རྒྱལ་

མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ། རྫོང་སྟོན་ལྟེ་པ་ཐོབ་པ། མཛོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པར་རྩེན་པ། ག

བྱུངས་ཐོབ་པ། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ། བདུད་དང་། ཕྱིར་

མོལ་བ་བཅོམ་པ། ཚོས་གྱི་ཚུལ་ཟབ་མོལ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལུགས་པ། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིར་པ་ལ་ས་ངེས་པར་བྱུང་བ།
ཐབས་མཁས་པ་རྟོགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ། སློབས་པ་དང་

{@281B} ལྡན་པ། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དངོ་དཔ་ལ་མཁས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མཚོག་དང་། མཚོག་མ་
ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་སེ་སེ་ཅི་རིགས་པར་ཚོས་སྒྲོན་པ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བཅོལ་བར་བྱས་ཤིང་ཤེས་པར་བྱས་པ། ཤིན་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་ལ་
གནས་པ། སློང་མ་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་ལུགས་

པ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོན་ཅིང་བཀུར་ཏེ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ། བརྒྱ་བྱེད་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུག་བྱས་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པས་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ན་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པ་དང་། དབུལ་པོ་
རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཁོང་སོ་དེ་ཟབ་མོལ་ཤེས་པ། སེམས་ཅན་ཚུལ་

ཁྲིམས་འཆལ་པ་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ། སེམས་ཅན་སྤང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྤང་བ་དང་།
གཞོན་སེམས་ཅན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་། ཁྲོ་བའི་

སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། དུལ་བ་ཐོབ་པ། སེམས་ཅན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་བཅོལ་བ་
གྲུས་འབར་བ། སེམས་འཇུག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་

ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏེང་པེ་འཇོན་ལ་གནས་པ། སེམས་ཅན་འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་

ཕྱིར་ཞེས་རབ་རྒྱལ་པར་ངེས་པ་བོའོ་བཤ། གོས་དཀར་པོ་གྲོན་

{@282A} ལྟ། །ལ་དགོ་སྤྱོད་གོ་དཔལ་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པ། བྱིམ་གྱི་གནས་ན་གནས་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། ག
ཟུགས་གྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་

དང་མ་འདྲེས་པ། བྱ་དང་། ཚུང་མ་དང་། སྐྱལ་རྒྱལ་གྱི་རྟུ་ཚོངས་པརོ་དཔ། གཡོག་བྲན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་
བར་སྤང་ཡང་རབ་རྟུ་དཔེན་པརོ་དཔ། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་

པར་སྤང་ཡང་རྟུ་མཚོན་དང་ལྷན་པ། ཟས་སྐོམ་གྱིས་ཟས་ཟ་བར་སྤང་བའང་རྟུ་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བའི་ཟས་
ཟ་བ། ཕྱེད་མོ་དང་། རྒྱན་པོའི་ [~GRWA] བམས་ཅད་ན་སྤང་

ཡང་ཕྱེད་མོ་དང་། རྒྱན་པོའི་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྐྱོན་པར་བྱེད་ཅིང་རྟུ་དོན་ཡོད་པོ་དཔ་ཡ་
མཚོན་ཅན་བམས་ཅད་ཚོའི་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་བྱེད་པའི་

བསམ་པ་དང་ལྷན་པ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གསང་སྤྲུགས་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་རྒྱལ་པར་
ཞེས་ཀྱང་རྟུ་ལྟོ་ཚོས་གྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་མོས་པ།

འདྲུ་འཇི་ཀུན་གྱི་ནང་ན་སྤང་ཡང་བམས་ཅད་གྱི་ནང་ན་གཙོ་བོར་མཚོན་པ། འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆན་
རབས་དང་། བར་ལྟོ་མ་དང་། གཞོན་རྒྱུའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་

ཅིང་ཚོས་གཟིན་དུ་སྐྱེ་བ། བསྟན་བམས་ཅད་དུ་འཇུག་ཀྱང་རྟེན་པ་དང་། འོངསོ་དེ་ལ་རེ་བ་མེད་པ། སེམས་ཅན་བམས་ཅད་
གསུལ་བའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་བཞི་མ་དོ་དང་། སུམ་མེད་

{@282B} བམས་ཅད་ན་འང་སྤང་ལ་སེམས་ཅན་རྒྱལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་བྱ་བ་རྒྱལ་ལ་འང་ལྷགས་པ། ཐེག་

པ་དམན་པ་ལ་མོས་པ་སྒྲོག་ཅིང་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་

དག་པར་གཟུང་པའི་ཕྱིར་ཚོས་ཉམ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ནའང་སྣང་བ། བྱེས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
སློན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་གའི་ [~GRWA] །ཁང་ཐམས་ཅད་དྲུའང་འགྲོ་བ།

འདོད་པའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྣང་འཚོང་གི་ཁྱིམ་ཀུན་དྲུའང་འཇུག་པ། དྲན་པ་ཡང་དག་པར་གཞག་
པའི་ཕྱིར་ཚང་འཚོང་བའི་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་དྲུའང་འཇུག་པ། ཚོས་

ཀྱི་མཚོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཚོང་དཔོན་གྱི་ནང་དྲུའང་ཚོང་དཔོན་དུ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ། འཛོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེན་པ་
ཡོངས་སུ་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་བདག་གི་ནང་དྲུའང་ཁྱིམ་བདག་དྲུ

ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ། བཟོད་པ་དང་། དེས་པ་དང་། ལྟོབས་ལ་རབ་དྲུ་དགོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱལ་རིགས་སུ་
ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ། ར་རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་

ཤིན་དུ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་བམ་ཟེའི་ནང་དྲུའང་བམ་ཟེའི་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཚོས་དང་མཐུན་
པར་བསྐོ་བའི་ཕྱིར་སློན་པོའི་ནང་དྲུའང་སློན་པོར་ཀུན་གྱིས་བཀུར་

བ། རྒྱལ་པོའི་ཡོངས་ཏེ་དང་། དབང་ལྷུག་ལ་ཚགས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་གཞོན་ལྷུ་འཛོན་དྲུའང་གཞོན་ལྷུ་ཀུན་གྱིས་
བཀུར་བ། བྱུང་མེད་གཞོན་ལྷུ་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅུན་

{@283A} །། །མོའི་འཁོར་གྱི་ནང་དྲུའང་ཉུག་རུམ་དུ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ། ཐ་མལ་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱུང་པར་
དྲུ་འཕགས་པར་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་ཕལ་

པོ་དང་ཡང་མཐུན་པར་འཇུག་པ། དབང་ལྷུག་གི་བདག་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནང་དྲུའང་བརྒྱ་བྱིན་དུ་ཀུན་

གྲིས་བཀུར་བ། ཡེ་ཞེས་གྲི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཚངས་

པའི་ནང་དུ་འང་ཚངས་པར་ཀུན་གྲིས་བཀུར་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་
པར་ཀུན་གྲིས་བཀུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེ་ཙཱི་བྱི་མ་མེད་པར་

གྲགས་པ་ཚང་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡེ་ཞེས་དང་ལྟན་ཏེ། ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ན་གནས་ཤིང་འདུག་
གོ། དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བདག་ཉིད་ན་བ་ལྟ་བུར་

བསྟན་ནས་དེ་ལ་ནད་འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་། སློན་པོ་དང་། དབང་པོ་དང་། གཞོན་
ལུ་འཁོར་དང་། བླ་མ་ཟེ་དང་། ཁྲིམ་བདག་དང་། ཚོང་

དཔོན་དང་། གྲོང་པ་དང་། དུལ་གྲི་མི་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་སློག་ཆགས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་ནད་འདྲིར་འོངས་ཏེ། དེར་ལྟགས་
པ་དེ་དག་ལ་ལེ་ཙཱི་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འབྱུང་བ་

ཆེན་པོ་བཞིའི་ལུས་འདྲི་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་ཚོས་སྟོན་ཏེ། སློགས་པོ་དག་ལུས་འདྲི་ནི་འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ། འདི་ལྟར་
མི་བརྟག་པ། འདི་ལྟར་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ། འདི་ལྟར་

{@283B} ཉམ་ཚུང་བ། འདི་ལྟར་སྟོང་པོ་མེད་པ། འདི་ལྟར་ཞིག་པ། འདི་ལྟར་ཡུན་ལྷང་བ། འདི་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ།
འདི་ལྟར་ནད་མང་པ། འདི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི། སློགས་པོ་དག་

འདི་ལྟར་ལུས་འདྲི་ནི་ནད་མང་པོའི་སྟོང་དེ། མཁས་པས་དེ་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ། སློགས་པོ་དག་ལུས་འདྲི་ནི་བཅང་
མི་བཟོད་པ་སྟེ། དབུ་བརྩོས་པ་ལྟ་བུའོ། ལུས་འདྲི་ནི་རིང་དུ་མི་

གནས་པ་སྟེ། ཚུའི་ཚུ་བུར་ལྟ་བུའོ། ལུས་འདྲི་ནི་ཞོན་མོངས་པའི་སྲིད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། སློག་རྒྱ་ལྟ་བུའོ། ལུས་འདྲི་ནི་

སྤྱི་པོ་མེད་པ་སྟེ། ཚུ་ཤིང་གི་སྤྱི་པོ་སྟེ། །ཀྱི་མ་ལུས་འདི་

ཞི་རུས་པ་ལ་རྒྱས་པས་སྟེ། །ལྷུ་ལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །ལུས་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །
ལུས་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བ་སྟེ། །མི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །

ལུས་འདི་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་སྟེ། །གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ། །ལུས་འདི་ནི་རྒྱུ་ལ་རག་ལུས་པའི་
སྤྱི་པ། །བྲག་ཅ་ལྟ་བུའོ། །ལུས་འདི་ནི་སེམས་འཁྲུག་ཅིང་འགྲུམ་

པའི་མཚན་ཉིད་དེ། །སྟོན་ལྟ་བུའོ། །ལུས་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་ཏུ་འཇིག་པ་དང་ལྷན་ཞིང་མི་གནས་པ་སྟེ། །སྟོན་དང་མཚུངས་སོ།
།ལུས་འདི་ནི་རྒྱུ་སྟོན་གསལ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །བདག་པོ་མེད་པའོ། །

ལུས་འདི་ནི་ལ་དང་འདྲ་སྟེ། །བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་ཚུ་དང་འདྲ་སྟེ། །བདག་མེད་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་མི་དང་འདྲ་
སྟེ། །སྟོན་མེད་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་རྒྱུ་དང་འདྲ་སྟེ། །གང་ཟག་མེད་པའོ། །

{@284A} །ལུས་འདི་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། །རང་བཞིན་མེད་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་གནས་ཏེ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་

བདག་དང་། །བདག་གི་མེད་པ་སྟེ། །སྤོང་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་ [~RTZWA] །དང་། །ཤིང་དང་། །རྩིག་པ་དང་། །བོང་བ་དང་།
མིག་ཡིང་ལྟ་བུ་སྟེ། །སེམས་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་རྒྱུ་དག་གི་འཁྲུག་ལ་འཁོར་དང་

ལྷན་པས་འབྱུང་སྟེ། །ཚོར་བ་མེད་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་རྣམ་དང་། །མི་གཙང་བ་བསགས་པ་སྟེ། །གསོག་གོ། །ལུས་འདི་ནི་རྟག་
ཏུ་བསྐྱུ་བ་དང་། །མཉེ་བ་དང་། །འཇིག་པ་དང་། །འགལ་ལས་པའི་ཚོས་

ཅན་དེ། །གསོབ་པོ། །ལུས་འདི་ནི་ནད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞིས་གཙོས་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱ་བས་ཟེལ་གྱིས་ཞོན་པ་སྟེ།

ལྷོན་པ་རྙིང་པ་དང་འདྲ་བའོ། །ལུས་འདི་ནི་འཆི་བའི་མཐའ་ཡིན་

ཏེ། མཐར་མི་གནས་པའོ། །ལུས་འདི་ནི་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རླུ་མཆེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་སྟེ། ག་ཞེད་མ་དང་།
སྤྱུ་ལ་གདུག་པ་དང་། སྲོང་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷོད་ཀྱིས་དེ་

ལྟ་བུའི་ལུས་དེ་ལ་ཡིད་བྱུང་བ་དང་། ལྷོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པའི་སྤྱུ་ལ་མེས་པ་བསྐྱེད་པར་བགྱིདོ། །སྲོགས་
པོ་དག། །དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པའི་སྤྱུ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱུ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་

ལས་སྐྱེས་པའོ། །དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པའི་སྤྱུ་ནི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པ། ལྱིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་སྐྱེས་
པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ལས་སྐྱེས་པ། ཤེས་རབ་ལས་སྐྱེས་པ་

{@284B} རྣམ་པར་གྲོལ་པ་ལས་སྐྱེས་པ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ། བྱམས་པ་དང་། ལྷིང་
ཚེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལས་སྐྱེས་པ། ལྱིན་པ་དང་།

དུལ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་ལས་སྐྱེས་པ། དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལས་སྐྱེས་པ། བཟོད་པ་དང་། དེས་པ་ལས་
སྐྱེས་པ། བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་མ་ལས་

སྐྱེས་པ། བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་སྐྱེས་པ། ཐོས་པ་དང་།
ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་ལས་སྐྱེས་པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྲོགས་

ཀྱི་ཚོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལས་སྐྱེས་པ། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལས་སྐྱེས་པ། ལྷོ་བས་བཅུ་ལས་སྐྱེས་པ། མི་འཇིགས་
པ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་

བཅོ་བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པ། མ་རོལ་ཏུ་ལྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེས་པ། མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་ལས་སྐྱེས་པ། མི་

དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ། དགོ་བའི་

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པ། བདེན་པ་ལས་ད་སྐྱེས་པ། ཡང་དག་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པ། བག་ཡོད་
བ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །སློབ་པ་པོ་དག་ །དེ་བཞིན་ག་ཞེས་པའི་

སྐྱེ་བའི་དགོ་བའི་ལས་ཚོད་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། བྱིད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་དེ་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཚོན་ཚོངས་པའི་ནད་རབ་ཏུ་སྤང་པའི་སྤྱིར་བཏང་མེད་པ་

{@285A} ལྟ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལི་ཙཾ་བྱི་རྩི་མ་མེད་
པར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་ནད་འདྲི་བའི་ཚོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཇི

ནས་ཐམས་ཅད་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དག་གྲུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་
བུར་ཚོས་འཆད་དོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་

པའི་ལེ་ལུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་བྱི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་འདི་སྟུམ་དུ་ཐམས་ཅད་ཉེ། བདག་ནི་ན་ཞིང་མི་
བདེ་སྟེ་ཁྱིའི་སྟེང་ན་འདུག་ཞ། དེ་བཞིན་

ག་ཞེས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བདག་ལ་མ་དགོངས་ཏེ། ཐུགས་མི་བཅོམ་པའི་སྤྱིར་
ནད་འདྲི་བ་འགའ་ཡང་མ་བཏང་དོ་སྟུམ་མོ། །དེ་ནས་བཅོམ་

ལྟར་འདས་གྱིས་ལི་ཙཾ་བྱི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་མཁུལ་ནས་བཅོམ་ལྟར་འདས་གྱིས་ཚོད་དང་
ལྟར་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་པ། ལྟ་རིམ་གྱི་སྤྱིད་ལི་ཙཾ་བྱི་རྩི་

མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག་ །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྐྱེལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྟར་འདས་ལ་ཚོད་དང་ལྟར་པ་

བཅུན་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ་བྱུང་། །ལང་དག་དེ་ལྟར་ནང་དུ་ཡང་

{@286A} ལྟ། །དག་བཞག་པ་ལ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིག་ན་དེ་རག་ །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཡང་དག་འ
ཇོག་པར་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ་ཞེས་མ་ཚིན་ས།

བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་ཚེས་ཉིད་དེ་ཐོས་ནས་དེ་ལ་སྐར་ཚིག་ལན་ལྡོན་པའི་རྩོམ་ཐོགས་ཤིང་ཅང་ལྟོ་མི་མཚེ
བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྐད་དུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་

བྱོ་འདྲི་ཞིང་བཚེ་བར་མི་སྒྲོའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོད་དང་ལྡན་པ་མིློག་ལ་གྱི་བུ་ཚེན་པོ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
མིློག་ལ་གྱི་བུ། སྲོད་ལི་ཅུ་བྲི་བའི་དཔར་གྲགས་པའི་ནད་

འདྲིར་སོང་ཞིག་ །མིློག་ལ་གྱི་བུས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་བཚེ་བར་
མི་སྒྲོའོ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་བ། བཅོམ་ལྡན་

འདས། བདག་གིས་མངོན་པར་འཚེལ་བ་དུས་གཅིག་ན་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཚེན་པོའི་སྲང་ཞིག་གི་སྐོན་ཀྱིས་བདག་
རྣམས་ལ་བདག་ཚོས་སྟོན་ཅིང་མཚེས་པའི་དུང་དེར་ལི་ཅུ་བྲི་བའི་དཔར་

པར་གྲགས་པ་མཚེས་ནས་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚེའོ། །བཅུན་པ་མིློག་ལ་གྱི་བུ། ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་ལྟར་ནི་བྱིམ་པ་གོས་
དཀར་པོ་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཚོས་མི་བསྟན་ཏེ། །

བཅུན་པ་མིློག་ལ་གྱི་བུ། ཚོས་དེའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཚོས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། བཅུན་པ་མིློག་ལ་གྱི་བུ་ཚོས་ནི་སེམས་ཅན་མེད་པ་
སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བ། བདག་མེད་

{@286B} བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་བྲལ་པ། རྣོ་མེད་པ་སྟེ་སྦྱི་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་བྲལ་བ། གང་ཟག་མེད་
པ་སྟེ་སྦྱོན་གྱི་མཐའ་དང་། སྦྱི་མའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ། ཞི་བ་དང་། ཉེ་

བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། དམིགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་ཡི་གེ་མེད་པ། ཚོག་ཐམས་ཅད་
ཆད་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པ། ལྷབས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཐམས་

ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་སྟེ་མ་མཐའ་དང་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པ། ཁ་དོག་དང་། རྟགས་དང་། དབྱིབས་མེད་པ། རྒྱ་བ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ང་ཡི་བ་མེད་པ། ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པ་

རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་སྟེ། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ། གཉེན་པོ་མེད་པའི་སྦྱིར་འདྲ་བ་མེད་
པ། རྒྱ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་རྒྱུན་དུ་སྟོོ་འདོགས་པ་མེད་པ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་

སུ་ཡང་དགའ་བར་འདྲ་བའི་སྦྱིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཉམ་པར་བཞག་པ། རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
རྗེས་སུ་སོང་བ། ཤིན་ཏུ་མ་གཡོས་པའི་སྦྱིར་ཡང་དགའ་བ་ཉིད་

ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ། དུལ་དུག་ལ་མི་རྟེན་པས་མ་གཡོས་པ། མི་གནས་པས་གང་དུའང་འགྲོ་བ་དང་། འོང་བ་མེད་པ།
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དགའ་བར་འདྲ་བ། མཚན་མ་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ།

སྟོན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོག་པ་དང་། སེལ་བ་མེད་པ། དོར་བ་མེད་ཅིང་གཞག་པ་མེད་པ། སྦྱི་བ་དང་། འཛིག་པ་མེད་
པ། ཀུན་གཞི་མེད་པ། མིག་དང་། རྣ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་།

{@287A} ཟླ། །ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལམ་ལས་ཡང་དགའ་བར་འདས་པ། མ་ཁེངས་པ། མདུད་པ། གནས་པ། མི་གཡོ་
བར་གྱུར་པ། རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟེ།

བཅུན་པ་མི་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ལ་བསྟན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། བཅུན་པ་མི་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ། ཚོས་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་སྟོན་བཏགས་པའི་ཚོགས་སྟེ། གང་དག་ཉན་

པ་དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་བཏགས་པ་ཉན་ཏོ། །བཅུན་པ་མི་རྒྱལ་གྱི་བྱ། གང་ལ་སྟོན་བཏགས་པའི་ཚོགས་མེད་པ་དེ་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་འདྲ་
མེད་དེ། ཐོས་པ་འདྲ་མེད། ཞེས་པ་འདྲ་མེད་དོ། །འདི་

ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་དག་ལ་ཚོས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུར་སེམས་གནས་པས་ཚོས་བ
སྟན་པར་བྱའོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་

ལ་མཁམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐེག་པ་
ཚེན་པོའི་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་

ལ་བྱས་པ་གཞོན་པ་དང་། བསམ་པ་དག་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཞེས་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་
མ་ཆད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་

པར་བྱའོ་ཞེས་མཚི་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུར་དེས་ཚོས་བསྟན་པས་ཀྱིས་བདག་གི་འཁོར་དེ་ལས་ཁྱིམ་
བདག་བརྟུན་བརྟུན་བྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་

{@287B} བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །བདག་ཀྱང་སྟོན་བསམ་པ་མ་མཚིས་པར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེའི་སྐྱེད་དུ་
བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་ཕྱོད་འདྲི་ཞིང་བཅི་བར་མི་སྟོའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་འོད་སྲུང་ཚེན་པོ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། འོད་སྲུང་། ཁྱེད་ལི་ཙཱི་འི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་
ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག་ །འོད་སྲུང་ཚེན་པོས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་

ལྷན་འདས། བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སྤྲོད། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། བདག་གིས་མངོན་པར་འ
ཚེལ་བ་དུས་གཅིག་ཀྱང་། དབུལ་པོའི་སྤང་དུ་བསོད་སྟོམས་

ལ་མཚིས་ལ་ལི་ཚ་བྲི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེར་མཚིས་ནས་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚིའོ། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་
ཚེན་པོའི་བྱིས་བཀོལ་ཏེ་དབུལ་པོའི་བྱིས་རྣམས་སུ་འགོ་བཙམ།

བཅུན་པོའོད་སྤྲད་ཚེན་པོའི་བྱམས་པ་སྤྱོད་གས་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི། བཅུན་པོའོད་སྤྲད་ཅེན་པོ། ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་
གནས་པར་བྱའོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམས་ཏེ་བསོད་

སྟོམས་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཟས་མེད་པར་ཟས་བཅའ་བར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་རིལ་པོར་འཛིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཁྲོད་
བསོད་སྟོམས་ལ་འགོ་བར་བྱའོ། །ཁྲོད་སྟོང་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་

ཁྲོད་དགོང་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་པ་དང་། བུང་མེད་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྲོད་གོང་ཁྲོད་དུ་འཇུག་པར་
བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྲོད་བྱིས་དུ་འགོ་བར་བྱའོ།

{@288A} ༡༡། །མི་ལེན་པས་བསོད་སྟོམས་སྤང་བར་བྱའོ། །དམུས་ལོང་དང་མཚུངས་པར་གསུགས་རྣམས་ལ་
བརྟའོ། །བྲག་ཅ་དང་འབྲ་བར་སྐྱ་རྣམས་མཉམ་ཏེ། །རླུང་

དང་མཚུངས་པར་རྩི་རྣམས་མ་ཤློ་ནམ་མོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པས་རོ་རྣམས་ཁྲོད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་རིག་ཤློ་པ་མེད་པས་
རིག་བྱ་རྣམས་ལ་རིག་ཤློ་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་

བུའི་རྣམ་པར་རིག་པས་ཚོས་རྣམས་ལ་རིག་པར་བྱའོ། །གང་བདག་གི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་མི་འབར་
བའོ། །གང་མི་འབར་བ་དེ་ནི་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཤམ་ཏེ། གནས་བརྟན་འོད་སྤང་ཆེན་པོ། འོག་པ་ཉིད་བརྒྱད་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་ཞིང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལའང་
སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་འོག་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་ཡང་

དག་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་གཅིག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་ཞིང་སངས་རྒྱུས་
ཐམས་ཅད་དང་། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དབུལ་

ཏེ། སུལ་ནས་གཏོད་བདག་གིས་བཟའ་བ་ལྟ་ན་ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའང་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའང་
ང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཟའོ། །མཉམ་པར་བཞག་

པའང་མ་ཡིན། ལངས་པའང་མ་ཡིན་པར་བཟའོ། །འཁོར་བ་ལའང་མི་གནས་ལ་མཉམ་པར་ཉམས་ལས་འདས་པའང་མི་གནས་པར་
བཟའོ། །བཅུ་ལྔ་པ། སྦྱོང་ལ་གང་དག་བསོད་སྟོམས་

{@288B} སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། འབྲས་བུ་ཆུང་བར་ཡང་མི་འགྱུར། འབྲིང་
བར་ཡང་མི་འགྱུར། སྦྱང་པར་དུ་འང་མི་འགྱུར། སངས་རྒྱུས་གཤམ་ཞེས་

པར་ཡང་དག་པར་གཞོལ་བར་བྱ་ཡི། །ཉན་ཐོས་འགྲོ་བར་ཡང་དག་པར་གཞོལ་བར་མི་བྱའོ། །གནས་བརྟན་འོད་སྤང་
ཆེན་པོ། དེ་ལྟར་ཡུལ་འཁོར་གྱི་བསོད་སྟོམས་དོན་ཡོད་པར་

བཟའོ་ཞེས་མཆི་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བདག་ཚོས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚོལ་ལོ། །ཁྱིམ་ན་གནས་

བའང་འདི་ལྟ་བུའི་སྟོབས་པ་དང་ལྷན་ན། སུ་ཞིག་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མི་སྦྱེད་
སྟོམ་ནས་དེ་ཚུན་ཆད་བདག་གིས་སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཐེག་པ་

རྣམ་པར་གྲོལ་བའང་མཚུངས། གྲོད་གྲོལ་བའང་མ་ཡིན་ལ་བཅིངས་པའང་མ་ཡིན། ཁོད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞིའང་མ་མཐོང་ལ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བའང་མ་

ཡིན། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའང་མ་ཡིན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོས་ལས་ཀྱང་མ་ལོག། གྲོད་འཕགས་
པའང་མ་ཡིན་ལ་མ་འཕགས་པའང་མ་ཡིན།

{@289B} ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་ལྡན་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་དང་ཡང་བྲལ། གྲོད་ཀྱིས་སྟོན་པའང་མ་
མཐོང། ཚོས་ཀྱང་མ་ཐོས། དགོ་འདུན་ལའང་བསྟེན་བཀུར་མ་བྱས་

ཤིང་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག། འདི་ལྟ་སྟེ། འོད་བསྐྱེད་རྫོགས་བྱེད་དང་། ཀུན་རྒྱ་རྒྱ་གཞག་ལྷས་ཀྱི་བྱ་དང་། སྐྱེ་བོ་
དོད་ཀྱི་བུ་མོའི་བུ་ཡང་དག་ཀྱི་ལ་བ་ཅན་དང་། ཀྱུ་ཏྲུའི་བུ་ལོག་

ཅན་དང་། མི་པམ་སྐྱེའི་ལ་བ་ཅན་དང་། གཅེར་བུ་གཉེན་གྱི་བུ་དེ་དག་བཅུན་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
གྲོད་རབ་རྒྱ་བྱུང་ཞིང་། སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་རེ་འགོ་བར་

འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཡང་འགོ་ལ། ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འང་གྲོད་ཚུད་ཅིང་མཐའ་དང་། དབྲས་ཀྱང་མི་
སྟོན་དོ། གྲོད་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དུ་འང་འཇུག་ལ་དལ་བ་ཐོབ་

པའང་མེད། གྲོད་ཀུན་གས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་ལ་རྣམ་པར་བྱུང་བའང་ཁོད་དུ་མ་ཚུད། གང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དེ། བཅུན་པའི་ཉོན་

མོངས་པ་མེད་པ་ཡིན། གྲོད་ཀྱི་སྐྱེན་པའང་རྣམ་པར་མ་སྐྱེངས། བཅུན་པ། གྲོད་ལ་སྲུ་དག་བསོད་སྟོམས་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་
དེ་དག་འགྱུར་ལོག་པར་ལྷུང་བར་བྱེད། གྲོད་བདུད་ཐམས་ཅད་

དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོད་གྲི་གྲོགས་སུ་གྱུར། ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་བཅུན་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

{@290A} ལྟ། །ལའང་ཁྲོད་གྲིས་གསང་བའི་སེམས་ཉེ་བར་གཞག། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལའང་ཁྲོད་གྲིས་སྐྱར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལའང་མི་སྟོན་པར་

བྱས། དགོ་འདུན་ལའང་ཁྲོད་མི་རྟོན་ཅིང་ནམ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྐྱུར་ན་ལས་མི་འདའ་ན་གདོད་ཁྲོད་གྲིས་བསོད་སྟོམས་འ
དེ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་མཆི་སྟེ། བསྟན་པ་འདི་དེ་ལས་ཐོས་ནས།

བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་ལ་བདག་གིས་ཇི་སྐད་བཤམ། ཇི་སྐད་སྐྱེ། ཇི་ལྟར་བགྱི་སྟམ་སྟེ། ལྷོགས་བཅུ་ལྟན་པར་གྱུར་ནས་
བདག་གིས་ལྷུང་བཟེད་དེ་འདའ་བོར་ཏེ་ཁྲིམ་ནས་སྐྱར་འབྱུང་

བར་བགྱིས་ན་ལི་ཙ་བུའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཆི་ལོ། །བཅུན་པ་རབ་འབྱོར། ཡི་གོ་དག་ལ་
མ་འཇིགས་པར་ལྷུང་བཟེད་འདི་ལོངས་ཤིག། །བཅུན་པ་རབ་

འབྱོར། དེ་འདི་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་སྐྱུལ་པ་ལ་དེ་སྐད་བྱས་ན་དེ་ཇི་སྐད་པར་འབྱུར་རམ།
བདག་གིས་དེ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་

བགྱིས་སོ། །དེས་བདག་ལ་སྐྱས་པ། བཅུན་པ་རབ་འབྱོར། ལྷུ་མ་སྐྱུལ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱག་པར་མ་
བྱེད་ཅིག། །དེ་ཅི་ལྟར་ལྱིར་ཞེ་ན། ཚིག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཁས་པ་དག་ཡི་གོ་རྣམས་ལའང་མི་ཚགས་ཤིང་དེ་དག་ལ་སྐྱག་པར་མི་བྱེད་པའི་ལྱིར་
རོ། །དེ་ཅི་ལྟར་ལྱིར་ཞེ་ན། ཡི་གོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཡི་གོ་

{@290B} མེད་པ་སྒྲེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །བསྟན་པ་འདི་བཞད་པ་ན་ལྟའི་བུ་ཉིས་བརྒྱ་ཚེས་རྣམས་ལ་ཚེས་གྲི་མིག་རྒྱལ་མེད་

ཅིང་བྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་གོ། །ལྟའི་བུ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །བདག་གྲུང་སློབས་པ་མ་མཚེས་པར་གྱུར་ནས་དེ་ལ་སྐྱར་ལན་ལྡོན་པའི་རྩོམ་ཐོག་སྒྲེ།

བཅོམ་ལྡན་འདས། དེའི་སྐྱད་དུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྲོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སློའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཚོད་དང་ལྡན་པ་བྱམས་མའི་བུ་གང་པོ་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་པ། གང་པོ། རྒྱུད་ལི་ཙཾ་

བྲའི་བྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག། །གང་པོས་གྲུང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྲོ་ཞིང་མཚི་བར་མི་སློའོ། །དེ་ཅིའི་སྐྱད་དུ་ཞེ་ག།

བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་མངོན་པར་འཚལ་བ་དུས་གཅིག་ན། རྣམས་ཚལ་ཚེན་པོའི་ས་སྐྱོགས་ཤིག་ན་ལས་དང་པོ་པའི་དགོས་པ་དག་ལ་ཚེས་སྟོན་ཅིང་མཚེས་ན་ལི་ཙཾ་བྲའི་

བྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེར་མཚེས་ནས་བདག་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་མཚིའོ། །བཅུན་པ་གང་པོ། སློམས་པར་ཞུགས་ཏེ་དགོས་སྤོང་འདི་དག་གི་སེམས་ལྟོས་ལ་ཚེས་སྟོན་ཅིག། །རིན་པོ་

ཚེའི་སློང་ཚེན་པོར་ཟན་རུལ་མ་སྐྱེགས་ཤིག། །དགོས་སྤོང་འདི་དག་གི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཤེས་པར་གྲིས་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཚེ་བུ་རྒྱུ་མཚིང་བུའི་ནོར་བུ་དང་མཚོངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག། །

{@291A} ལྷ། །བཅུན་པ་གང་པོ། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་དག་ལ་མ་བརྟགས་པར་ཉི་ཚོ་བའི་དབང་པོ་ཉེ་བར་མ་སྐྱེགས་ཤིག། །མེད་པ་ལ་མ་སྐྱེདས་ཤིག། །ལམ་ཚེན་

པོར་འཇུག་པར་འདོད་པ་སྲུང་དོག་པར་མ་གཟུང་ཅིག། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་བ་ཡང་གི་མི་ག་ཇེས་སུ་མ་སྤྲུགས་ཤིག། །རི་རབ་
ཡུངས་འབྲུའི་ནང་དུ་མ་གཟུག་ཅིག། །ཉི་མའི་འོད་སྲིན་བུ་མེ་

ཁྱེད་གྱིས་མ་བསྐྱོག་ཅིག། ཁེང་གའི་སྐྱ་སྐྱོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མི་སྐྱ་ལ་མ་གཟུང་ཅིག། །བཅུ་དྲུག་པ་གང་པོ། དགོ་
སྲོང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་

ཞུགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྟོར་བ་ལ་སྤྲུག་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པ་གང་པོ། འདི་དག་ལ་ཉམ་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་མ་སྐྱོན་ཅིག།
།ཉམ་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་

གྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཤེས་པ་ལ་ཉམ་ཐོས་འདི་དག་ནི་ཁོ་བོས་དམུས་ལོང་དང་འབྲུ་བ་སྟམ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཱ་འི་དྲི་
མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེའི་ཚོ་ཇི་ལྟར་དགོས་དེ་དག་སྟོན་གྱི་

གནས་རྣམས་མང་པོ་ཇེས་སུ་བྲན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེ་དག་ལ་ཡང་དག་
པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ལ་

བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དེའང་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དག་
སྟེས་བུ་དམ་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་མགོ་བོས་སྤྲུག་བཅུ་ལ་ཏེ།

{@291B} ཐལ་མོ་སྐྱུར་བར་གྱུར་པ་དང་། དེས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་
སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་བསྟན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་

བདག་གིས་འདི་སྟམ་དུ་བསམས་སོ། །ཉམ་ཐོས་གྱིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་དང་བསམ་པ་མ་བརྟགས་པར་སུ་ལ་འང་ཚོས་མི་བ
སྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཉམ་ཐོས་ནི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་མཚོགས་དང་། མཚོགས་མཉམས་པ་ལ་མཉམས་པ་འང་མ་མཚེས། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་

རྟལ་ཏུ་མཉམ་པར་བཞིག་པ་འང་མཉམས་སོ་སྟམ་བཞིན་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེའི་སྤྲད་དུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་
བྱོལ་བའི་ཞིང་མཚེ་བར་མི་སྤྲོད། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

ཚོད་དང་ལྡན་པ་ཀུ་ཏུའི་བུ་ཚེན་པོ་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་བ། ཀུ་ཏུའི་བུ། བྲོད་ལི་ཙཱའི་བྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་
སོང་ཞིག །ཀུ་ཏུའི་བུས་ཀྱང་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས།

བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོལ་བའི་ཞིང་མཚེ་བར་མི་སྤྲོད། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་མངོན་
པར་འཚལ་བ་དུས་གཅིག་ཞ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོ

སྤོང་རྣམས་ལ་གདམས་པ་མངོར་བཀའ་སྐྱེལ་ཏེ། མངོད་ཅིའི་ཚོགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྤྲད་དུ་བདག་གིས། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་
རྟལ་པའི་དོན་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བའི་དོན་དང་། བདག་

{@292A} ༡། མེད་པའི་དོན་དང་། ཞི་བའི་དོན་གྱི་ཚོས་བསྟན་ན་ལི་ཙཱའི་བྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེར་མཚེས་
ནས་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚེའོ། །བཅོམ་པ་ཀུ་ཏུའི་བུ་

ཚེན་པོ། རྒྱ་བ་དང་བཅས་པ། སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པ། འཇིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཉིད་མ་སྟོན་ཅིག །བཅོམ་པ་ཀུ་ཏུའི་བུ་ཚེན་
པོ། གང་ཞིན་ཏུ་མ་སྐྱེས། མ་བསྐྱེད། བསྐྱེད་པར་

མི་འགྱུར། མ་འགགས། མི་འགག། །འགག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་མི་རྟལ་པའི་དོན་ཏོ། །གང་སྤུང་པོ་ལྡོ་བོ་དག་ལ་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྟོག་པའི་དོན་དེ་ནི་

སྤྱི་བཟུང་གྱི་དོན་ཏེ། ལང་བདག་དང་། བདག་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཏེ། ལང་རང་གི་
དོ་བོ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོ་བོ་མེད་པ་དེ་ནི་མི་འབར་ཏེ།

གང་མི་འབར་བ་དེ་ནི་ཞི་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གང་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་དེ་ནི་ཞི་བའི་དོན་ཏེ། བསྟན་པ་འདི་བཞད་པ་ན་དགོ་
སྤོང་དེ་དག་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་

རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེའི་སྤྲད་དུ་བདག་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྲོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སྤོལ། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་མ་འགགས་པ་ལ་

བཀའ་སྤྱུལ་པ། མ་འགགས་པ། རྒྱུད་ལི་ཙཱ་འི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག མ་འགགས་པས་ཀྱང་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་

{@292B} བྲོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སྤོལ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་མངོན་པར་འཚོལ་
བ་དུས་གཅིག་ན། བདག་འཚགས་ཤིག་ན་འཚགས་པ་དེར་ཚོངས་པ་ཆེན་པོ་

དགོ་བ་བཀོད་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ཚོངས་པ་སྤྲི་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྲོད་པར་བགྱིས་ནས་བདག་ག་ལ་བ་དེར་མཚིས་ཏེ།
བདག་གི་རྐང་པ་ལ་མགོ་བོས་ལྷག་བགྱིས་ནས་སྤྱོད་པ་གཅིག་

ཏུ་འཁོད་དེ་བདག་ལ་འདི་སྤྲད་ཅེས་མཚིའོ། བཅུན་པ་མ་འགགས་པ། རྒྱུད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷའི་མིག་ཅན་གྱི་
མཚོག་ཏུ་གསུངས་ན། ཚོ་དང་ལྡན་པ་མ་འགགས་པའི་ལྷའི་

མིག་གིས་ཇི་སྲིད་ཚུན་ཆད་མཐོང་། བདག་གིས་དེ་ལ་འདི་སྤྲད་ཅེས་བགྱིས་སོ། རྒྱོགས་པོ་དག ཁོ་བོས་ནི་བཅོམ་ལྡན་པ་
དས་ལྡན་པ་ལ་འདི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་སྤོང་གསུམ་གྱི་སྤོང་།

ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྡན་པའི་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་རའི་འབྲས་བུ་
བཞག་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཀའ་མཚིང་འདི་བསྟེན་པ་

དང་། ལི་ཙྰ་བུའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་སྟོན་པའི་དེར་མཚིས་ཏེ། བདག་གི་རྐང་པ་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བསྐྱིས་ནས་བདག་
ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་མཚིངོ། །བཅུན་པ་མ་འགགས་པའི་ལྟའི་

མིག་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚོན་ཉིད་དམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་མཚོན་ཉིད་ཡིན། དེ་གལ་ཏེ་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་པར་

{@293A} ལ། །ཤེས་པ་ལྟ་དང་མཚོངས་སོ། །ཇི་སྟེ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་
ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མཐོང་བར་མི་རྣམས་

ན་གཞས་བརྟན་གྱིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེས་མཚིན་པ་བདག་ཅང་མི་མཚི་བར་གྱུར་ཏེ། ཚངས་པ་དེ་འདྲ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་
ལས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱག་བཙའ་ནས་

འདི་སྐྱད་ཅེས་སྐྱས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ལྟའི་མིག་ཅན་གང་ལགས། སྐྱེས་པ། སངས་རྒྱལ་བཙེམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་འ
ཇིག་རྟེན་ན་ལྟའི་མིག་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མཉམ་པར་གཞག་

པའི་གཞས་གྲང་མི་འདོར་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་གྲང་གཟིགས་ཏེ། གཉིས་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའང་མ་ཡིན་གོ།
འདི་ནས་ཚངས་པ་གཡོག་འཁོར་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་

ནས་ལྟག་པའི་བསམ་པས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེས་བདག་དང་། སྐྱེས་
བུ་དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་བསྐྱིས་ཏེ་གྲུས་པར་སྐྱས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་

མི་གདམ་བར་གྱུར་ཏེ། བདག་གྲུང་སློབས་པ་མ་མཆིས་པར་གྱུར་ཏོ། དེའི་སྐད་དུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་
མཆི་བར་མི་སློའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་

པ་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་པ། ཉེ་བར་འཁོར་ཁྱོད་ལི་ཙཱ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག །ཉེ་
བར་འཁོར་གྱིས་གྲུང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་

{@293B} སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཆི་བར་མི་སློའོ། །དེའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་
མངོན་པར་འཚོལ་བ་དུས་གཅིག་ན། དག་སློང་གཉིས་ཤིག་ལྟར་བ་བྱུང་ནས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ངོ་ཚྭ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་མ་མཆིས་ཀྱི། དེ་གཉིས་བདག་གའ་བ་དེར་མཆིས་ཏེ་བདག་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་ཉེ་བར་འཁོར། བདག་ཅག་

གཉིས་ལ་ལྟར་བ་བྱུང་སྟེ་ངོ་ཚྭ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འང་མ་མཆིས་ན། ཚོ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར། ཁྱོད་
ཀྱིས་བདག་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སོལ་ཏེ་བདག་ཅག་གཉིས་ལྟར་བ་

ལས་སྐྱུངས་ཤིག་ཅེས་མཆི་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་དག་སློང་དེ་གཉིས་ལ་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་སྟོན་པའི་སྐྱོགས་དེར་
ལི་ཙཱ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་འང་མཆིས་ནས་དེ་བདག་

ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་ཉེ་བར་འཁོར་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་སློང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་བ་དེ་སྐྱིར་དམ་དུ་མི་བྱ། རྟོག་པ་
ཅན་དུ་མི་བྱ་བར་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་བའི་འགྲུང་བ་སོལ་ཅིག །

བཅོམ་ལྡན་ཉེ་བར་འཁོར། ལྟར་བ་ནི་ནང་ནའང་མི་གནས། སྐྱི་རོལ་དུ་འང་མི་འཕོས། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་
སོ། །དེའི་སྐྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེལ་

པ། སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོ། །སེམས་རྣམ་པར་བྱང་བས་རྣམ་པར་དག་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བཅུན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་

{@294A} ལྟ། སེམས་ནི་ནང་ནའང་མ་ཡིན། སྤྱི་རོལ་ནའང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་སོ།
སེམས་ཇི་ལྟ་བུར་ལྷུང་བའང་དེ་

བཞིན་ལོ། ལྷུང་བ་ཇི་ལྟ་བུར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མི་འདོམ། བཅུན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་གིས་བཅུན་པའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནམ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷན་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ལྷན་པ།

བཅུན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཏེ། བཅུན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། མི་རྟོག་ །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་

རང་བཞིན་ལོ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་རང་བཞིན་ལོ། །བདག་ཏུ་སྤྲོད་འདོགས་པ་
ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། བདག་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་

ལོ། །བཅུན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱོད་པས་འཇིག་ཅིང་མི་གནས་པ་སྟེ། སྤྱི་མ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། སྤྱོད་ལྟ་
བུའོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་སྤྲོད་པ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་ཅམ་

དུ་འང་མི་འདུག་གོ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ལམ་དང་། སྤྱི་གཟུ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བའོ། ཚོས་
ཐམས་ཅད་ནི་ཚུ་བླ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་སྟེ།

{@294B} སེམས་ཀྱི་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །གང་དག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་འདྲུལ་བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། གང་དག་དེ་ལྟར་བཏུལ་བ་དེ་དག་ནི་ལེགས་པར་བཏུལ་བའོ། །དེ་ནས་དགོ།

སྲོང་དེ་གཉིས་འདི་སྐད་ཅེས་མཚོའོ། །ཁྱིམ་བདག་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདྲུལ་
བ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་ཀྱི་གསུངས་པ་བཅུན་པ་ཉེ་བར་

འཁོར་འདི་ནི་དེ་ཅོམ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་གཉིས་ལ་བདག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་བགྱིས་སོ། །དགོས་སྲོང་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ལ་ཁྱིམ་
བདག་སྟམ་པའི་འདྲུ་ཤེས་མ་སྐྱེད་ཅིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་མ་གཏོགས་པར་གང་དག་འདིའི་སྲོལ་པའི་རྒྱུན་གཅོད་རྣམས་པའི་ཉམ་ཐོས་སམ། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་གང་ཡང་མེད་དེ། འདིའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་ནི་དེ་

དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་དགོས་སྲོང་དེ་གཉིས་ཐེཚོམ་བསལ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྤྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་

བྱུང་མ་པ་དེ་ལ་ཐུག་བཅའ་ཞུས། འདི་སྐད་ཅེས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་སྲོལ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་མཚོའོ། །དེའི་སྐད་དུ་བདག་སྐྱེས་བྱུང་མ་པ་དེའི་ཕྱོད་འདྲི་

ཞིང་མཚི་བར་མི་སྲོའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོད་དང་ལྡན་པ་སྤྲོ་གཅན་ཟིན་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྤྲོ་གཅན་ཟིན།
ཁྱེད་ལི་ཙཾ་བུའི་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག །

{@295A} ཟླ། སྤྲོ་གཅན་ཟིན་ཀྱིས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་སྐྱེས་བྱུ་དེའི་ཕྱོད་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་
མི་སྲོའོ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་

འདས་བདག་གིས་མངོན་པར་འཚལ་བ་དུས་གཅིག་ཀྱི། ལི་ཙྰ་བུའི་གཞོན་ནུ་མང་ཞིག་བདག་གལ་བ་དེར་མཚིས་ནས་
བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚིའོ། །བཅུན་པ་སྐྱ་གཅན་

ཟིན། རྫོད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐས་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་སྤིད་བོར་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། རྫོད་ཀྱིས་
གང་ལ་དམིགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་

ཕན་ཡོན་གང་ལགས་ཞེས་མཚི་ནས། བདག་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕན་ཡོན་སྟོན་ཅིང་
མཚིས་ན། ལི་ཙྰ་བུའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་

ཡང་བདག་གལ་བ་དེར་མཚིས་པ་དེར་བདག་ལ་ཕྱག་བཀྲིས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་མཚིའོ། །བཅུན་པ་སྐྱ་གཅན་ཟིན། རབ་
ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕན་ཡོན་ཇི་ལྟར་རྫོད་

སྟོན་པ་དེ་ལྟར་མི་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཅུན་པ་
སྐྱ་གཅན་ཟིན། གང་ལ་འདུས་བྱས་འཇུག་པ་དེ་

ལ་ཡོན་ཏན་དང་། ཕན་ཡོན་ཡོད་མོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འདུས་མ་བྱས་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་འཁོན་
ཏན་དང་། ཕན་ཡོན་མེད་དོ། །བཅུན་པ་སྐྱ་གཅན་ཟིན་

{@295B} རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་བྲལ་པའོ། བྲིག་མ་དང་། ཐ་མའི་མཐར་ལྟ་བ་
དང་བྲལ་པའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མོ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བསྐྱབས་པའོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའོ། །བདུད་ཐམས་ཅད་ཕམ་པར་བྱེད་པའོ། །འགྲོ་བ་ལྔ་ལས་
གྲོལ་བའོ། །མིག་ལྔ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའོ། །སྟོབས་ལྔ་

འཕྲོ་བ་པའོ། །དབང་པོ་ལྷ་འི་རྟེན་ཏོ། །གཞན་དག་ལ་མི་གོད་པའོ། །རྗེ་གཤམ་འཛིན་པའོ། །མཛོ་ལ་ལྷ་
སྟོགས་ཅན་རབ་ཏུ་འདུལ་བའོ། །གདགས་པ་ལས་ཡང་དག།

པར་འདས་པའོ། །འདོད་པའི་འདམ་ལ་ཟབ་པའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལི་བ་མེད་ཅིང་རར་འཛིན་པ་དང་
བྲལ་བའོ། །ལེན་པ་མེད་པའོ། །འཇུག་པ་མེད་པའོ། །འཇུག།

པ་སྤངས་པའོ། །རང་གི་སེམས་འདུལ་ཞིང་གཞན་གྱི་སེམས་སྤང་བའོ། །ཞི་གནས་དང་མཐུན་པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་
མ་ཐོབ་མེད་པ་སྟེ། དེ་མི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་བྲ། གང་།

དག་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །གཞོན་ནུ། རྫོང་གྲུང་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་
ཚོས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་རབ་ཏུ་སྤྲུངས་ཤིག་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བའང་།

རྟེན་པར་དགའོ། །དལ་བ་འབྱོར་པའང་རྟེན་པར་དགའོ། །མིར་འགྱུར་བའང་རྟེན་པར་དགའོ། །གཞོན་ནུ་དེ་དག་གིས་འདི་
རྟེན་སྐྱེས་སོ། །ཞིམ་བདག། །བདག་ཅག་གིས་ཐོས་།

{@296A} །། །ག་དེ་བཞིན་གཤམ་པ་ནི་མ་མས་མ་བཏང་བར་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་ཅོའོ། །དེས་དེ་དག་ལ་སྐྱེས་པ།
གཞོན་ནུ། རྫོང་གྲུང་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་།

པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཞན་ཏན་གྱིས་སྐྱབས་ཤིག་དང་། དེ་ཉིད་རྫོང་གྲུང་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་།
པ་ཡི་ནོ། །དེ་ནས་ལི་ཙ་བའི་གཞོན་ནུ་སུམ་རྫོང་ཉིས་བརྒྱ་།

སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་ལི་སྤྲད་དུ་བདག་སྐྱེས་བྱ་
དམ་པ་དེའི་བྲོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སྤོའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་།

ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ། རྫོད་ལི་ཙཱ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་
པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག །ཀུན་དགའ་བོས་ཀྱང་གསོལ་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སྤྲོད། །དེ་ཙཱ་འི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས།
བདག་གིས་མངོན་པར་འཚོལ་བ་དུས་གཅིག་ན།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྐྱུན་ཅིག་བྱུང་ནས། དེ་ལ་འོ་མ་ཞིག་འཚོལ་ཏེ་བདག་བྲམ་ཟེ་ཤིང་སྤྱེ་ལ་ཚེ་བོ་ལྟ་བུ་ཞིག་
གི་སྐོར་དུང་ན་ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ཤིང་མཚིས་པ་དང་། ལི་

ཙཱ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་སྐྱོགས་དེར་མཚིས་ནས་བདག་ལ་སྤྲུག་བགྱིས་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚིའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀུན་
དགའ་བོ། ཙཱ་འི་སྤྲིར་ནང་པར་སྤྲར་ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ནས་

{@296B} ཁྱིམ་གྱི་སྐོར་དུང་འདི་ན་འདུག །དེ་ལ་བདག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་བགྱིས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་
སྐྱུན་ཅིག་བྱུང་སྟེ་དེ་ལ་འོ་མ་ཞིག་དགོས་ནས་དེ་ཙཱ་འི་ཞེས་བགྱིས་པ་དང་།

དེ་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚིའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀུན་དགའ་བོ། དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀུན་དགའ་བོ། །དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོགས་པ་སྟེ། མི་དགོ་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་བག་ཚགས་ནི་སྤངས། དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་ནི་ལྷན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱུན་ག་ལ་འབྱུང་། དེ་ལ་ཉམ་ང་བ་
ག་ལ་ཡོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀུན་དགའ་བོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་

ལ་སྐྱུར་པ་མ་འདེབས་པར་ཅང་མ་ཟེར་བར་སྤྲར་སོང་ཞིག །གཞན་སུ་ལ་འད་དེ་སྐད་མ་སྤྲོ་ཞིག །གཟི་བརྗིད་ཚེ་བ་གཟི་
བརྗིད་ཚེ་བའི་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་

ནས་ལྷགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ས་ཤེ། བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
དགོ་བའི་རྩ་བ་ཚུང་དུ་དང་ལྡན་པ་ལ་འང་ནད་མེད་

ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ལྡན་པ་དེ་ལ་སྐྱུན་གཤམ་མངའ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་མེད་དོ།
།བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། ཁོ་བོ་ངོ་ཚོ་བར་མི་བྱ་བར་སྐྱར་སོང་

ཞིག་།གཞན་ལུ་སྟེགས་ཚལོ་དཔའ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དང་། གཅེར་བྱ་པ་དང་། འཚོ་བཔ་དག་གིས་ཐོས་ས་ཤེ། དེ་དག་འདི་
སྟུམ་དུ་གྱེ་མའོ་འདི་དག་གི་སྟོན་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱང་

{@297A} །ཞུ་བ་ལས་སྐྱོབ་མི་རུས་ན། སེམས་ཚན་ན་བ་དག་གི་སྐྱབས་ལྷ་གཤམ་ལ་རུས་སྟུམ་དུ་སེམས་ས་ཤེ།
བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། གཤམ་ཅིང་མི་སྐྱང་བར་བཞུད་

ཅིག་།སུས་ཀྱང་ཐོས་ས་ཤེ། བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། དེ་བཞིན་གཤམ་ལས་རྣམས་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་སྟེ། ཁ་ཟས་གྱིས་གསོས་
པའི་ལུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤམ་ལས་རྣམས་

ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའོ། །དེ་བཞིན་
གཤམ་ལས་པའི་སྐྱེ་ལ་གཞོན་པ་མེད་དེ། ཟག་པ་

ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་འོག་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤམ་ལས་པའི་སྐྱེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བཤམ་བའ་
། །བཅུན་པ་ཀུན་ [~DGA ' BO] ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནད་ཡོད་

པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཤིང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཆོ་ནས། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བདག་གིས་འོག་པར་
ཐོས་ཤིང་འོག་པར་བཟུང་བར་མ་གྱུར་གྱང་སྟུམ་སྟེ།

བདག་རབ་ཏུ་རྩོམ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་བདག་གིས་བར་སྐྱོང་ལས་སྐྱོ་ཐོས་པ། གུན་དག་འཕོ། བྱིམ་བདག་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་
དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བཙུག་ལྷན་འདས་སྟེགས་།

མ་ལཱ་འདི་དུས་ལ་བྱུང་བས་དེའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་དམན་ཞིང་དབུལ་བའོ་དཔས་རྣམ་པར་འདུལ་ཏེ། དེ་བས་ན། གུན་
དག་འཕོ། རྩོམ་བར་མ་བྱེད་པར་འོ་མ་སྐྱེད་ལ་།

{@297B} སྐྱར་སོང་ཞིག་ཅེས་མཚོའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། ལི་ཙྰ་བུ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དྲིས་པ་ལན་འདེབས་
པའི་རྟན་པ་འདི་འདྲི་སྟེ། བཙུག་ལྷན་འདས། དེའི་སྐད་དུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་

པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཚོ་བར་མི་སྟོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་ཐོས་ལྷ་བརྒྱུ་ཚམ་མི་སྟོ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་སྟོབས་པ་
བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་ཏེ། གང་དག་ལི་ཙྰ་བུ་འི་དྲི་མ་

མེད་པར་གྲགས་པ་དང་གཏམ་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་ཏེ། །དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་

པ་། རྒྱུད་ལི་ཙྰ་བུ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག། །བྱམས་པས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཙུག་ལྷན་འདས།
བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཚོ་བར་མི་སྟོའོ། །དེ་ཅིའི་

སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཙུག་ལྷན་འདས། །བདག་གིས་མངོན་པར་འཚལ་བ་དུས་གཅིག་ན། ལྷ་འི་བྱ་ཡོངས་སུ་དག་ལྷན་ལ་
སོགས་པ་དག་ལྷན་རིགས་ཀྱི་ལྷ་འི་བྱ་རྣམས་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་བརྩམས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་
མཚོད་མཚོ་བའི་ཕྱོགས་དེར་ལི་ཙྰ་བུ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་མཚོས་

ཏེ། དེ་བདག་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་མཚོའོ། །བྱམས་པ། རྫོང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་ལུང་བསྟན་ན།

{@298A} ཨྱ། །བྱམས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ལུང་བསྟན། །བྱམས་པ་ཅི་འདས་པས་སམ། །འོན་ཏེ་མ་འོངས་པས་སམ།
འོན་ཏེ་ད་ལྟར་གྱིས་དེ་ལ་གང་འདས་པའི་སྐྱེ་

བ་དེ་ཞི་ཟད་པའོ། །གང་མ་འོངས་པ་དེ་ཞི་མ་སྤྱིན་པའོ། །ད་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་པ་འང་མེད་དེ། །འདི་ལྟ་སྟེ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུལ་པ། །འདི་ལྟར་དགོས་པ་

དག། རྫོང་ཞི་རྒྱན་ཅིག་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་འོ། །ཚའོ། །འཚོའོ། །བྱས་པའི་བྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་ཞི་ངེས་པར་
གྱུར་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། མི་སྐྱེ་བ་ཞི་ལུང་བསྟན་

པ་འང་མེད། མི་སྐྱེ་བ་ཞི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའང་མ་ཡིན་ན། །བྱམས་པ། རྫོང་དེ་བཞིན་ཉིད་སྐྱེ་བས་སམ།
དེ་བཞིན་ཉིད་འགག་པས་སམ། །ཇི་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་

བཞིན་ཉིད་ཞི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅིང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། །གང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་

བཞིན་ཉིད་དང་། །གང་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཞི། །བྱམས་པ། རྫོང་གི་འང་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་
རྫོང་དེ་ལྟ་བུར་ལུང་བསྟན་ན་ཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་མོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཞི་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན། །ཐ་དད་པས་རབ་ཏུ་
སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །བྱམས་པ། རྫོང་

{@298B} བཤམ་ལྟོག་ལྟོག་གྲུབ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱུ་བཤམ་པར་དེའི་ཚོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱུང་
གྲུབ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱུ་བཤམ་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་གྲུབ་ཚུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་པ། རྒྱུད་གང་གི་ཚོ་ཡོངས་སུ་ལྷན་
ལས་འདས་པ་དེའི་ཚོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་

ལྷན་ལས་འདས་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ལྷན་ལས་འདས་པར་དེ་
བཞིན་གཤམ་པ་ཡོངས་སུ་ལྷན་ལས་འདས་པར་

སྒྲེ། དེ་དག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ལྷན་ལས་འདས་ཤིང་ལྷན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་པ། དེ་ལྟ་བུ་ལྟར་སྒྲེ་བྱུང་བའི་རྣམས་མ་བྲིད་མ་

སྒྲེ་ཞེས་གྲུབ་ཚུབ་ལ་ནི་སུ་འདྲི་གནས་མི་ལྟོག་གི་བྱམས་པ། ལྟོག་པར་འདྲི་དག་གྲུབ་ཚུབ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པར་ལྟོག་པར་དེ་འ
དོར་བུ་ལྷན་ལས་འདས་པར་གྲུབ་ཚུབ་ནི་ལུས་ཀྱིས་མཛོད་པར་

རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞོ། །གྲུབ་ཚུབ་ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་ཞེ་བའོ། །གྲུབ་
ཚུབ་ནི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་

མེད་པའོ། །གྲུབ་ཚུབ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་བམེད་པའོ། །གྲུབ་ཚུབ་ནི་ལྟོག་པར་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆད་
པའོ། །གྲུབ་ཚུབ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་

{@299A} ལྟོ། །བྱམས་པའི་བྱམས་པ། གྲུབ་ཚུབ་ནི་གཡོ་བ་དང་། སེམས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱམས་པའོ། །གྲུབ་
ཚུབ་ནི་སྒྲོ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་

པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་མ་ཚགས་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
གནས་ཀྱིས་གནས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྗེས་

སྲོལ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཡིད་དང་། ཚོས་མེད་པས་གཉིས་སུ་
མེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་

པས་མཉམ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་། གནས་པ་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་
པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སེམས་དངོ་དཔ་དང་། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོ་མ་ཡིན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་
བག་ཚགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚམས་སྟོར་

བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་མ་འདྲེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་གནས་དང་། གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། བྲལ་བས་ཡུལ་ལ་མི་
གནས་ཤིང་ཕྱོགས་ལ་མི་གནས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་

ཀུན་གསུམ་མི་ལྡང་ཞིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་གནས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་མིང་ཅོམ་སྟེ་མིང་དེ་འང་གཡོ་བ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་
སྤང་བ་དང་། དོར་བ་མེད་པས་རྒྱབས་མེད་དོ། །

{@299B} བྱང་ཆུབ་ནི་འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲིང་བ་སྟོང་པོ་
ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་འཇིག་པ་མེད་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་དམིགས་

པ་མེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཐ་དད་པ་མེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་དཔེ་བསྟན་
པ་དང་བྲལ་བས་དཔེ་མེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཤིན་

དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་དགའ་བའི་སྲིད་ལྟུང་། །བྱང་ཚུབ་ནི་ནམ་མཁའ་འི་རང་བཞིན་བས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་སྟེ། དེ་ནི་
ལུས་ཀྱིས་སམ། སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་

འཚང་རྒྱ་བར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་ཅི་འདྲི་ཞེ་ན། ལུས་ནི་རྩ་དང་། ལེང་དང་། རྩི་གཤམ་དང་། ལམ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུའོ། །
སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ།

རྟོན་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན་འཁོར་དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་
མི་སྟེ། བའི་ཚེས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པོ། །བདག་ཀྱང་སྟོབས་

པ་མ་མཆིས་པར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་འདྲི་སྟེ་དུ་བདག་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཆི་བར་མི་སྟོའོ། །དེ་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལི་ཚ་བྱི་གཞོན་རྣེ་འོད་བཀོད་

པ་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་པ། འོད་བཀོད་པ། རྫོད་ལི་ཅ་བྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་འི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག། འོད་བཀོད་པས་གྱུར་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་སྐྱེས་བྱ་དམ་

{@300A} །། ར་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཆི་བར་མི་སྟོའོ། །དེ་ཅི་འདྲི་སྟེ་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་མངོན་
པར་འཚལ་བ་དུས་གཅིག་ན། བདག་

ཡངས་པའི་གྲོང་རྒྱུར་ཆེན་པོ་ནས་བྱུང་བ་དང་། ལི་ཅ་བྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ནད་དུ་མཆི་བ་དང་མཇལ་ཏེ། དེས་
བདག་ལ་གྲུས་པར་སྐྱས་པ་དང་། བདག་གིས་འདི་རྟེན་

ཅེས་བགྱིས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་འོངས། དེས་བདག་ལ་སྐྱས་པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ནས་འོངས་སོ། །བདག་
གིས་དེ་ལ་སྐྱས་པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་

བདེ་གང་གི་ཚོགས་སྐྱེས་པའི་དེ་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མཚོན་ཏེ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བུ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གི་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །

ཕྱོགས་པའི་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཕྱིར་དེ་གི་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །ལྷན་པར་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་
སྐྱེད་པོ་ལོ། །ཡང་དག་པར་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་

བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ལ་མི་རེ་བའི་ཕྱིར་དེ་གི་སྤྲོད་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །སྤྲོད་པའི་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པའི་སེམས་མེད་པས་དེ་གི་བཟོད་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་བཟོད་པའི་
གྲུས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་

{@300B} དེ་གི་བསམ་པ་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་བྱམས་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །

གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །ཚོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་
དགའ་བའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །རྩེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་

སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་བྱུང་ཆུབ་སྐྱོལ་གྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །དུག་མངོན་པར་ཤེས་པས་དེ་གི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །མི་
རྟོག་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །སེམས་ཅན་

ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་བསྐྱེད་པའི་དངོས་
པོའི་སྐྱེད་པོ་ལོ། །ཀུན་ཏུ་སྐྱེད་པོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གི་ཐོས་

པའི་སྣང་པོའོ། །ཚུལ་བཞིན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྣང་དེ་ནི་ངེས་པར་སེམས་པའི་སྣང་པོའོ། །འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྣང་པའི་སྣང་དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སྤྲོགས་གྱི་ཚོས་གྱི་སྣང་པོའོ།།

འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མི་སྣུ་བའི་སྣང་དེ་ནི་བདེན་པའི་སྣང་པོའོ། །མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནས་རྒྱ་ཉི་ལེ་བར་གྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་སྣང་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྣང་

པོའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་སྣང་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་སྣང་པོའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་བཞིན་མེད་

{@301A} ཟླ། པའི་སྣང་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་པོའོ། །སྣང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་སྣང་དེ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་པོའོ། །མི་གཡོ་

བའི་སྣང་དེ་ནི་བདུན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཇོམས་པའི་སྣང་པོའོ། །འཇུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྣང་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྣང་པོའོ། །མི་འཇིགས་ཤིང་མི་དང་ངས་པའི་སྣང་དེ་

ནི་སེང་གའི་སྐྱོ་སྐྱོགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྣང་པོའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྤྲད་པའི་སྣང་དེ་ནི་སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། མ་འབྲེས་པ་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་པོའོ། །ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པའི་སྣང་དེ་ནི་རིག་པ་གསུམ་གྱི་སྣང་པོའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་སྣང་དེ་ནི་སེམས་

ཀྱི་སྤྲད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྣང་པོའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལྟར་ཇི་ཅོམ་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྲོན་པ་དང་

ལྷན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པ་དང་།
དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ལྷན་པའི་གོམ་པ་

འདོར་བ་དང་། འདེག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤོང་པོ་ནས་འོངས་སོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལས་འོངས་
འིང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་གནས་སོ། །

{@301B} བཅོམ་ལྷན་འདས། བསྟན་པ་འདི་བཞད་པ་ན། ལྷ་དང་། མི་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
བདག་ཀྱང་དེ་ནས་སློབས་པ་མ་མཆིས་པར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་

འདས། དེའི་སྐད་དུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཆི་བར་མི་སློབ་ལ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འགོ་བ་འཛིན་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། འགོ་

བ་འཛིན། བྱེད་ལི་ཙམ་དེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག། །འགོ་བ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་
ལྷན་འདས། བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་

མཆི་བར་མི་སློབ་ལ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས། བདག་གིས་མངོན་པར་འཚོལ་བ་དུས་གཅིག་ལ། རང་གི་
གནས་ན་མཆིས་པའི་ཚོ་བདུད་སྤྲིག་ཅན་ལྟའི་བུ་མ་ཁྱི་

ཉིས་སྟོང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཆ་བྱང་གྱིས་སིལ་སྟོན་དང་། སྤྱོད་བྱངས་ལེན་ཅིང་བདག་གལ་བ་དེར་
མཆིས་ཏེ། བདག་གི་རྐང་པ་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཅའ་ལ་ནས་

དེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བདག་ལ་མདུན་གྱིས་བསྟོན་ཏེ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་མཆིས་སོ། །བདག་ནི་དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལྟའི་དབང་
པོ་ལགས་སྟམ་བཞུགས་དེ། བདག་གིས་དེ་ལ་འདི་རྐྱད་

ཅེས་བགྲིས་སོ། ཀྲིའི་ཀཱ། རྒྱུད་ལེགས་པར་འོངས་སོ། །འདོད་པའི་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བག་ཡོད་པར་གྲིས་ཤིག །
ལུས་དང་། རྣམ་དང་། འོངས་ཏེ་རྣམས་ལས་

{@302A} ལྟེན་པོ་བླངས་པ་དང་། མི་རྟག་པར་རྟོག་པ་མང་དུ་གྲིས་ཤིག །དེ་ནས་དེ་བདག་ལ་འདི་རྒྱུད་ཅེས་
མཆིའོ། །ལྷེས་བུ་དམ་པ། ལྷེས་བུ་མོ་ལྷོ་

ཉིས་རྒྱུད་འདི་དག་བདག་ལས་རྒྱུད་གྲིས་འོང་ལ་འདི་དག་རྒྱུད་གྲིས་ཡོག་གྲིས་ཤིག ཅེས་མཆི་བ་དང་། དེ་ལ་བདག་
གིས་འདི་རྒྱུད་དུ། ཀྲིའི་ཀཱ། རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པའི་

དངོས་པོ་དག་དགོ་རྒྱུད་ལྡན་པའི་སྐྱེས་ལ་མ་འབྲུལ་ཅིག །འདི་དག་ནི་རེད་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བགྲིས་སོ། །བཀའ་
མཆིད་དེ་བགྲིས་པ་དང་། ལི་ཙྰ་བྱི་ཏེ་མ་མེད་པར་གྲགས་

པ་དེ་མཆིས་ནས་བདག་ལ། འདི་རྒྱུད་དུ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་འདྲུ་ཤེས་མ་སྦྱེད་ཅིག །འདི་ནི་
བདུད་རྒྱུག་ཅན་ཏེ། རྒྱུད་ལ་ཙྰ་བྱི་བའི་ཕྱིར་འོངས་

ཀྱི་བརྒྱ་བྱིན་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་མཆིའོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྱི་ཏེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བདུད་རྒྱུག་ཅན་དེ་ལ། འདི་རྒྱུད་དུ།
བདུད་རྒྱུག་ཅན། ལྷེས་བུ་མོ་འདི་རྣམས་དགོ་རྒྱུད་

ལྡན་པའི་སྐྱེས་ལ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ང་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བགྲིས་པ་དང་། དེ་ནས་བདུད་རྒྱུག་ཅན་འཇིགས་ཤིང་སྐྱེས་ནས་
མི་དགའ་རྟེ། ལི་ཙྰ་བྱི་ཏེ་མ་མེད་པར་གྲགས་

པ་འདིས་བདག་ལར་སྐྱེས་སུ་འོང་ཏེ་ཞེས་དེ་མི་སྣང་བར་བགྲི་བར་འཚལ་བ་མ་རྟུས་ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཀྱང་
མི་སྣང་བར་མ་རྟུས་སོ། །དེ་ནས་བར་སྣང་ལས་

བྱུང་དཔེན་པར་དགའ་བ་དང་། བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་བར་དགའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་
པར་དགའ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་བགོ་བ་ཤར་བྱེད་པར་

དགའ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མི་ལྟོད་པར་དགའ་བ་དང་། བཟོད་པ་ལ་བཟོད་ཅིང་དུ་ལ་བར་དགའ་བ་དང་། བཙུན་ལ་
གྲུས་ལ་དགོ་བ་ཡང་དགའ་བར་བསྐྱབ་པར་དགའ་

བ་དང་། བསམ་གཏུན་ལ་ཡོངས་སྟོན་པར་དགའ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྣང་བ་མེད་པར་དགའ་བ་དང་།
བྱུང་ཚུབ་ལ་རྒྱ་ཚེར་དགའ་བ་དང་། བདུད་

བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྦྱིར་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བསགས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཚེས་ཟབ་མོ་ཐོས་པས་མི་སྐྱག་པར་
དགའ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་གསུམ་ལ་

ཚར་གཏོད་པར་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ངེས་པར་གཞོམ་པར་དགའ་བ་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་
སྦྱོད་བར་དགའ་བ་དང་། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་

ལ་དྲིས་པར་བྱེད་པའི་དགའ་བ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་དམིགས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོའི་རྒྱན་ལ་
དགའ་བ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་ཐོབ་པར་

{@303B} བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་བསྐྱེན་པར་དགའ་བ་དང་། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་
རྣམས་ལ་ཞེ་མི་སྤང་ཞིང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་། དགོ་བའི་

བ་ཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྐྱེན་པར་དགའ་བ་དང་། སྦྱིག་པའི་གྲོགས་པོ་དག་རྣམ་པར་སྤང་བར་དགའ་བ་དང་། ཚེས་ལ་
མོས་ཤིང་དད་དེ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་དགའ་བ་དང་།

ཐབས་ལ་སྤྲད་པའི་དགའ་བ་དང་། བག་ཡོད་པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོས་བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བདུད་རླིག་ཅན་གྱིས་ལྷའི་བུ་མོ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །དེ་ལྟར་བདག་ཅག་གི་གནས་སུ་འདོང་
གི་ཚུར་ཞེས། དེ་དག་གིས་སྒྲུས་པ། རྫོང་གྱིས་བདག་ཅག་

ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་སྤུལ་བས་དེ་ཞེ་ཚོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པར་བྱའོ། །འདོང་པ་ལ་ནི་དགའ་ཞིང་མོས་
པར་མི་བྱའོ། །དེ་ནས་བདུད་རླིག་ཅན་གྱིས་ལི་ཙཾ་བྱི་མ་མེད་

པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་ནི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
གཏོང་ཞིང་སེམས་འཛིན་པ་མེད་པ་ལགས་ན། ཁྱིམ་

བདག་ །རྫོང་གྱིས་ལྷའི་བུ་མོ་འདི་རྣམས་དགྲེ་བར་གསོལ། རྗེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སྒྲུས་པ། འདི་རྣམས་བརྟེན་པ་ཡིན་
གྱི། རླིག་ཅན་གཡོག་དང་བཅས་ཏེ་དེངས་ཞེས། །

{@304A} །། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག། དེ་ནས་ལྷའི་བུ་མོ་དེ་
དག་གིས་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་སྤྲུག་བཅོལ་

ནས་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་ །ཇི་ལྟར་བདག་ཅག་བདུད་ཀྱི་གནས་ན་གནས་པར་བསྟེ། སྒྲུས་པ། སྲིང་མོ་དག་
།མི་ཟད་པའི་རྫོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྫོག་ཡོད་དེ།

དེ་ལ་ནོན་ཏན་གྱིས་ཞེས། །དེ་འདྲ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྲིང་མོ་དག་ །རྫོན་མ་གཅིག་ལས་རྫོན་མ་བརྒྱ་རྫོང་འབར་བར་
བྱས་ཀྱང་རྫོན་མ་དེ་འབྲི་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་

དུ། སྲིང་མོ་དག། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་རྣམས་བྱང་ཚུབ་ལ་བཀོད་ཀྱང་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སེམས་དྲན་པ་མི་འབྲི། ཡོངས་སུ་

མི་འབྲི་བའི་སྟེང་དུ་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་གཞན་དག་ལ་བསྐྱོའིང་བསྟན་
པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་

འཕེལ་ཏེ། འདི་ནི་མི་ཟད་པའི་སྐྱོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོལ། །བདུད་ཀྱི་གནས་དེ་ན་ཁྱོད་གནས་པའི་ཚོ་ལྟའི་བྱ་དང་།
ལྟའི་བྱ་མོ་ཚད་མེད་པ་རྣམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་

ལ་མོས་པར་གྱིས་ཤིག། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤམ་པའ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཚོ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་མོ་དེ་དག་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་

{@304B} མེད་པར་གྲགས་པའི་རྟེན་པ་ལ་མགོ་བོས་ཐུག་བཅའ་ཏེ་བདུད་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་མ་ཚིས་སོ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས། ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་

ཁྱུད་པར་དེ་བདག་གིས་མཛོང་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དེའི་སྐད་དུ་བདག་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་
སྟོལ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚོང་དཔོན་

གྱི་བྱ་ལེགས་པར་བྱིན་ལ་བཀའ་སྐྱུལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག། །
ལེགས་པར་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་

འདས། བདག་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་དེའི་བྱོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་སྟོལ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས། བདག་གིས་
མཛོང་པར་འཚོལ་བ་དུས་གཅིག་ན། བདག་པའི་

མིམས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་བཟོད་པའི་སྐོར་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཚོམ་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་

བཟོན་འགྲུས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། ལུས་དང་། སེམས་དབེན་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐོར་ལ་
ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་

{@305B} ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྣོད་པ་ཉིད་ལ་སྐྱོམ་པ་

དང་། འདུས་བྱས་ཡོངས་སྤྱོད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྐྱོམ་པ་དང་། བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་
བས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྣོན་པ་མེད་པ་ལ་སྐྱོམ་པ་

དང་། དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སྤྱོད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྣོད་པས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་དང་། བསྐྱབས་པའི་དངོས་པོས་མངོན་
པར་བསྐྱབས་པའི་ཤྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། སྐྱོབ་མར་གྱུར་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ར་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། སྣོད་པོ་མེད་པ་ལས་སྣོད་པོ་
ལེན་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ལུས་དང་། ཤྲོག་

དང་། ཡོངས་པོ་དེ་རྣམས་དང་། རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དུག་གིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་དགའ་བར་འ
གྱུར་བའི་ཚོས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་

བསམ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ནན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དང་། དད་པ་དང་། མཚོགས་
ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་འཕགས་

པ་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁོང་ཁོང་བཅེད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སེམས་ངེས་པར་
སེམས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མངོན་པར་བསྐྱབས་

{@306A} ལྟ། །པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། ཉན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཐོས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྟོགས་པས་མངོན་

པར་བསྐྱབས་པའི་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ནང་
དུ་ཡང་དག་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དཔའི་ས་དང་། མཚན་
དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་

གྱི་ཞིང་གི་རྒྱན་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་དངོ་དཔ་

ལ་ཅི་རིགས་པར་ཚོས་སྟོན་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་མེད་པ་
དང་། རོར་བ་མེད་པ་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་

གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཚོགས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བསྐྱིབས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མི་
དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བས་མངོན་

པར་བསྐྱབས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚོགས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དང་། དགོ་
བའི་ཚོས་གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱང་

{@306B} ལུབ་གྱི་རྩོམ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དེ་ནི། རིགས་གྱི་བྲ། ཚོས་གྱི་མཚོན་སྦྱོར་ཏེ་
ཚོས་གྱི་མཚོན་སྦྱོར་དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་ཕ་

མཚོན་སྦྱོར་ལོ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དང་བཅས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྦྱོར་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་ལྟ་
བུར་ཁྱིམ་བདག་དེས་བརྟན་པ་འདི་བཤད་པའི་ཚོ་བུ་མ་

ཟེའི་འཁོར་དེ་ནས་བུམ་ཟེ་ཉིས་བརྒྱ་བྲ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྦྱེས་སོ། །བདག་གྱུང་
དད་ཅིང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ། སྦྱིས་བྱ་དམ་པའི་རྒྱུ་པ་ལ་

ལྷན་བསྐྱོད་ནས་ལྷ་ཏིག་གི་དོ་ལལ་བརྒྱ་རྟོང་རི་བ་བདག་གི་མགུལ་ནས་དགོལ་ཏེ་སྦྱུལ་ན། དེ་ལྷ་ཏིག་གི་དོ་ལལ་དེ་ལེན་
དུ་མ་བཏུབ་ནས་དེ་ལ་བདག་གིས། འདི་རྒྱུད་ཅེས་བགྲིས་

སོ། །དེ་འདི་ལོང་ལ་གང་ལ་མོས་པ་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བགྲིས་པ་དང་། དེར་ལྷ་ཏིག་གི་དོ་ལལ་སྤངས་ཏེ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་
བགྲིས་ན། ཚ་གཅིག་ནི་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་གནས་དེ་ན་འཇིག་རྟེན་

ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤྲད་པ་གོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་ན་དབུལ་པོ་ལ་སྦྱུལ་ཏེ། ཚ་གཅིག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཟོད་པར་དགའ་
བ་ལ་ལུལ་ཏེ། ཇི་ལྟར་འཁོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྦྱིག་

རྒྱུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཟོད་པར་དགའ་བ་དེ་འདྲ་མཐོང་ཞིང་ལྷ་ཏིག་གི་དོ་ལལ་དེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བཟོད་པར་དགའ་བའི་བོའི་སྣང་

{@307A} ལྷ། ལྷ་ཏིག་གི་དོ་ལལ་གྱི་ཁང་པ་བརྟེན་སའ། བཟླ་བ། བརྟན་སྦྱུག་པ། ལྷ་བཞི་ལྷ་མ་པ། ཀ་བ་བཞི་
ལྷ་པ། རོས་མཉམ་ཞིང་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་སྦྱེབ་

ལྷན་བཅའ་མཐོང་བ་དེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོ་འདྲུལ་བསྟན་ནས་ཚོགས་འདེད་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །སྒྲིབ་པ་པོ་སྒྲིབ་བདག་གང་ཇི་ལྟར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྒྲིབ་གནས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་

དེ་འདྲ་བར་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་དབུལ་པོ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མཉམ་ཞིང་སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོའི་སེམས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་
མི་རེ་བས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་མཚོན་

སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་རྗེགས་པའི་ཞེས་བགྲིས་པ་དང་། དེ་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་དབུལ་པོ་དེས་ཚོ་འདྲུལ་དེ་མཐོང་། ཚོས་བསྟན་པ་
དེ་འདྲ་ཐོས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗེགས་

པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས། དེའི་སྤྲད་ཏུ་བདག་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེའི་བོ་འདྲི་ཞིང་མཚི་བར་མི་
སྒྲོའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་

ཚེན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དང་། ལྷབས་སུ་གཏམ་གང་དག་བརྗོད་པ་སོ་སོའི་བསྟན་པ་བཞུགས་
དེ་འགྲོ་བར་མི་སྒྲོའོ། །ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་གཏང་བར་སྒྲུབ་པའི་ལེ་འུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་གཞི་ལྟར་གྲུར་པ་ལ་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། འཇམ་དཔལ།

{@307B} ཁྱོད་ལི་ཙོ་བློ་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ནད་འདྲིར་སོང་ཞིག །འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་གསོལ་པ། བཙེམ་
ལྡན་འདས། ལི་ཙོ་བློ་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ནི་བསྟོན་པར་དགའ་

ཞིང་ཟབ་མོའི་ཚུལ་ལ་སྒྲོབས་པ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ། ཚོགས་སྐྱེལ་ཞི་དང་། རྗེགས་པའི་ཚོགས་སྐྱེལ་པ་ལ་མཁས་པ། སྒྲོབས་པ་
རྒྱུན་མི་འཆད་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྱོོ་བ་

མ་མཆིས་པའི་སྒོ་དང་ལྷན་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཚར་བྱིན་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསང་བའི་གནས་ལ་ཤིན་

ཏུ་ལྷགས་པ། བདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་རྣམ་པར་སྐྱོག་པ་ལ་མཁས་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོས་རྣམ་པར་རྩོམ་པ།
ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཚོས་

གྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཤིང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་དུལ་གྱི་དམ་པའི་མཚོག་ཐོབ་པ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་བཞོན་པ་
གཅིག་པ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བཞོན་པར་ཚོས་

སྟོན་པ་ལ་མཁས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞོན་པ་འཐོབ་པར་བགྱིད་པ་འཚལ་བ་ལ་མཁས་པ། ཐབས་
མཁས་པ་རྟོགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ། ངེས་པ་

གཏམ་ལ་འབེབས་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཞི་སོ་ཆ་ཚུང་དུས་མཁུ་བར་མི་རྣམས་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱིས་
དེར་མཆིས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། མཐུ་ཇི་ལྟ་བུ་

{@308A} ཟླ། །བཞིན་དུ་བཤད་པར་འཚལ་ལོ། །དེ་ནས་འཁོར་དེ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། ཉམ་ཐོས་
ཆེན་པོ་དེ་དག་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་

པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོད་བེད་དག་དང་། ལྷ་ལི་བུ་དེ་དག་དང་། ལྷ་ལི་བུ་མོ་དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །འཇམ་དཔལ་
གཞོན་ལྷ་རྒྱུ་པ་དང་། རྒྱལ་བུ་དམ་པ་དེ་གཉིས་

སྐྱེ་བ་ལས་དེར་ནི་ཚོས་བསྐྱེད་པའི་གཏམ་ཆེན་པོ་གཏོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་ངོ་སྟམ་སྟེ། དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
བརྒྱ་སྟོང་དང་། ཉམ་ཐོས་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་

དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོད་བཤེན་ཏུ་མང་བ་དང་། ལྷའི་བུ་བརྒྱ་སྟོང་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན་མང་པོ་རྣམས་ཚེས་ཉམ་པའི་
ཕྱིར་འཇམ་དཔལ་གཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཕྱི་

བཞིན་དོང་དོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་དང་། ཉམ་ཐོས་ཚེས་པོ་དེ་དག་
དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་

སྐྱོད་བཤེན་དག་དང་། ལྷའི་བུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་མདུན་དུ་བདར་ཏེ། ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཚེན་
པོར་ལུགས་སོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་བྱི་བྱི་མ་མེད་པར་

གྲགས་པ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་གཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་འཁོར་མང་པོ་དང་འོང་གི། །བདག་གི་ཁྱིམ་འདི་སྟོང་
པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ་སྟམ་སྟེ། དེས་ཁྱིམ་དེ་སྟོང་

{@308B} པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པས་ནས་དེ་ནས་སྐྱོད་བཤེན་མེད་དོ། །ཁྱི་གང་ལ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ན་བཟུལ་ཞིང་འ
དུག་པའི་ཁྱི་གཅིག་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པར་དེ་ནས་ཁྱི་འཇམ། ཁྱི་འཇམ། ལྷན་གང་

ཡང་མི་སྣང་དོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་གནས་གཤམ་བཤེན་དོང་སྟེ། ལྷགས་
ནས་ནང་དུ་འོངས་པ་དང་ཁྱིམ་དེ་སྟོང་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་

ནས་སྐྱོད་བཤེན་དེ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ཉམ་ཞིང་འདུག་པའི་ཁྱི་གཅིག་པུ་དེ་ལས་གཞན་ཁྱི་འཇམ། ཁྱི་འཇམ། ལྷན་མ་
མཐོང་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་བྱི་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་

འཇམ་དཔལ་གཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་མཐོང་སྟེ། མཐོང་ནས་འདི་སྐྱད་ཅེས་སྟུགས་སོ། །འཇམ་དཔལ། ལེགས་པར་འོངས་སོ། །འ
ཇམ་དཔལ། འཇིག་རྟེན་ལེགས་པར་འོངས་སོ། །

སྒྲོལ་མའོངས། མ་མཐོང་། མ་ཐོས་པ་མཐོང་དོ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྐྱེས་པ། བྱིམ་བདག་ཇི་སྐྱོད་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་ཏེ།
གང་འོངས་པ་དེ་ནི་ཕྱིས་མི་འོང་དོ། །གང་སོང་བ་

དེའང་ཕྱིར་མི་འགྲོ་ལོ། །དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་འོངས་པ་ལ་འོང་བར་ཤེས་པའང་མེད་ཅིང་སོང་བ་ལ་འང་འགྲོ་བར་ཤེས་པ་
མེད་པ་ལ། གང་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་ཡང་བལྟ་བར་

བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྤྱོད་བཟོད་དམ། འཚོ་འམ། སྤྱོད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་མི་འཇུག་གམ། སྤྱོད་ཀྱི་
ནད་དེ་འབྱུང་ངམ། མི་སྐྱེ་བའམ། བཅོམ་ལྡན་

{@309A} ཟླ། །འདས་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་གཞོན་པ་ཚུང་ངམ། ཉམ་ང་བ་ཉུང་ངམ། ཉན་ཉུང་ངམ། བསྐྱོད་པ་ཡང་ངམ། འ
ཚོ་བ་དང་། ལྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཁ་ན་

མ་ཐོབ་དང་། བདེ་བར་རེ་གཤམ་ལ་གནས་སམ་ཞེས་གསུང་དོ། །བྱིམ་བདག་སྤྱོད་ཀྱི་ནད་འདི་ཅི་ལས་བྱུང་། བྱུང་ནས་ཅི་
སྤྱོད་ལོན། ཇི་ལྟར་གནས། ཅི་ཅམ་ན་ཞི་བར་འགྱུར།

དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སྐྱེས་པ། འཇམ་དཔལ་མ་རིག་པ་དང་། སྤོད་པའི་སྤོད་པ་ཇི་སྤོད་པར་ཁོ་བོའི་ནད་འདི་འང་དེ་
སྤོད་དོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནད་ཇི་སྤོད་

པར་ཁོ་བོའི་ནད་ཀྱང་དེ་སྤོད་དོ། །ནམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཁོ་བོའི་ནད་ཀྱང་མི་འབྱུང་
དོ། །དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་ལ། བྱུང་ཚུབ་

སེམས་དཔལ་འཁོར་བའི་གནས་ནི་སེམས་ཅན་ཏེ། ནད་ནི་འཁོར་བ་ལ་གནས་སོ། །ནམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནད་དང་
བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་

ཡང་ནད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྷ་སྒྲེ། དཔེར་ན། ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་གཅིག་པ་ན་བར་གྱུར་ན་དེ་ན་བའི་
སྤྱིར་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱང་ན་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྲིད་

དུ་བུ་གཅིག་པ་དེ་ནད་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇམ་དཔལ། དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

{@309B} ལ་བུ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ན་བས་དེ་འདྲ་ན་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་
ལ་ནད་མེད་ན་དེ་འདྲ་ན་བམེད་དོ། །གང་འཇམ་དཔལ། བྱོད་ནད་འདི་ཅི་

ལས་བྱུང་ཞེས་ཟེར་བའང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནི་སྤྱིར་ཚེ་ཚེ་དོ་ལས་འབྱུང་དོ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་
སྐྱེས་པ། བྱིམ་བདག་བྱོད་ཀྱི་བྱིམ་འདི་སྤོང་ན་བྱོད་ལ་

གཡོག་འགའ་ཡང་མེད་དམ། སྐྱེས་པ། འཇམ་དཔལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤོང་དོ། །སྐྱེས་པ། ཅིས་སྤོང་།
སྐྱེས་པ། སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་དོ། །སྐྱེས་པ།

སྤོང་པ་ཉིད་ལ་སྤོང་མ་ཅི་ཞིག་ཡོད། སྐྱེས་པ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པ་ལོ། །སྐྱེས་པ། སྤོང་པ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་
བརྟག་པར་རྣམ་པམ། སྐྱེས་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་

སྤོང་པ་སྤྱི། སྤོང་པ་ཉིད་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟོག་གོ། །སྐྱེས་པ། བྱིམ་བདག་སྤོང་པ་ཉིད་གང་དུ་བཅའ་ལ། སྐྱེས་པ། འཇམ་
དཔལ། སྤོང་པ་ཉིད་ནི་ལྷ་བར་གྱུར་པ་དུག་ཅུ་ཙུ་

གཉིས་ལས་བཅའ་ལོ། །སྐྱེས་པ། ལྷ་བར་གྱུར་པ་དུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་གང་ལས་བཅའ་ལ། སྐྱེས་པ། དེ་དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པའི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་བཅའ་ལོ། །སྐྱེས་པ། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདི་གང་ལས་བཙུག་པུ་སྐྱེས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་དཔ་
ལས་བཙུག་པུ། །འཇམ་དཔལ། གང་ལྟོད་ལ་གཡོག།

{@310A} ཨྱུང་མེད་དམ་ཞེས་ཟེར་བཞི་བདུད་ཐམས་ཅད་དང་། སེམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཁོ་བོའི་གཡོག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བདུད་རྣམས་ནི་འཁོར་

བའི་བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་བ་སྤྱི། འཁོར་བཞི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གཡོག་གོ། སེམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་ལྷ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་བ་སྤྱི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་

ལྷ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མི་གཡོག་པུ། །དེ་བས་ན་བདུད་ཐམས་ཅད་དང་། སེམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཁོ་བོའི་
གཡོག་གོ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྐྱེས་པ། བྱིས་བདག།

ལྟོད་ཀྱི་ནད་ཅི་འདྲ། སྐྱེས་པ། གཟུགས་མེད་ཅིང་བསྐྱེད་པུ་མེད་དོ། །སྐྱེས་པ། ནད་དེ་ལུས་དང་ལྡན་ནམ། འོན་ཏེ་སེམས་
དང་ལྡན། སྐྱེས་པ། ལུས་དབེན་པས་ན་ལུས་དང་

ལྡན་པའང་མ་ཡིན། སེམས་སྐྱེ་མའི་ཚོས་ཉིད་པས་ན་སེམས་དང་ཡང་མི་ལྡན་ནོ། །སྐྱེས་པ། བྱིས་བདག། །འདི་ལྟ་སྤྱི། སའི་
ཁམས་དང་། ཚུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་

དང་། རླུང་གི་ཁམས་དང་། རྣམ་མཁའའི་ཁམས་འདི་བཞི་ལས་ཁམས་གང་གཞོན་པར་འགྱུར། སྐྱེས་པ། འཇམ་དཔལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནད་ཁམས་དེ་ལྟ་བུ་

གང་ཡིན་པ་དེས་ཁོ་བོའང་ནའོ། །འཇམ་དཔལ། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ན་བ་ཡང་དག་
པར་དགའ་བར་བྱ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྐྱེས་པ།

{@310B} །ལུས་མི་རྟག་པ་སྟེ། ཡིད་བྱུང་ཁིང་འདོད་ཚགས་དང་བུལ་བས་ནི་མ་ཡིན་གོ། །ལུས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་སྟེ། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དག་འབས་ནི་མ་ཡིན་གོ། །ལུས་བདག་མེད་པ་སྟེ།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པར་བྱ་བས་སོ། །ལུས་ཁི་བ་ཉིད་གྱིས་ཏེ། །ལྷ་རྟུ་ཁི་བས་ནི་མ་ཡིན་གོ། །ཉེས་པར་དཔ་ཐམས་
ཅད་བསྟན་པ་སྟེ། །འཕོ་བས་ནི་མ་ཡིན་གོ། །བདག་ན་བས་

སེམས་ཅན་གཞན་ན་ལ་སྟིང་ཇེ་བ་དང་། ལྡོག་གྱི་མཐའ་ལྷུ་ལྷུག་བསྐྱེལ་ཇེས་སུ་བྲན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་
ཇེས་སུ་བྲན་པ་དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་།

གཞོན་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྲིད་པ་མེད་པ་དང་། རྟག་རྟུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ནད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་
བྱེད་པའི་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ན་བ་ཡང་དག་པར་དག་འབར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྲོས་པ། རིགས་གྱི་བྱ།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ན་པས་ཇི་ལྟར་རང་གི་སེམས་ཤེས་

པར་བསམ་པར་བྱ། རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སྤྲོས་པ། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ན་བས་ནི་བདག་གི་
སེམས་ལ་འདི་ལྟར་ཤེས་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །ནད་ནི་

སྡོན་གྱི་མཐའ་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་གི་ལས་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ལས་བྱུང་ངོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་རྟུ་
རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་ནི་

{@311A} །ལྟེ། །འདི་ལ་གང་གི་ན་བཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་དེ་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅི་འི་སྦྱིར་ཞེ་ན། །འབྱུང་བ་
ཚེ་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་ཁམས་འདི་

དག་ལ་བདག་པོ་གང་ཡང་མེད་དེ་བསྐྱེད་པ་འང་མེད་དོ། །ལྷུས་འདི་ལ་བདག་མེད་དེ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་
གཏོགས་པར་འདི་ལ་དོན་དམ་པར་ན་གང་ནད་ཅེས་བྱ་བ་

དེ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་བས་ན་བདག་ཞི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང། བད་ཀྱི་རྩ་བ་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་
དེས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་རྒྱན་བཅད་དེ་ཚོས་ཀྱི་འདུ་

ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ལྷུས་འདི་ནི་ཚོས་མང་པོ་འདུས་པ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ན་འང་ཚོས་ཁོ་ན་སྐྱེ། འགག་པ་ན་འང་ཚོས་ཁོ་ན་འ
གག་སྟེ། ཚོས་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་དུ་མི་ཚོར་མི་

ཤེས་ཏེ། ཚོས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ན་འང་འདི་སྟམ་དུ་བདག་སྐྱེའོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །འགག་པ་ན་འང་འདི་སྟམ་དུ་བདག་འ
གག་གོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །དེས་ཚོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་

སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གང་བདག་གིས་འདི་ལྟར་ཚོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་འང་སྤྱི་ཅི་འོག་སྟེ། སྤྱི་ཅི་འོག་ནི་བད་
ཚེན་པོ་འོ། །བདག་ནི་བད་དང་བྲལ་བར་བྱ་སྟེ།

བད་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་སྤྱིར་བཙོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བད་སྤང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རར་འཛིན་པ་དང་། ར་ཡིར་འཛིན་
པ་སྤང་བའོ། །རར་འཛིན་པ་དང་། ར་ཡིར་

{@311B} འཛིན་པ་སྤང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཉིས་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་
ལྟ་སྟེ། བད་དང་། སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཀུན་རྟོ་དཔ་མེད་པའོ། །

དེ་ལ་བད་དང་། སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཀུན་རྟོ་དཔ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ། རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བ། རྣམ་
པར་མི་གཡོ་བའོ། །མཉམ་པ་

ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་མཉམ་པ་ཉིད་ནས་སྤྱད་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ། བདག་དང་། སྤྱད་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀའང་།

སྣང་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཅིས་སྣང་ཞེ་ན། མིང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་གཉིས་སྣང་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ།
།དེ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་མཐོང་བ་དེས་ནད་ཉིད་གཞན་

མ་ཡིན། སྣང་པ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་བྱེད་དེ། བད་ཉིད་སྣང་པ་ཉིད་དོ། །ཚོར་བ་དེ་ཞི་ཚོར་བ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་
ཚོར་བ་འགོག་པའང་མངོན་སུ་མ་དུ་མི་བྱའོ། །མངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཚོར་བ་གཉིས་ཀ་དོར་མོད་ཀྱི་རྣམ་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་
རྗེ་ཚེན་པོ་མི་སྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཞོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་

ཅན་འདི་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་རེས་བར་སེམས་བས་ནད་སེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་ཚོས་གང་ཡང་ཉེ་
བར་སྐྱུར་བར་ཡང་མི་བྱ། བསལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་

{@312A} །༄༅། །གཞི་གང་ལས་ནད་བྱུང་བ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དེ་དག་ལ་ཚོས་བཤད་པར་བྱའོ།
།གཞི་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་པར་།

དམིགས་པ་ནི་གཞི་འོ། །ལྷག་པར་དམིགས་པའི་གཞི་ལ་ཇི་ཅོམ་དུ་དམིགས་པ་དེ་ཅོམ་དུ་ནད་ཀྱི་གཞི་འོ། །ཅི་ལ་ལྷག་པར་
དམིགས་ཤེ་ན། ཁམས་གསུམ་ལ་ལྷག་པར་།

དམིགས་སོ། །ལྷག་པར་དམིགས་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
པའོ། །གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་ལྷག་པར་མི་

དམིགས་པ་ལོ། ཅི་མི་དམིགས་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང། སེའོ་ལྟ་ལྟ་བ་དང། ལྟ་བ་གཉིས་སུ་མི་དམིགས་
ཏེ། དེས་ན་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇམ་

དཔལ། དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ན་བས་ཚ་བ་དང། ལྟ་བ་དང། འཇི་བ་དང། སྐྱེ་བ་སྤང་བའི་སྤྱིར་བདག་གི་སེམས་
ལ་ངེས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན། འབད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བྱ་ན། ཕྱིར་ཚོལ་བ་བཅོམ་

བས་དཔལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཚ་བ་དང། ལྟ་བ་དང། འཇི་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ན་བ་དེས།

{@312B} འདི་སྟེ་ལྟ་བུ་ལྟར་བདག་གི་ནད་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ཞེས་བརྟག་པར་

བྱ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ན་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བར་མི་སྤྱད་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་ཇི་ཇི་ལོ་སྟེ་སྟེ། སྐྱོ་བུར་བྱེད་ཅོན་
མོངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་བརྟོན་པའི་སྟིང་ཇི་ཇི་ལོ་

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བར་སྤྱད་པའི་སྟིང་ཇི་ཇི་ལོ་སྟེ་བ་
རྣམས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དང་བལ་བའི་སྟིང་ཇི་ཇི་ལོ་སྟེ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱོ་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ཀུན་ཏུ་ལྡང་ཞིང་མི་སྐྱེ་སྟེ།

དེ་སེམས་ཀྱི་ཉན་ལྟར་ལྷང་བ་མེད་པར་སྐྱེ་བས་དེ་གྲོལ་བ་ཞིན་དུ་སྐྱེ། དེ་གྲོལ་བ་ཞིན་དུ་འབྱུང་དོ། །གྲོལ་བ་ཞིན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་
གྲོལ་བ་ཞིན་དུ་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་བཅེངས་པ་རྣམས་

བཅེངས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཚོས་སྟོན་པར་རྣམས་ཤིང་མཐུ་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་བཅེངས་
པས་ཕ་རོལ་བཅེངས་པ་ལས་དགྲོལ་བ་དེ་ནི་གནས་

མེད་དེ། བདག་གྲོལ་བས་ཕ་རོལ་བཅེངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་འགྲོལ་བར་བྱ་ཡི། བཅེངས་བར་ནི་མི་བྱུངོ། །

{@313A} ༡། དེ་ལ་བཅེངས་པ་གང་། གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཐབས་མེད་པར་སྲིད་པའི་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོལ་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་

སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་འཇུག་པ་ནི་གྲོལ་བའོ། །ཐབས་མེད་པས་བསམ་གཏན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་
པར་རོ་མུང་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོལ་བའོ། །

ཐབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མུང་བ་ནི་གྲོལ་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བཅེངས་
པའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་གྲོལ་བའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཐབས་ནི་བཅེངས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐབས་ནི་གྲོལ་བའོ། །དེ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་མ་
ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་བཅེངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་

ལྟ་སྟེ། ལྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཚོན་མ་མེད་པ་དང་། ལྟོན་པ་མེད་པ་ལ་ངེས་པར་སེམས་ཤིང་། ལམ་ཚོན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྒྱན་དང་། སེམས་

ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིག་པར་བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་མི་སེམས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབས་སྟེ་བཅུངས་པའོ། །དེ་ལ་ཐབས་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབས་སྟེ་ལ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་

སྟོ། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དག་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་རྒྱན་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིག་པར་བྱ་བ་ལ་
སེམས་ངེས་པར་སེམས་ཤིང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་

{@313B} མ་མེད་པ་དང་། སྒྲིག་པ་མེད་པ་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབས་སྟེ་སྟོང་པ་འདོ།
།དེ་ལ་ཤེས་རབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་བཅུངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་

སྟོ། ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གསུང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བའི་
གནས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་

རྒྱབ་ཏུ་མི་བསྐྱོབ་ནི་ཤེས་རབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་ཏེ་བཅུངས་པའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་སྟོང་པ་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་

ཀུན་གསུང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བསྐྱོངས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྩོམ་པ་ཐམས་
ཅད་བྱང་རྒྱབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ལ་དེས་ཀྱང་མི་སྒྲེམས་

པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ཏེ་སྟོང་པ་འདོ། །འཇམ་དཔལ། དེ་ལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་
ན་བས་དེ་ལྟར་ཚོས་དེ་དག་ལ་ངེས་པར་བསམ་པར་

བྱ་སྟོ། གང་ལུས་དང་། སེམས་དང་། བད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་
དེ་ནི་དེའི་ཤེས་རབས་འདོ། །གང་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནད་ཡོངས་

སྲུང་བས་མི་སྐྱེ་ལྟོ་ལའོ་བའི་རྒྱུ་མི་གཅོད་ཅིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱོར་བ་ལ་རྗེས་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་དེའི་ཐབས་སོ།
།གཞན་ཡང་། གང་ལུས་དང་། སེམས་དང་། ཉན་རྣམས་

{@314A} ཟླ། །ཐུན་ཚུན་དུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གསུང་བར་ཡང་མ་ཡིན། རྙིང་པའང་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་
དེའི་ཤེས་རབ་ལོ། །གང་ཡང་ལུས་དང་། སེམས་

དང་། ཉན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བ་དང་། འགོག་པ་མི་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཐབས་སོ། །འཇམ་དཔལ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་ན་བས་རང་གི་སེམས་ངེས་པར་བསམ་པར་བྱ།

མོད་ཀྱི་དེས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། ངེས་པར་མི་སེམས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྦྱིར་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་
གནས་ན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་ཚོས་སོ། །ཅི་སྟེ་ངེས་པར་

མི་སེམས་པ་ལ་གནས་ན་དེ་ནི་ཉམ་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་སོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། མི་
སེམས་པ་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ། །གང་དེ་ལ་མི་

གནས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འོད་ཡུལ་ཏེ། གང་སེ་སེའི་སྐྱེ་བོའོད་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན། འཕགས་པའོད་ཡུལ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འོད་

ཡུལ་ལོ། །གང་འཁོར་བའོད་ཡུལ་ལ་ཉོན་མོངས་པའོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འོད་ཡུལ་ལོ།
།གང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་རྟོག་པར་ཡང་

ོད་ཡུལ་ལ་གཏན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཡོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འོད་ཡུལ་ལོ།
།གང་བདུད་བཞི་སྟོན་པའོད་ཡུལ་ལ་

{@314B} བདུན་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལོ་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བའང་

ལོ་དེ་ཡུལ་ལ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པ་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་
བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་དུས་མ་ཡིན་

པར་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་ནད་དུ་སོ་སོར་རྟོག་
པ་འདོད་ཡུལ་ལ་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་མི་སྐྱེ་བ་སོ་སོར་རྟོག་པ་འདོད་
ཡུལ་ལ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་འཇུག་པ་འདོད་ཡུལ་

མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡོད་ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་ཐམས་
ཅད་གྱི་ཡུལ་ཡོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འདུ་འཛིན་འདོད་ཡུལ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དེ་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་

ཡུལ་ལོ། །གང་དབེན་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་ལྷུས་དང་། སེམས་ཟད་པའི་གནས་ཀྱངོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །གང་ཁམས་གསུམ་ཡོད་ཡུལ་

{@315A} ཨ། །ལ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ཡུལ་ལོ། །
གང་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱངོད་ཡུལ་ལ་ཡོན་ཏན་

གྱི་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ཚོའི་པའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་མཚན་མ་མེད་པའངོ་ད་ཡུལ་
ལ་སེམས་ཅན་རབ་ཏུ་གྲོལ་བར་བྱ་བ་ལ་དམིགས་

ཤིང་རྟོག་པའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་སྟོན་པ་མེད་པའངོ་ད་ཡུལ་ལ་བསམས་བཞིན་
དུ་སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་སྟོན་པའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའངོ་ད་ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མི་གཅོད་པའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་ས་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་གུངོ་ད་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དངོ་ད་
པའི་ས་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་ཡངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་གུངོ་ད་ཡུལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པའངོ་ད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་དམ་

པའི་ཚོས་ལ་གནས་པའངོ་ད་ཡུལ་ལ་ལམ་ངན་པ་ལ་མི་དམིགས་པའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་
ལོ། །གང་ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་འངོ་ད་ཡུལ་

{@315B} ལ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་རེག་པའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ།
།གང་རྗེས་སུ་དུག་པ་དུག་གུངོ་ད་ཡུལ་ལ་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་གུངོ་ད་ཡུལ་

མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་བསམ་གཏན་དང་། ཉིང་ལེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའ
ངོ་ད་ཡུལ་ལ་ཉིང་ལེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་

པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་འདོད་
ཡུལ་ལ་ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཚོས་

ཀྱང་ཉེན་རྒྱུ་ད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བའངོ་ད་ཡུལ་ལ་དགོ་
བ་དང་། །མི་དགོ་བ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་འདོད་ཡུལ་

མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་སྐྱབ་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་ལ་དབང་སྐྱུར་བའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་དབང་པོ་ལྡེའི་ཡངོ་ད་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་མཚོག་དང་།
མཚོག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་འདོད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་སྟོབས་ལྡེའི་གནས་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤམ་ཞེས་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་མངོན་
པར་དགའ་བའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་

{@316A} ཟླ། །སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་སྟོ་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ལ་མཁས་པ་འདོད་

ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་ལམ་ལ་གནས་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་ལམ་ངན་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
ངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་

ཡུལ་ལོ། །གང་ནི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་ཚོལ་བའངོ་ད་ཡུལ་ལ་ཉེན་ཏུ་ཞི་བར་མི་རྣུང་བའངོ་ད་ཡུལ་བ་དེ་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་ཚོས་

ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་མཚན་དང་། དཔེ་བྱ་ད་བཟང་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་
དང་། རྒྱན་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བ་པ་འདོད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་ཉམ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་
ལས་མི་ཉམས་པ་འདོད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་རང་བཞིན་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འདོད་
ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་མོས་

བ་བཞིན་དུ་དལ་མ་སྟོན་པ་འདོད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་
ལ་ཉིན་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། འཚགས་པ་མེད་

{@316B} པ་ནམ་མཁའ་འི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་འདོད་ཡུལ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། དུ་མར་བཀོད་པ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་སྟོན་པ་འདོད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །གང་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཚེན་པོ་སྟོན་པ་འ
དོད་ཡུལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་པ་མི་

གཏོང་བ་འདོད་ཡུལ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ད་ཡུལ་ལོ། །བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན་འཇམ་དཔལ་གཞིན་ལྷུར་
གྱུར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷགས་པའི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ལས་

ལྷའི་བྱ་བརྒྱུད་སྟོང་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །ན་བཤང་དག་པར་དག་འབར་
བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །།དེ་ནས་ཚོ་དང་

ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ། བྱིམ་འདི་ན་སྐྱོན་དག་ཀྱང་མེད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་དང། ཉན་
ཐོས་ཚེན་པོ་འདི་དག་ཅི་ལ་འཁོད་སྐྱམ་མོ། །དེ་ནས་ལི་

ཅོ་བའི་རྗེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཤེས་ནས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འ
དེ་སྐྱོད་ཅེས་སྐྱུ་སྐྱོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། ཅི་ཚོས་འདོད་

དེ་འོངས་སམ། འོན་ཏེ་སྐྱོན་འདོད། སྐྱུ་སྐྱོ་ལ། ཁོ་བོ་ཚོས་འདོད་དེ་འོངས་ཀྱི། སྐྱོན་འདོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །སྐྱུ་སྐྱོ་ལ། བཅུན་
པ་ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་བས་ན་གང་ཚོས་འདོད་པ་དེ་

{@317A} །། བདག་གི་ལུས་ཀྱང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ན། སྐྱོན་འདོད་པར་ལྷ་ག་ལ་འགྱུར། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གང་
ཚོས་འདོད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་དང། ཚོར་

བ་དང། འདུ་ཤེས་དང། འདུ་བྱེད་དང། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །སྤང་པོ་དང། ཁམས་དང། སྐྱེ་མཚེད་འ
དོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །གང་ཚོས་འདོད་པ་དེ་ནི་འདོད་

པའི་ཁམས་དང། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་འདོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །གང་ཚོས་འདོད་པ་དེ་ནི་
སངས་རྒྱལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན།

ཚོས་དང། དགོ་འདུན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གཞན་ཡང། གང་ཚོས་འདོད་པ་
དེ་ནི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་མ་

ཡིན། ཀུན་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྤང་བར་འདོད་པ་མ་ཡིན། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་མ་ཡིན། ལམ་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་
མ་ཡིན་མོ། །དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེན། ཚོས་ནི་སྐྱོས་པ་

མེད་པ། ཡི་གེ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྲུང་བ་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྐྱོར་མ་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་འཕྲོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་

ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྲོས་པ་འདོད་པའོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། ཚོས་ནི་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་སྐྱེ་བ་དང་། འཛིག་པ་ལོ་ད་པ་དེ་དག་ནི་

{@317B} ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན། དབེན་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། འཛིག་པ་འདོད་པའོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གཞན་ཡང་། ཚོས་ནི་རྩལ་མེད་ཅིང་རྩལ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་གང་

དག་ཚོས་གང་ལ་ཆགས་ན་ཐ་ན་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྩལ་འདོད་པའོ། ཚོས་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ།

གང་དག་ཡུལ་བགང་བ་དེ་དག་ནི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ནི་ཡུལ་འདོད་པའོ། ཚོས་ནི་སྤང་བ་མེད་པ། རྟོང་བ་མེད་པ་སྟེ། གང་དག་ཚོས་གང་ལ་འཛིན་པ་དང་། གཏོང་བ་

དེ་དག་ནི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཛིན་བ་དང་། གཏོང་བ་འདོད་པའོ། ཚོས་ནི་ཀུན་གཞི་མེད་པ་སྟེ། གང་ཀུན་གཞི་ལ་དག་འབ་དེ་དག་ནི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་

དག་ནི་ཀུན་གཞི་འདོད་པའོ། ཚོས་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་སྟེ། གང་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་

མཚན་མ་འདོད་པའོ། ཚོས་ནི་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་སུ་དག་ཚོས་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ནི་གནས་པ་འདོད་པའོ། ཚོས་

ཞི་མཐོང་བ་དང། ཐོས་པ་དང། བྱེ་བྲག་སྐྱེད་པ་དང། རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་མཐོང་བ་དང། ཐོས་པ་དང།
བྱེ་བྲག་སྐྱེད་པ་དང། རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ་ད་པ་

{@318A} །དེ་དག་ཞི་མཐོང་བ་དང། ཐོས་པ་དང། བྱེ་བྲག་སྐྱེད་པ་དང། རྣམ་པར་རིག་པ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་
དག་ཞི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རི་འི་བྱ།

ཚོས་ནི་འདུས་བྱས་དང། འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་སྟེ། གང་དག་འདུས་བྱསོད་ཡུལ་བ་དེ་དག་ཞི་ཚོས་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་སུ་འཛིན་པ་འདོད་པ་ལོ། །བཅུན་པ་ལྷ་

རི་འི་བྱ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོད་ཚོས་འདོད་པར་བྱ་ན་ཚོད་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པར་བྱའོ། །ཚོས་བསྐྱབ་པ་འདི་
བཞད་པ་ན་ལྷ་རི་འི་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་གྱི་མིག་

རྣམ་པར་དག་གོ། དེ་ནས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་བ་ལ་སྐྱས་པ། འཇམ་
དཔལ། ཚོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་འི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བརྒྱ་རྩོད་

གངས་མེད་པ་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བ་ན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གང་ན་སང་གའི་ཁྱི་ཐམས་ཅད་གྱི་མཚོག་
ཡོན་ཏུན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ་དག་མཐོང་། དེ་སྐད་ཅེས་

སྐྱས་པ་དང། འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་བས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱས་སོ། །རིགས་
གྱི་བྱ། འདི་ནས་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་

གང་གྱི་རྟོག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྷན་པོའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ།
འདི་ན་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ལྷན་པོའི་རྩོན་མེད་

{@318B} རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ཏེ་འཚོ་ཞིང་ག་ཞེས་སོ། དེ་བཞིན་ག་ཞེས་པ་དེའི་སྐྱེ་བོ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་
ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་བཞིའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེའི་སང་གའི་ཁྲིའི་ཚད་ནི་དཔག་

ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་ཙུ་བརྒྱད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་ལྷུས་ཀྱང་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་བཅུ་ཙུ་
གཉིས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་སང་གའི་

ཁྲིའང་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་ཡོད་དེ། རིགས་གྱི་དུ། དེ་བཞིན་ག་ཞེས་པ་ལྷུ་ལོ་འོ་སྐྱོན་མེད་རྒྱལ་པོ་
དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྷུ་ལོ་འོ་

རྒྱལ་མཚན་དེ་ན་སང་གའི་ཁྲི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་
མ་མེད་པར་གྲགས་པས་དེའི་ཚོ་དེ་ལྷ་བྱའི་བསམ་པ་ཀུན་

བསམས་ཤིང་། འདི་ལྷ་བྱའི་རྩུ་འཕྲུལ་འདི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མངོན་པར་བྱས་ཏེ། གང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྷུ་
པོའི་རྒྱལ་མཚན་དེ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་

ག་ཞེས་པ་ལྷུ་ལོ་འོ་སྐྱོན་མེད་རྒྱལ་པོ་དེས་སང་གའི་ཁྲི་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་འཕང་མཐོ་བ། དེ་ཙམ་དུ་
ཡངས་པ། དེ་ཙམ་དུ་བཟླ་བ་སྐྱུག་པ། གང་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། ཉམ་ཐོས་ཚེན་པོ་དེ་དག་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་།
ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་སྡོན་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་སྟོང་གི་

{@319A} ཟླ། འཁྲུ་མཁའ་ལས་འོངས་ཏེ། ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ཁྲིམ་དུ་སོ་སོར་གནས་སོ། །སང་
གའི་ཁྲི་སྐྱོ་ཚོགས་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་མཚོན་པར་

ལོང་སྟེ། བྱིམ་དེའང་དེ་ཅུ་དུ་ཡངས་པར་སྒྲུབ་དོ། །ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་འང་བསྐྱོབས་པར་གྱུར་པ་མེད། ཇོ་མཚན་གྱི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་བཞི་པའང་བསྐྱོབས་པ་མེད་དེ།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱུར་སྒྲོལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་ལྷུང་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །འཇམ་

དཔལ། སེང་གའི་ཁྲི་དང་འཚོམ་པའི་ལྷུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདི་དག་དང་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་འདུག་ཅིག །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་

གང་མངོན་པར་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་བདག་གི་ལྷུས་དཔལ་གྱི་ཚད་འབྲུམ་ཐུག་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔལ་གང་དག་ལས་དང་པོ་དེ་དག་ནི་སེང་གའི་ཁྲི་དེ་དག་ལ་འདུག་མ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་མངོན་

པར་ཞེས་པ་ལྟ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་ལ་ཚོས་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མངོན་པར་ཞེས་པ་ཐོབ་ནས་ལྷུས་དཔལ་གྱི་ཚད་འབྲུམ་

{@319B} ཐུག་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་པར་མངོན་པར་སྒྲུབ་ཏེ་སེང་གའི་ཁྲི་དེ་དག་ལ་འཁོད་དོ། །ཉམ་ཐོས་ཆེན་པོ་དེ་དག་གྱུར་སེང་གའི་ཁྲི་དེ་དག་ལ་འཁོད་མ་རྣམས་ཏེ། དེ་ནས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་

པར་གྲགས་པས་ཚོད་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ལྷུས་པ། བཅོམ་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་འདུག་ཅིག །སྒྲུབ་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ། སེང་གའི་ཁྲི་འདི་དག་མཐོ་ཞིང་ཆེ་བས་

འདུག་མི་ལུས་སོ། ལྷན་པ། བཅུན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷན་པོའི་སློབ་མའི་རྒྱལ་པོ་དེ་
ལ་ཕྱག་གྲིས་ཤིག་དང་། འདུག་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་ཉམ་ཐོས་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷན་པོའི་སློབ་མའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་
བཅོམ་ནས་གཏོང་དེ་དག་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་

ཆོད་པ་ལྷན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ལོ་ཚེ་འདི་ལྟེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲོས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྲིམ་ཚུང་དུ་འི་
ནང་དུ་སེང་གའི་ཁྲི་འདི་ལྟ་བུའི་མཐོ་ཞིང་ཆེ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་

འདི་ལྟ་བུ་སྤོང་ཕྱག་འདི་སྤྲོད་ཚུད་པ་དང་། འདི་དག་གིས་ཡངས་པའི་གོང་ཁྲིར་ཆེན་པོའང་བསྐྱིབས་པར་མ་གྱུར།
ཇོ་མ་བུའི་གྲིང་གི་གོང་དང་། གོང་ཁྲིར་དང་། གོང་རྒྱལ་དང་། ཡུལ་འཁོར་

དང་། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་དང་། གྲིང་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་འང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྐྱིབས། ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། གཞོད་སྐྱིན་དང་། རི་
ཟ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་། ཉམ་མཁའ་ལྡིང་

{@320A} ལྟ། །དང་མི་འམ་ཅི་དང་། ལྟ་འབྲེ་ཆེན་པོའི་གནས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱིབས་པར་མ་གྱུར་ཏེ། ལྟ་ཅི་འདྲ་བ་
ཕྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་བཞི་ངོ་མཚར་ཏེ། །ལི་ཚ་བུ་ནི་

མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སྤྲོས་པ། བཅུན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ནི་
རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྲིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ།

བ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྲིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རིམ་གྱི་ལྟ་པོའི་རབ་དེ་
ཅོམ་དུ་མཐོ་བ། དེ་ཅོམ་དུ་ཆེ་བ། དེ་ཅོམ་དུ་འཕགས་

པར་དེ་ཙམ་དུ་ཡངས་པའང་ཡུངས་འབྲུའི་ནང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཡུངས་འབྲུ་དེའང་སྐྱེས་པའང་མེད། རི་རབ་ཀྱང་གང་བའང་
མེད་ལ་བྱ་བ་དེའང་སྟོན་ཏེ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་

ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་། ལུ་མ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཅག་གང་དུ་བཅུག་མི་ཤེས་སོ། །རྫོ་འཇུག་གིས་འདུལ་
བའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གིས་ནི་རིམ་རྒྱལ་པོ་

རི་རབ་དེ་ཡུངས་འབྲུའི་ནང་དུ་བཅུག་པར་ཤེས་ཤིང་མཐོང་དོ། །དེ་ནི་བཅུན་པ་ལྷ་རིམ་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་

ཡུལ་ལ་འཇུག་པའོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིམ་གྱི། གཞན་ཡང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཆུའི་ཕྱང་

{@320B} པོ་རྣམས་སྤྱི་ཁུངས་བྱ་བའི་ལྷ་སྐྱེས་ཏེ། ཉ་དང་། རུས་སྐྱེས་དང་། ཆུ་སྐྱེས་བྱིས་པ་གསོད་དང་། སྐལ་པ་
དང་། ཆུ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་གཞན་དག་ལའང་གཞོན་པར་གྱུར་

པ་མེད། ལྷ་དང་། གཞོན་སྐྱེན་དང་། སྤྲི་ཟ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ཅག་གང་དུ་བཅུན་སྟམ་ཡང་མི་
སེམས་ལ། བྱ་བ་དེའང་སྣང་ཞིང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་

གཞོན་ཅིང་འཇུག་པར་གྱུར་པའང་མེད་དོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའང་རྫོ་མ་ཁན་གྱི་འ
ཁོར་ལོ་བཞིན་ལག་པ་གཡས་པས་བྱངས་ཏེ་བསྐྱོར་ནས་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྱི་ལྷ་སྐྱེས་ཏེ་དུ་འཕངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་ཅག་གང་དུ་སྐྱེད། གང་
ནས་འོངས་མི་ཤེས་སོ། །སྐྱེད་ཡང་བྱངས་ནས་གནས་བཞིན་

དུ་བཞག་ཀྱང་འོང་བ་དང་། འགྲོ་བར་མི་ཤེས་མོད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་འདྲ་ཀུན་ཏུ་སྣང་ངོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲུ། གཞན་ཡང་། འཁོར་བ་ཚད་མེད་པས་འདྲུལ་བའི་སེམས་ཚན་དག་ཀྱང་ཡོད།

འཁོར་བ་བསྐྱེད་བས་འདྲུལ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཁོར་འཁོར་བ་ཚད་མེད་པས་འདྲུལ་བའི་

སེམས་ཚན་རྣམས་འདྲུལ་བའི་དབང་གི་སྤྱིར་ཞག་བདུན་ཡང་བསྐྱེད་པ་འདས་པར་སྟོན་ཏེ། འཁོར་བ་བསྐྱེད་བས་འདྲུལ་བའི་སེམས་ཚན་རྣམས་ལ་ཞེ་བསྐྱེད་པ་འདྲང་ཞག་

{@321A} ཟླ། འདྲུལ་གྱིས་འདས་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ཚད་མེད་པས་འདྲུལ་བའི་སེམས་ཚན་རྣམས་ཞེ་ཞག་བདུན་ལ་འདྲང་བསྐྱེད་པ་འདས་པ་སྟེ་

དུ་ཤེས་སོ། །གང་འཁོར་བ་བསྐྱེད་བས་འདྲུལ་བའི་སེམས་ཚན་དེ་དག་ཞེ་བསྐྱེད་པ་འདྲང་ཞག་བདུན་གྱིས་འདས་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ཏེ། །སེམས་ཚན་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་ལག་པ་གཡས་པའི་མཐིལ་དུ་བཞག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་མགྲོགས་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ནས་ཀྱང་

མ་གཡོས་སོ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་འདྲུལ་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མཚོན་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལྷུང་བྱ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ཏེ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་བློ་བ་དང་། ཉི་མ་དང་།

སྐྱར་མའི་གཞུགས་ཇི་སྟེན་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱི་ཁྲུང་བྱ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་ལྟར་གི་དགྲིལ་འ
ཁོར་ལྷུང་བ་ཇི་སྟེན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཁའི་ནང་དུ་བརྟུབས་

ཀྱང་དེའི་ལུས་ཞིག་པའང་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་དག་གི་ [~RTZWA] །དང་། བཀའ་ཚལ་རྣམས་ཉལ་བའང་
མེད་དོ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་སྲེག་པའི་བསྐྱེད་

{@321B} པས་ཚོགས་པའི་མེའི་སྤང་པོ་དེ་ཀྱུ་རང་གི་སྟོར་བཅུ་ལྔ་ཀྱང་གང་དེས་ལས་བྱ་བ་དེའང་བྱེད་དོ། །འོག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུ་ལྟར་གི་བྱེ་མ་སྟེན་འདས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་

སྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ་བཏེག་ནས། བྱེ་མ་སྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུ་ལྟར་གི་བྱེ་མ་སྟེན་འདས་པར་སྟེན་དུ་འཇོག་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་མཐུ་ཚེ་པོ་ཞིག་གིས་ཁབ་ཀྱི་ཚེ་

མོས་རྒྱ་ལུག་གི་ལོ་མ་ལ་བཅུ་གསུམ་ཏེ་བཏེག་པ་བཞི་ཚོ་། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་

ལོས་བསྐྱར་བའི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །དེ་བཞི་ཚོ་དུ་འཇོག་རྟེན་སྐྱོང་བའི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །ཚོངས་པའི་

གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །ཉེ་ཐོས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་
རྫོབ་པོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་

རྫོབ་པོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་སེམས་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་
མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱར་གྲགས་པ་དང་། སྐྱར་བཏགས་

པ་གང་ཇི་སྟེང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་དབྱེངས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་དང་། ཚེས་གྱི་སྐྱེ་དང་། དགོང་
དུམ་གྱི་སྐྱེ་དང་། བྱིན་གྱིས་རྫོབ་སྟེ། སྐྱེ་དབྱེངས་དེ་ལས་

{@322A} ཨ། །ཀྱང་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། རྫོང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་སྐྱེ་དབྱེངས་འབྱུང་བར་
བྱེད་དེ། རྩོགས་བཅུ་འི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་

ལྟོ་འདས་རྣམ་པ་ཇི་སྟེང་དུ་བསྟོན་པས་ཚེས་རྫོན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་དང་། དབྱེངས་དེ་དག་ལས་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ།
།བཅུན་པ་ལྡེ་རི་ལྷ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་

གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གཞན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་ཅོམ་ཞིག་བསྟོན་པར་ཟད་དེ།
བཅུན་པ་ལྡེ་རི་ལྷ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་

གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གཞན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཞི་བསྐྱེལ་པ་ལས་ལྷག་པ་འཇུག་
དེ་ལས་འདས་པའང་ཁོ་བོས་བཤམ་དོ། །དེ་

གས་གཞན་པ་འདྲོད་འཇུག་ལྟར་སྤྱང་ཚེས་ལོས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟོན་པ་འདི་ཐོས་
གས་འོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ། གཞན་པ་འདྲོད་ལྡེ་རི་ལྷ།

ལ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱེས་སོ། །ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྡེ་རི་ལྷ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་དམུས་ལོང་གི་མདུན་དུ་ལ་ལས་གཟུགས་
སུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བསྟོན་ཀྱང་དམུས་ལོང་

ངེས་གཟུགས་གཅིག་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྡེ་རི་ལྷ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་
ོ་སྐོ་འདི་བསྟོན་པའི་ཚོ་ཉུན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་

{@322B} ཐམས་ཅད་དམུས་ལོང་དང་འདྲ་བར་མིག་མེད་དེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱ་གཅིག་ ཅོམ་ཡང་མངོན་དུ་
མ་གྱུར་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདི་ཐོས་ནས་མཁམས་

པ་སུ་ཞིག་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་མི་སྐྱེད། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་པ། ས་བོན་ཚོགས་པ་
དང། རུལ་བ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་ན་

དངེ་ལྟར་བྱ། ཉམ་ཐོས་དང། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་ཚོངས་བཏབ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་
གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གོ་བར་བྱས་སོ།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདི་ཐོས་ན་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ལྷན་ཅོད་
པན་སྐྱབ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་དག་པ་བསི་བོར་སྐྱབ་ཞིང་

འདི་ལ་མོས་པའི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདི་ལ་མོས་པ་དེ་ལ་
བདུད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། གནས་

བརྟན་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་བསྟན་པ་འདི་བཤམ་པ་ན་ལྷའི་བུ་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙ་བྱི་བྱི་མ་མེད་

པར་གྲགས་པས་གནས་བརྟན་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱས་སོ། །བཅུན་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། རྫོགས་བཅུའི་འ
ཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ན་བདུད་ཇི་སྟེད་

{@323A} ཟླ། །བདུད་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐབས་ལ་མཁམས་

པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་བྱེད་དོ། །བཅུན་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། རྒྱུགས་བཟུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ལ་སློང་བ་གང་དག་གིས་ལག་པའམ། ཀར་པའམ། རྣ་བའམ། ལྷ་ལམ། ཁྲག་གམ། རྒྱུས་པའམ། རུས་པའམ། ཀར་
པའམ། མིག་གམ། རོ་སྟོད་དམ། མགོ་

འམ། ཡན་ལག་དང། ཉིང་ལག་གམ། རྒྱལ་པོའི་སྤྱིད་དམ། དུལ་འཁོར་རམ། རློངས་སམ། རྒྱང་མ་དང། བུ་ཚོ་དང། བུ་
མོ་དང། བུ་ཚོ་དང། བུ་མོ་དང། ཉ་དང།

གླང་པོ་ཆེ་དང། ཞིང་རྟ་དང། བཞོན་པ་དང། གསེར་དང། དུལ་དང། ཞོར་བུ་དང། ལུ་ཏིག་དང། དུང་དང། མན་ཤེལ་
དང། བྱུ་རུ་དང། བྱི་རུ་དང། ཞོར་བུ་

རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་རུང། བཟའ་བ་དང། བཏུང་བ་དང། རྩོ་བ་རྣམས་སམ། གོས་རྣམས་ཀྱང་རུང། ཉམ་ང་བར་བྱས་ཏེ་
སློང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་རྣམ་

པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁའ་པས་ལྷག་པའི་
བསམ་པ་བརྟན་པ་འདི་སྟོན་ཏེ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

{@323B} བཅུན་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པས་ན་དེ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཏེ། གོ་
སྐབས་མ་སྤྱི་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཉམ་ང་བར་བྱེད་པའི་མཐུ་

སྤྱི་བོ་ཕལ་ལ་མེད་དོ། །གོ་སྐབས་མ་སྤྱི་བར་གསད་པའམ། བསྐྱང་བར་ཡང་མི་རྣམས་སོ། །བཅུན་པ་འོད་སྲུང་། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། སྤྱི་བུ་མེ་ཁྱེར་གྱིས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་

གྱི་འོད་ཟིལ་གྱིས་མཚན་པར་མི་རྣམས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་པ་འོད་སྲུང་། སོ་སྐབས་མ་སྐྱེ་བར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐང་
དུ་འགོ་བཅའ་མ། བསྐྱར་བར་མི་རྣམས་སོ། །བཅོམ་པ་

འོད་སྲུང་ཚེན་པོ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བལ་སྐྱང་སྐྱང་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བོད་བུས་བཟོད་པར་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ།
བཅོམ་པ་འོད་སྲུང་ཚེན་པོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

མ་ཡིན་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཉམ་ང་བར་བྱེད་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
ཉམ་ང་བར་བྱེད་དེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉམ་ང་བར་བྱས་པ་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་དོ། །བཅོམ་པ་འོད་སྲུང་ཚེན་པོ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གཞན་པའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པའི་སྟོབས་ལ་

འཇུག་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྟ་པའོ། །།དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུར་
གྱུར་པས་ལི་ཙྰ་བྱི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་

{@324A} ཟླ། །པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱས་སོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ངེ
ལྟར་བལྟ་བར་བྱ། སྐྱས་པ། འཇམ་དཔལ།

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ཆུ་རྩེ་ལ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་
བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན། སྐྱེས་མཁས་དག་སྐྱེས་མཁས་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་མི་ལ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་གི་དགྲི་ལ་འཁོར་ལ་བཞིན་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་

སྟེ། དཔེར་ན། སློག་རྒྱུ་འི་ཚུ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བྲག་ཅའི་རླ་སྐད་ལྟ་

བྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་
ལ་སློན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུར་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དབྱུ་བརྗོད་པའི་སྲོན་གྱི་
མཐའ་ལྟ་བུར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་

{@324B} སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཚུའི་ཚུ་བྱར་འབྱུང་བ་
དང་། འཇིག་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཚུ་ཉིང་ལ་སློང་པོ་ལྟ་བུར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་

དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སློག་གི་འཛོ་བ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །
ཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁམས་

ལྷ་པོ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སློ་
མཚེད་བདུན་པོ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། གཞུགས་མེད་པ་དག་ལ་གཞུགས་སུ་
སླང་བ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ས་བོན་བདོས་པ་ལས་སྤྱི་གྲུབ་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་

བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲུལ་པའི་སྤྱི་གོས་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ།

{@325A} ལྟ། དཔེར་ན། ཞིབ་འདོད་པའི་རྩེད་མོ་ལ་དགའ་བ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་

ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་
སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་

ན། ལན་གཅིག་གྱིར་འོང་བས་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་
གོ་འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྱིར་

མི་འོང་བ་ལ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་དཔལ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་འདོད་

ཚགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུག་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ་འཇམ་
དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བཟོད་པ་ཐོབ་

པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་། འཚལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞོན་སེམས་དང་། རྣམ་པར་འཚོ་བའི་
སེམས་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བག་ཚགས་བཞིན་དུ་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་

{@325B} ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་དམུས་ལོང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་

གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དབྱུགས་འབྱུང་བ་དང་། རླབ་པ་དེ་བཞིན་
དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

སོ་སོར་བརྟག་གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཅམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྗེས་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། འཇམ་དཔལ།

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མ་ཞིང་ལ་སོ་མཚན་སྟེ། བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་
གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་

གྱི་བྱ་རྗེད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱུལ་པའི་ཉོན་མོངས་

པ་མ་སྟེལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། མི་ལམ་ན་སྣང་བ་སང་ན་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཀུན་ཏུ་མི་རྟོག་
པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་

{@326A} ཨྱ། །དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མེད་པ་
ལས་མེ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འ
དས་པའི་ཉིད་མཚམས་སྐྱུར་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །འཇམ་དཔལ། དེ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པ་ཉིད་བདག་མེད་པར་
རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །སྐྱུས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ། གཤམ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་
ལྟ་བུར་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ཇི་ལྟར་ན་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་ཚེན་པོ་སྟེ། བར་འགྲུར། སྐྱུས་པ། འཇམ་དཔལ། བཅ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་
རྟོག་པ་ན་དེ་ལྟར་ཚོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་

སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་འང་བདག་གིས་ཚོས་བསྟན་ཏེ་སྟོམ་སྟེ། དེ་བས་ན་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པའི་
སྐྱབས་ཀྱི་བྱམས་པ་སྟེ། ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་

བར་ཞི་བའི་བྱམས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་གདུང་བ་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཅི་
བཞིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱམས་པའོ། །ཀུན་ནས་ལྡང་བ་

{@326B} མེད་པའི་སྲིད་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །སྤྱི་ནང་མ་འདྲེས་པའི་སྲིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱམས་པའ
། །ཤེན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་སྲིད་མི་འཇུགས་པའི་བྱམས་པའོ། །བསམ་

པ་དོན་རྟུ་བུར་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་བརྟན་པའི་བྱམས་པའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྲིད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
བྱམས་པའོ། །བསམ་པ་མཉམ་པའི་སྲིད་མཉམ་པའི་

བྱམས་པའོ། །དག་བཅོམ་པའི་སྲིད་དག་བཅོམ་པའི་བྱམས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་
པའི་སྲིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་པའོ། །ཡང་

དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་སྲིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱམས་པའོ། །སེམས་ཅན་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་རབ་ཏུ་སད་
པར་བྱེད་པའི་སྲིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱམས་པའོ། །རང་

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་སྲིད་རང་བྱུང་གི་བྱམས་པའོ། །རོ་མཚོངས་པའི་སྲིད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བྱམས་པའོ།
།རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བསྐྱབས་པའི་སྲིད་

སློབ་པ་འགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྲང་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱམས་པའོ། །
སྣོད་པ་དང་། བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྫོགས་པའི་སྲིད་

ཡོངས་སུ་མི་སློབ་པའི་བྱམས་པའོ། །སློབ་དཔོན་དཔེ་མཚུངས་མེད་པའི་སྲིད་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་པའི་བྱམས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འ
ཆལ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བའི་སྲིད་ཚུལ་ཁྲིམས་

{@327A} ཅུ། །ཀྱི་བྱམས་པའོ། །བདག་དང་། མཚོ་ལ་སྤང་བའི་སྲིད་བཟོད་པའི་བྱམས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལུང་ཁྲུང་བའི་སྲིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་

བྱམས་པའོ། །རོ་མྱུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་བསམ་གཏུན་གྱི་བྱམས་པའོ། །དུས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་བྱམས་
པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིལ་བའི་སྤྱིར་ཐབས་གྱི་

བྱམས་པའོ། །བསམ་པ་རྣམས་དག་པའི་སྤྱིར་ཚུལ་འཚོས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བྱེད་པའི་
སྤྱིར་གཡོ་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་

མེད་པའི་སྤྱིར་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་བྱམས་པའོ། །བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱམས་པའོ། །སངས་རྒྱས་གྱི་
བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་སྤྱིར་བདེ་བའི་བྱམས་པ་སྟེ།

འཇམ་དཔལ། དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་པའོ། །སྤྲུལ་པ། དེའི་སྤྱིར་རྗེ་ཚེ་ལོ་གང་ཡིན། །སྤྲུལ་པ། དགོ་བའི་རྩ་བ་
ཅི་བྱས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་།

བའོ། །སྤྲུལ་པ། དེའི་དགའ་བ་ཚེ་ལོ་གང་ཡིན། །སྤྲུལ་པ། གང་བྱིན་ནས་ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ་མི་འགྲོད་པའོ། །སྤྲུལ་
པ། དེའི་བཏང་སྟོམས་གང་ཡིན། །སྤྲུལ་པ། གང་།

གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །སྤྲུལ་པ། འཁོར་བའི་འཇིགས་པས་སྐྱག་པ་གང་ལ་བརྟེན་པར་བྱ། །སྤྲུལ་པ། འཇམ་དཔལ།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་

{@327B} འཇིགས་པས་སྐྱག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །སྤྲུལ་པ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་
གནས་པར་འདོད་པས་གང་ལ་གནས་བར་བྱ། །སྤྲུལ་པ། སངས་

རྒྱས་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་གནས་པར་བྱའོ། །སྤྲུལ་པ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་གནས་པར་འདོད་པས་

གང་ལ་གནས་པར་བྱ། ལྷོ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོམས་པར་གནས་པར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་པར་བྱའོ། །

ལྷོ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་བྱ། ལྷོ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་
ཐར་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་

རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱའོ། །ལྷོ་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱ། ལྷོ་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
སྤང་བར་འདོད་པས་ཚུལ་བཞིན་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བར་

བྱའོ། །ལྷོ་མ་ལ་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་སྐྱུར་ན། ཚུལ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བ་ཡིན། ལྷོ་མ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་
མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བ་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་

སྐྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ལྷོ་མ་ལ་ཅི་མི་སྐྱེད། ཅི་མི་འཕོག། ལྷོ་མ་ལ་མི་དགོ་བ་རྣམས་མི་སྐྱེད་ཅིང་། དགོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འ
གོག་གོ། ལྷོ་མ་ལ་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་

{@328A} །། ལྷོ་མ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ནི་རྩ་བའོ། ལྷོ་མ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་བ་གང་། ལྷོ་མ་ལ་འཇིག་
ཚོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་འདོད་པ་དང་། ཚགས་པའོ། །

ལྷོ་མ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཚགས་པའི་རྩ་བ་གང་། ལྷོ་མ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཚགས་པའི་རྩ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་
རྟོག་པའོ། ལྷོ་མ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་

ཏུ་རྟོག་པའི་རྩ་བ་གང་། ལྷོ་མ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་རྟོག་པའི་རྩ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་འོག་གི་འདུ་ཤེས་སོ། །ལྷོ་མ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་འོག་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་གང་། ལྷོ་མ་ལ་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྟོན་མེད་པའོ། སྣམ་པ། རྟོན་མེད་པའི་རྩ་བ་གང་། སྣམ་པ། འངམ་དཔལ། གང་རྟོན་
མེད་པ་དེའི་རྩ་བར་འགྱུར་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དོ། དེ་

ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོན་མེད་པའི་རྩ་བ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ནས་ཁྱིམ་དེ་ན་གང་གནས་པའི་ལྷ་མོ་དེས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་འཁམས་དཔལ་འཚོན་པོ་དེ་དག

གི་ཚོས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་ཡི་རངས་ཏེ་བདག་གི་ལྷ་ས་རགས་པ་བསྟན་ནས་ལྷ་འི་མེ་ཏོག་དག་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁམས་དཔལ་འཚོན་པོ་

དེ་དག་དང་། ཉམ་ཐོས་ཚེན་པོ་དེ་དག་ལ་མཛོན་པར་གཏོར་ཏེ། གཏོར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ས་ལ་མེ་
ཏོག་གང་དག་བབ་པ་དེ་དག་ནི་ས་ལ་ལྷུང་ངོ།

{@328B} ཉམ་ཐོས་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ས་ལ་མེ་ཏོག་གང་དག་བབ་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ཉིད་དུ་ཆགས་ནས་ས་ལ་མེ་ཏོག་
ངོ། །དེ་ནས་ཉམ་ཐོས་ཚེན་པོ་དེ་དག་རྩུ་འཕུལ་གྱི་ཚོ་འཕུལ་གྱིས་མེ་ཏོག་དེ་དག

སྤྲུགས་ཀྱང་མ་ལྷུང་ངོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་དེས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་རྒྱུ་དེ་ཅེས་སྣམ་སོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། མེ་
ཏོག་འདི་དག་སྤྲུགས་ཏེ་ཅི་བྱ། སྣམ་པ། ལྷ་མོ། མེ་ཏོག་འདི་དག

ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་མེ་ཏོག་འདི་དག་འདོར་ངོ། །ལྷ་མོས་སྣམ་པ། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་རྒྱུ་དེ་ཅེས་སྣམ་ཞིག་འདི་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེ་ཏོག་འདི་དག་ནི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མེ་ཏོག་དེ་དག་ནི་མི་རྟོག་ །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ། གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྱ། ཉིད་རྟོག་ཅིང་རྣམ་པར་
རྟོག་སོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གང་དག་ལེགས་པར་གསུངས་

པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་བརྟན་ནི་རྟོག་
ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་སྟེ། གང་དག་མ་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རུང་བའོ། །

བཅུན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་བཏང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་
པོ་འདི་དག་གི་ལུས་ལ་མེ་རྟོག་མི་ཆགས་པ་ལ་ལྟོས། འདི་ལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན། །འཇིགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མི་ལ་ནི་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་སྦྱོར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་འ
ཇིགས་པས་སྐྱབས་སྐྱོག་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཞུགས་དང་། སྐྱོ་

{@329A} ཟླ། །དང་། འདི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱས་སྐྱབས་སྦྱོར་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྟོན་མོངས་པའི་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་

དག་ལ་གཞུགས་དང་། སྐྱོ་དང་། འདི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱས་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡོད། གང་དག་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་དེ་དག་
ལ་ནི་མེ་རྟོག་གྱུར་འཆགས་ཀྱི། གང་དག་བག་ཆགས་

སྤངས་པ་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་མེ་རྟོག་མི་ཆགས་ཏེ། དེ་བས་ན་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་མེ་རྟོག་
མི་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་རིའི་བྱས་ལྟ་མོ་

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱབས་སོ། །ལྟ་མོ། རྒྱུད་ཁྱིམ་འདི་འོན་ཏེ་ལུགས་ནས་ཡུན་ཇི་སྲིད་ཅིག་འོན། ལྟ་མོས་སྐྱབས་པ། གནས་
བརྟན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་ལུགས་ནས་ཡུན་ཇི་

སྲིད་པའོ། །སྐྱབས་པ། ལྟ་མོ། རྒྱུད་ཁྱིམ་འདིར་གནས་ནས་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཞིག། སྐྱབས་པ། གནས་བརྟན་གྱིས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ལ་ལུགས་ནས་ཇི་སྲིད་འོན། དེ་ནས་

གནས་བརྟན་ཅང་མི་ཟེར་བར་གྱུར་ཏོ། །སྐྱེས་པ། གནས་བརྟན་ཤེས་རབ་ཚེས་པོ་དང་ལྡན་པའི་མཚོག་ནི་ཅི་འི་སྤྱིར་མི་སྐྱེ་
ཞིང་དད་སྲུང་ལ་བབ་ན་རྗེས་པའི་ལན་མི་སྐྱེ་བ། སྐྱེས་པ།

པ། ལྷ་མོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱི་དེ་ཅི་སྐད་དུ་བརྗོད་མི་ཤེས་སོ། །སྐྱེས་པ། གནས་བརྟན་གྱིས་གང་ཡི་གེར་
བརྗོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་

{@329B} མཚོན་ཉིད་དོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནང་ནང་མེད། སྤྱིར་ལ་ནང་མེད།
གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་དེ་ནང་

ནང་མེད། སྤྱིར་ལ་ནང་མེད། གཉིས་ཀ་མེད་པར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་བས་ན། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། ཡི་གེ་བསལ་
བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་སྟོན་ཅིག། དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱེས་པ། ལྷ་མོ། འདོད་ཚལ་སྐད་དང་། ཞེ་
སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་

གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ལྷ་མོས་སྐྱེས་པ། འདོད་ཚལ་སྐད་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ་
ཞེས་བྲལ་འདི་ནི་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་ལ་

བསྟན་པ་སྟེ། གང་དག་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་འདོད་ཚལ་སྐད་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་གི་རང་བཞིན་
ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་

རིའི་བྲལ་ལྷ་མོ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱེས་སོ། །འཕགས་སོ། །འཕགས་སོ། །ལྷ་མོ། རྗོད་གྱིས་ཅི་ཐོབ་ཅིང་ཅི་མཛོན་དུ་བྲལ་ནས་
རྗོད་དེ་ལྷ་བྲལ་གྱི་སྤོབས་པ་དང་ལྡན། སྐྱེས་པ། བཅུན་པ་

ལྷ་རིའི་བྲུ། བདག་གིས་ཞི་ཅི་འང་ཐོབ་པ་འང་མེད། མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་འང་མེད་དེ། དེས་ན་བདག་གི་སྒོ་བས་པ་འདི་འ
དྲེའོ། །གང་དག་འདི་སྐྱམ་དུ་བདག་གིས་ཐོབ་ཅིང་།

{@330A} ལྟ། མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་སྐྱམ་པ་དེ་དག་ཞི་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདྲུལ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་ཅན་
ཞེས་བྲེའོ། །སྐྱུ་ལ་ལྷ་མོ། ཁྱིད་ཉམ་ཐོས་ཀྱི་ཐེག

པ་པའམ། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་པའམ། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་པའམ། སྐྱུ་ལ་བདག་ཞི་ཉམ་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྐྱོན་པས་ན་
ཉམ་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཅན་ཞོ། །བདག་ཞི་རྟེན་འབྲེལ་།

བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ལུགས་པས་ན་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཅན་ཞོ། །བདག་ཞི་སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་མི་གཏོང་བས་ན་ཐེག་པ་
ཚེན་པོ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲུ།

དཔེར་ན། ཅམ་པ་ཀའི་ཚལ་དུ་ལུགས་ན་ཨེ་རྗེ་དྲི་ལ་མི་སྐྱོམ་གྱི། ཅམ་པ་ཀའི་ཚལ་དུ་ལུགས་ན་ཅམ་པ་ཀའི་དྲི་དྲི་ལ་
སྐྱོམ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲུ། བྱིམ་འདི་ན་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲི་ངད་ལྡན་པ་གནས་པས་ཉམ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་དྲི་ལ་མི་སྐྱོམ་མོ། །བཅུན་པ་
ལྷ་རིའི་བྲུ། བྱིམ་འདིར་བརྒྱ་བྲིན་དང་། ཚངས་པ་དང་།

འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ལོན་ལྷན་དང་། དྲི་ཟ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཞམ་མཁའ་ལྷིང་དང་། མི་འམ་
ཅི་དང་། ལྷོ་འབྲེལ་ཚེན་པོ་གང་དག་ལྱིམ་།

འདིར་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བྱེས་བྱ་དམ་པ་འདིའི་ཚོས་ཐོས་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དྲིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་དོང་དོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲུ།

{@330B} བདག་ཁྱིམ་འདི་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཡང་བྱམས་པ་ཚེན་པོ་དང་། སྤོང་ཇེ་ཚེན་པོར་ལྷན་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཉན་

ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་སྡོན་མ་ཐོས་སོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། ཁྱིམ་འདི་ནི་རོ་མཚར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམ་པ་བརྒྱད་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་སྣང་།

ངོ། །བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁྱིམ་འདི་ནི་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་གི་འོད་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཚད་པས་ན་མཚན་མོ་ལམ། ཉིན་བར་དུ་འདྲ་མི་མངོན། ཁྱིམ་འདིར་སྐྱབ་དང་། ཉི་མ་འདྲ་མི་མངོན་

མི་སྣང་སྟེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་དང་པོའོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། གཞན་ཡང་། གང་དག་ཁྱིམ་འདིར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ཞུགས་མ་ཐབས་ཏུ་ཉོན་མོངས་པས་

གཙོ་བོ་མེད་དེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་གཉིས་པའོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། གཞན་ཡང་། ཁྱིམ་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་བརྒྱུན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་

དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ནས་ལྷགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་ཏེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་གསུམ་པའོ། །གཞན་ཡང་། བཅུན་

པ་ལྷ་རིའི་བྲ། ཁྱིམ་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་ཚོས་བསྐྱབས་པ་དང་། སེའུ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་

{@331A} ཟླ། །དང་མི་འབྲལ་ཏེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་བཞི་པའོ། །གཞན་ཡང་། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། ཁྱིམ་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་ལྷ་དང་། མིའི་

རྩེ་དང་། ལྷ་ལོ་དབྱུངས་དང་། རོ་ལ་མོ་བྱེད་དེ། རྩེ་དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཚད་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྩེ་དུ་བྱུང་བའི་

ཚོས་ལྷ་པའོ། །བཅུ་ལྔ་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གཞན་ཡང་། བྱི་འདི་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གང་བ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་འི་མཐུས་སེམས་ཅན་དབྱེ་ལ་

ཞིང་མེངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁྱེར་ཏེ། རྩེ་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྩེ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་དུག་པའོ། །བཅུ་ལྔ་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གཞན་ཡང་། བྱི་འདི་ན་དེ་བཞིན་

ག་ཤེས་པ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་དང་། ལྷ་དང་མཐའ་ཡས་དང་། མི་འཇུགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་། དཀོན་མཆོག་འོད་འཕྲོ་དང་། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་བ་དང་། དཀོན་

མཆོག་བཀོད་པ་དང་། བཅོད་དཀའ་དང་། རོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་དང་། རིན་ཆེན་མང་དང་། མེད་གོ་བསྐྱབས་པ་དང་། མེད་གོ་བའི་སྐྱེ་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་

སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་པའི་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་ཚད་མེད་པ་རྣམས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདིས་བསམས་མ་ཐལ་ཏུ་ཀུན་ག་ཤེས་པ་ཏེ། ག་ཤེས་པ་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པའི་གསང་

{@331B} བཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་གྱི་སྐོ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་ནས་སྐྱེར་ག་ཤེས་པ་ཏེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྩེ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་བདུན་པའོ། །བཅུ་ལྔ་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། གཞན་ཡང་། བྱི་འདི་ན་ལྷ་ཐམས་

ཅད་གྱི་གནས་གྱི་བཀོད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་སྟེ། དེ་ནི་རོ་མཚར་རྩེ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྒྱད་པའོ། །བཅུ་ལྔ་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། བྱི་འདི་

ཞིང་མཚར་མདུ་བུང་བའི་ཚོས་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་སྒྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚོས་མཐོང་ན་ཉམ་ཐོས་ཀྱི་
ཚོས་ལ་སྲུ་ཞིག་འདོད་པར་འགྲུར། རླུ་མ་ལ། ལྷ་མོ།

ཁྱོད་བྱང་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་བསྐྱུར་ན་ཅི་ཉེས། རླུ་མ་ལ། བདག་གི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
བཙུག་པར་དུང་མ་རྙེད་དོ། །བཙུག་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་

སྐྱུ་མ་མཁམ་གྱིས་བྱང་མེད་སྐྱུ་ལ་པ་དེ་ལ། འདི་ལྟར། ཁྱོད། བྱང་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་བསྐྱུར་ན་ཅི་ཉེས་ཞེས་བྱས་ན་དེ་ཇི་
སྐད་ཟེར་བར་འགྲུར། རླུ་མ་ལ། དེ་ལ་ཡང་དག་པ་ཡོངས་སུ་

གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །རླུ་མ་ལ། བཙུག་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། སྐྱུ་མས་
སྐྱུ་ལ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱང་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་བསྐྱུར་

ན་ཅི་ཉེས་ཞེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱུ་ལ་སྐྱེས་པའི་དེ་ནས་ལྷ་མོ་དེས་འདི་ལྟ་བུར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པས་ནས་ཇི་ལྟ་
བུར་གནས་བརྟན་ལྟ་རིམ་གྱི་ལྷ་མོ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་

{@332A} ཞུ། རླུ་མ་ལ། ལྷ་མོ་དེ་འདྲ་གནས་བརྟན་ལྟ་རིམ་གྱི་འདྲ་བར་དེ་འདྲ་བར་སྒྲུབ་དོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་ལྟ་རིམ་
བྱིན་གཞུགས་སུ་གྲུར་པ་དེས་ལྟ་རིམ་གྱི་ལྷ་

མོའི་གཞུགས་སུ་གྲུར་པ་དེ་ལ་འདི་ལྟར། བཙུག་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ བྱང་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་བསྐྱུར་ན་ཅི་ཉེས་ཞེས་དྲིས་སོ།
།ལྟ་རིམ་གྱི་ལྷ་མོའི་གཞུགས་སུ་གྲུར་པས་འདི་

སྐད་ཅེས་རླུ་མ་ལ། ཁྱོད་སྐྱེས་པའི་གཞུགས་ཞི་མི་སྒྲུབ་བར་གྲུར་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་མེད་ཀྱི་ལྷ་སུ་གྲུར་ནས་གང་བསྐྱུར་མི་
ཞེས་སོ། རླུ་མ་ལ། གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་གྱིས་བྱང་

མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལས་སྐྱུར་བསྐྱུར་ལྷན་ཞུ་བའི་བྱུང་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་འགྲུར་རོ། །ཇི་ལྟར་
གནས་བརྟན་བྱུང་མེད་དུ་སྐྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱུང་མེད་

ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྐྱུར་སྟེ། བྱུང་མེད་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྐྱུར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བྱུང་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན། རླུས་པ་འང་མ་ཡིན་

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་དེས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་དེ་བཏང་བ་དང་། ཚོ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བུ་སྐྱུར་ཡང་བདག་གི་ག
ཟུགས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་དེས་

ལྷ་རིའི་བུ་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་སྐྱས་སོ། །བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བུ། རྫོང་གྱིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་དེ་ག་རེ། རླུས་པ།
བདག་གིས་བྱས་པ་འང་མེད། བསྐྱུར་བ་འང་

{@332B} མེད་དོ། །རླུས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱས་པ་འང་མེད། བསྐྱུར་བ་འང་མེད་དོ། །གང་མ་བྱས་
ཤིང་བསྐྱུར་བ་མེད་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལོ། །རླུས་པ། ལྷ་མོ་

རྫོང་འདི་ནས་ཞི་འཕོས་ན་གང་དུ་སྐྱེ། རླུས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱུ་ལ་པ་དེ་གར་སྐྱེ་བར་བདག་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་ལོ། །
རླུས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱུ་ལ་པ་ལ་ནི་འཚི་

འཕོ་འང་མེད། སྐྱེ་བ་འང་མེད་དོ། །རླུས་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། འཚི་འཕོ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །རླུས་པ།
ལྷ་མོ་རྫོང་ཇི་སྲིད་ན་བྱང་ཚུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་

འཚོང་རྒྱ་བར་འགྲུར། རླུས་པ། གང་གི་ཚོ་གནས་བརྟན་རྫོང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོས་དང་ལྡན་པར་འགྲུར་བ་དེའི་ཚོ་བདག་
ཀྱང་བྱང་ཚུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཚོང་རྒྱ་ལོ། །

སྤྲུལ་པ། ལྷ་མོ། ཁོ་བོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་གོ། །སྤྲུལ་པ། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ།
དེ་བཞིན་དུ་བདག་གྲུང་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས།

པར་འཚང་རྒྱ་བ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་གོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་
བས་ན་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་སྤྱིར་མངོན་པར་རྫོགས།

པར་འཚང་རྒྱ་བ་མེད་དོ། །གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྲུས་སྤྲུལ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ནི་གང་གྲུའི་གྲུང་གི་བྲེ་
མ་སྟེད་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྫོགས།

{@333A} ཟླ། །པར་སངས་རྒྱས་སོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འ
གྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་མོས།

སྤྲུལ་པ། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། །འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཞེས་བྲུ་བ་དེ་ནི་ཡི་གེ་
བསྐྱེད་བའི་བརྟུང་འོག་གྲུ་དམགས་ཏེ། སངས་

རྒྱས་རྣམས་ནི་འདས་པ་འཇམ་མེད་འོངས་པ་འཇམ་མེད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ནི་དུས་གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་འ
དས་པའོ། །གནས་བརྟན་གྱིས་དག་བཅོམ་པ་

ཐོབ་པམ། སྤྲུལ་པ། ཐོབ་པ་མེད་པའི་རྒྱས་ཐོབ་པོ། །སྤྲུལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པོ། །དེ་

ནས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྲུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲུལ་སོ། །བཅུན་པ་ལྷ་
རིའི་བྲ། ལྷ་མོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བྲེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་

ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཚུ་གཉིས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱས་ཏེ། མཛོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པར་རྩེ་བ། ལྷོན་ལམ་ལས་ཡང་
དག་པར་བྱུང་བ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ། ཕྱིར་མི་

ལྷོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྷུགས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཇི་ལྟར་འ
དོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ལྷ་མོའི་ལེའུ་སྟེ།

{@333B} དྲུག་པའོ། །།དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྱུར་པས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་རྒྱུད་
ཅེས་སྒྲུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྲ། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་རྣམས་ལ་འགྲོ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུས་པ། འཇམ་དཔལ། གང་གི་ཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོ་བ་
མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་དེའི་ཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སངས་

རྒྱལ་གྱི་ཚེས་རྣམས་ལ་འགྲོ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་གང་།
སྒྲུས་པ། གང་གི་ཚོ་མ་ཚམས་མེད་པ་ལྟའི་འགྲོ་བར་

འགྲོ་འང་གོད་སེམས་དང་། རྣམ་པར་འཚོ་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་འགྲོ་བར་འ
གྲོ་འང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་

ཡིན། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་གྲོན་པའི་ལྷན་པ་ལྷན་གནག་དང་བྲལ་བ་ཡིན། ལྷ་མ་ཡིན་དུ་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་
རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། དྲེགས་པ་མེད་པ་ཡིན།

ག་ཤིག་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན། མི་གཡོ་
བ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་དེའི་འགྲོ་བ་ལ་

ཡང་དགའ་བར་འཇུག་པ་མ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་འདོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་པ་ཡིན། ཞེ་སྤང་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་སེམས་

{@334A} །ཅུ། །ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་ཡིན། གཏི་ལུག་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་པ་

དང་ལྡན་པ་ཡིན། སེར་སྣའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་ལུས་དང་། སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བུ་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་
ཡིན། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་ཁ་ན་མ་

ཐོབ་ཅུང་ཟད་ལ་འང་འཇིགས་པར་ལྟ་ཞིང་སྤྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོ་བྱུད་བསྐྱུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་ཡིན།
གཞོན་སེམས་ཀྱི་ཐ་བ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་

ཤིང་ཏུ་གཞོན་སེམས་མེད་ཅིང་བྱམས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན། ལེ་ལོའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱུ་མི་འ
ཚད་ཅིང་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་

བརྩོན་པ་ཡིན། དབང་པོ་འཇུག་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོམས་པར་ལུགས་ཤིང་བསམ་གཏན་དོན་ཡོད་
པ་ཡིན། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲོ་བར་

འགྲོ་འང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་འགྲོ་བར་སོང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ཚུལ་འཚོས་པ་

དང་། ཁ་གསལ་གྱི་དཔའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་ལྡེ་མ་པོ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་ཐབས་མཁས་པའི་ད་པ་ཚོར་སྤྱིན་པའང་ཡིན།
ར་རྒྱལ་གྱི་འགྲོ་བའང་རྟོན་ལ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་

{@334B} ཅད་ཀྱི་ཟམས་པ་དང་། སྒྲིགས་བྱུང་འགྲུར་བའང་ཡིན། ཉོན་མོངས་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་ཉིན་ཏུ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའང་ཡིན། བདུད་ཀྱི་འགྲོ་

བར་འགྲོ་འང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པའང་ཡིན། ཉམ་ཐོས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་ཐོས་པའི་ཚེས་ཐོས་པར་བྱེད་པའང་

ཡིན། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྤྱིར་རྗེ་ཚེན་པོ་ལས་
བྱུང་བའང་ཡིན། དབུལ་པོའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་ལོངས་སོང་

ཟད་མི་ཤེས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལག་ན་ཐོགས་པའང་ཡིན། དབང་པོ་ཉམས་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་གཟུགས་བཟང་ཞིང་
མཚན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའང་ཡིན། རིགས་ངན་པར་

སྐྱེ་བའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསམགས་པས་དེ་བཞིན་གཤམ་ཤེས་པའི་གདུང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་
བར་འགྲུར་བའང་ཡིན། ཉམ་རྒྱུང་ཞིང་མདོག་ངན་པ་གཞན་

པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་བཏུན་སྒྲུག་པ་དང་། སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའང་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལན་བ་
དང་། མི་བདེ་བའི་དཔའང་སྟོན་ལ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་

ལས་ཉིན་ཏུ་འདས་ཤིང་རབ་ཏུ་ཚོམས་པའང་ཡིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འང་བཅའ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་
རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་མང་བའང་ཡིན། བྱང་

{@335A} ལྟོ། །ཚུབ་སེམས་དཔས་སྒྲིལ་དང་། གར་ཐབས་མང་པོ་སྟོན་ཀྱང་དབེན་པར་སྤྱོད་ཅིང་འདོད་པའི་འདམ་
ལས་བརྒྱལ་བའང་ཡིན། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་

འགྲོ་བར་འགྲོ་འདྲ་གཟུངས་ཐོབ་ཅིང་སློབས་པ་སྣོལ་གྱིས་བརྒྱུན་པ་འདྲ་ཡིན། ལུ་སྟོགས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འདྲ་ལུ་
སྟོགས་སུ་གྱུར་པ་འདྲ་མ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་

གྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འདྲ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱིར་ལྡོག་པ་འདྲ་ཡིན། ལྷ་དུང་ལས་འདས་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་འདྲ་འཁོར་
བའི་རྒྱུན་གྱི་མི་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ། དེ་

ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཚེས་རྣམས་ལ་འགྲོ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ།
།དེ་ནས་ལི་ཙཾ་བའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འཇམ་

དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟེ་སོ། །འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་རིགས་གང་ཡིན།
སྟེ་སྟེ་རིགས་གྱི་བྱ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་རིགས་སོ། །མ་རིག་པ་དང་། མྱིན་པའི་སྲིད་པ་ནི་རིགས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྣང་དང་།
གཏི་ལུག་ནི་རིགས་སོ། །སྤྱིན་ཅི་ལོག་བཞིན་ཞེ་རིགས་

སོ། །སྐྱིབ་པ་ལྟ་ནི་རིགས་སོ། །སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞི་རིགས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་བདུན་ནི་རིགས་སོ། །ལོག་པ་
བརྒྱུད་ནི་རིགས་སོ། །ཀུན་ནས་མཚར་སེམས་གྱི་

{@335B} དེས་པོ་དགུ་ནི་རིགས་སོ། །མི་དགོ་བའི་ལས་གྱི་ལམ་བཅུ་ནི་རིགས་སོ། །རིགས་གྱི་བྱ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་རིགས་ཏེ། རིགས་གྱི་བྱ། མདོར་ན་ལྟར་གྱུར་པ་དུ་གཟུ་

ཅུ་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་རིགས་སོ། །སྟེ་སྟེ་འཇམ་དཔལ། ཅི་ལས་བསམས་ཏེ་དེ་སྐད་སྟེ། སྟེ་སྟེ་སྟེ་
རིགས་གྱི་བྱ། འདུས་མ་བྱས་མཚོང་བ་དེས་པར་འཇུག་

པ་ལ་གནས་པས་ནི་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མི་རྣམས་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་འབྱུང་
གནས་འདུས་བྱས་ལ་གནས་པ་བདེན་པ་མ་མཐོང་།

བས་ནི་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
དགོན་དུང་གིས་སྤྱོད་སྲུ་མེ་ཏོག་ལྷུང་པ་ལ་དང་། པདམ་དང་།

ཀུ་ལྷུང་དང་། པདམ་དགར་པོ་དང་། རི་མཚོ་ག་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། འདམ་དང་། ཚུ་གླིང་དུ་བསྐྱེད་ན་མེ་ཏོག་ལྷུང་པ་ལ་དང་།
པདམ་དང་། ཀུ་ལྷུང་དང་། པདམ་དགར་པོ་དང་། རི་མཚོ་ག་རྣམས་སྐྱེ་ལོ།

རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་པའི་བཟོ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་ལོ།
ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དང་། ཚུ་གླིང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་

རྣམས་ལ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་སྐྱེ་ལོ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བམ་མཁའ་འཕམ་བོན་མི་སྐྱེ་ལོ། ས་ལ་གནས་ཤིང་
སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་པའི་བཟོ་བའི་སེམས་

{@336A} ཟླ། འཕགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མི་སྐྱེ་ལོ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་རི་རབ་དང་མཉམ་པ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་

ཚོས་རྣམས་སྐྱེ་ལོ། རིགས་ཀྱི་བྱ། རྣམ་གྲངས་འདིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་
སུ་རིག་པར་བྱུ་ལོ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཚོན་པོར་མ་ཞུགས་པར་རིན་པོ་མེད་པའི་རིན་པོ་ཚང་སྤྱིན་པར་མི་རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
པའི་རྒྱ་མཚོར་མ་ཞུགས་པར་ནི་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་

ཉིད་དེ་ལས་སྐྱེད་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་གནས་བརྟན་འོད་སྲུང་ཚེན་པོས་འངམ་དཔལ་གཞི་ལྷན་གྱུར་པ་ལ་ལེགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་ཏེ། ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །འངམ་

དཔལ་ཚོག་འདི་ནི་ལེགས་པར་སྐྱེས་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་གོ། །ཉོན་མེད་ས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཏེ།
བདག་ཅག་ལྟ་བུས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་

པའམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་གཤེགས་ལ་རྣམས། མཚོམས་མེད་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པས་ནི་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་ཡང་རྣམས། སངས་རྒྱལ་

གྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་དབང་པོ་མཚང་བ་
ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་རྣམས་

{@336B} པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་སྐྱེར་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཉམ་ཐོས་ལ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་རྣམས་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་ཕྱིར་དམིགས་པར་མི་རྣམས་

སོ། །འངམ་དཔལ་ལ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་ཡི། ཉམ་ཐོས་རྣམས་ནི་བྱས་
པ་གཞོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་

པོས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པས་དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྤྲོད་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་

ལ། ཉམ་ཐོས་ཀྱིས་ནི་ཇི་སྟེན་འཚོའི་བར་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ཐོས་ཀྱང་སྤྲོད་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་

མི་རྒྱུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་དེར་འདུས་ཏེ་འདུག་
པ་དེས་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་

ཅེས་སྒྲིམ་སོ། །ཁྲིམ་བདག་ །སྤོད་གྱི་སྐམ་དང་། བྱ་དང་། ལྷུང་མ་དང་། བྲམ་མོ་དང་། བྲམ་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། ཞོ་
ལས་འཚོལ་རྒྱམས་ག་ཤེ། མཛེའ་བཤེས་དང་། ཉེ་

དུ་དང་། ལྷག་གི་གཉེན་མཚམས་རྒྱམས་ག་ཤེ། གྲོག་དང་། ཉུ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་དང་། ཤིང་ཉུ་དང་། དབྱུང་བུ་ཆུང་དང་།
བཞེན་པ་རྒྱམས་ག་ཤེ། དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲིམ་པ་དང་།

{@337A} །། ༣། །ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལ་
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་སྒྲིམ་སོ། །བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམ་དག་གི་ཁ་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལ་སྤྱི་ན། །ཁ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། །འབྲེན་པ་རྒྱམས་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས།
ཚོས་ལ་དགའ་བ་ཆུང་མ་སྟེ། །བྱམས་དང་སྟིང་

རྗེ་བུ་ལོ་ཡི་ན། ཚོས་དང་བདེན་གཉིས་བུ་པོ་ལྟོ་ཡི་ན། །སྟོང་པའི་དོན་སེམས་ །ཁྲིམ་ཡི་ན་ཞོ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
ཞེ། །ཅི་དགར་དབང་བྱེད་སྟོབ་མ་འོ། །མཛེའ་བཤེས་

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྟེ། །དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཚོག་རབ་འགྲུར། །དེ་གྲོགས་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་པ་ཞེ། །པ་རོ་ལ་སྤྱིན་པ་དུག་
རྒྱམས་སོ། །བསྐྱུ་བ་དེ་ཡི་བྱེད་མེད་ཁྲིམ། །ལྷ།

དབྱུངས་ཚོས་རྒྱམས་སྟོན་པ་འོ། །གཟུགས་རྒྱམས་དེ་ཡི་སྤྱེད་མོས་ཚེ་ལ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མེ་ཏོག་རྒྱུས། །འབྲས་བུ་
རྒྱམས་གྲོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཚོས་གྱི་ཞོར་ཆེན་སྟོང་པ་འོ། །

རྣམ་པར་ཐར་པ་རྗེས་ཡིན་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཚུ་ཡིས་བཀའ་། རྣམ་དག་པདམས་ཀྱི་ཁེབས་པ། ཉེ་ལ་འཕྱུ་བ་དྲི་མ་
མེད། མཛེན་ཤེས་དེ་ཡི་བཞེན་པ་སྟེ། ཐེག་པ་

ཚེན་པོ་སློན་མེད། ལ་ལོ་སྐྱུར་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས། ལམ་ནི་ཞི་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ཉེ་ཡི་རྒྱུན་ནི་མཚན་རྣམས་དང་།
ཉེ་བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་པོ། བསམ་པ་དགེ་བ་

{@337B} དེ་དག་གི་ཤོས་ནི་ཁྲིལ་ཡོད་པོ་ཚོ་ཤེས། ཉེ་དག་དམ་ཚོས་ཞོར་དང་ལྷན། རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཚོས་སྟོན་པ།
འཚམ་ཏུ་དག་ནི་རྟོན་ཚེན་ཏེ། ཡོངས་སུ་བཟོ་བ་བྱང་ཚུབ་ཕྱིར། མཁའ་

ནི་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམས་ཏེ། རེ་ཚོ་བ་དག་པས་ཀྱུན་ཏུ་བཏིང་། ཉེ་དག་སད་པ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཐོས་པ་མཉམ་པར་
གཞག། ཉེ་དག་ཟས་ནི་བདུད་རྩི་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལུ་

བ་བཏུང་བ་ཡིན། བསམ་པ་རྣམ་དག་ལྷུས་ཡིན་ཏེ། སྟོས་གྱིས་བསྐྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་བཅོམ་
པས་ན། ཉེ་དག་དཔའ་པོ་མི་མམ་པ་ལ། བདུད་བཞི་

དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཏུ་ལ། བྱང་ཚུབ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད། བསམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྟོན་མོད་གྱི། སྐྱེ་བ་མེད་
ཅིང་འབྱུང་བ་མེད། ཞིང་ཀྱུན་ཏུ་ཡང་སྐྱང་བ་ནི། ཉི་མ་

ཤར་བ་བཞིན་དུ་པོ། འདྲེན་ལ་མཚོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས། བསམ་རྒྱས་བྱེ་བ་མཚོད་ནས་ཀྱང། བདག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་ནི། རྣམ་ཀྱང་གནས་པར་ཡོང་མི་བྱེད། །

ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་པན་པར་ཡང་། བསམ་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་སྐྱོང་མོད་གྱི། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཞིང་རྣམས་ཀྱང། བསམ་
ཅན་སེམས་ཅན་འདྲེ་ཤེས་མེད། བསམ་ཅན་ཀྱུན་

གྲི་གཟུགས་རྣམས་དང་། །སྐྱ་སྐྱད་གང་རྣམས་འབྲིན་པ་དང་། །འཇིགས་མེད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །སྐྱད་ཅིག་
གཅིག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད། །བདུད་གྲི་ལས་རྣམས་ཤེས་

{@338A} ལྟ། །མོད་གྲི། །བདུད་རྣམས་གྲི་ཡང་རྗེས་སུ་འཇུག། །ཐབས་གྲི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དག། །དེ་ཡི་བྱ་བ་ཀུན་གྱང་
སྟོན། །སྐྱ་མའི་ཚོས་གྲིས་རྣམ་ཅུན་པས། །སེམས་

ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་སྱིད། །ཀླ་བ་དང་ཞི་བར་གྱུར། །བདག་ཉིད་ཤི་བར་རབ་ཏུ་སྟོན། །ས་རྣམས་རབ་ཏུ་ཚོགས་པ་ནི།
།བསྐྱེད་པས་སྲིག་པར་ཀུན་སྟོན་ཏེ། །སེམས་ཅན་

རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ། །མི་རྟག་པར་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ། །སེམས་ཅན་བྱེད་སྟོང་རྣམས་གྱང་། །ཡུལ་གཅིག་ཏུ་ནི་མགོན་དུ་
གཉེར། །ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་དུ་ཟན་བྱིན་ཏེ། །ཐམས་

ཅད་བྱང་ཚུབ་སྱིད་བསྟོལ། །སྲགས་དང་རིག་པ་ཅི་ཡོད་དང་། །བཟོ་གནས་རྣམ་པ་མང་པོ་དག། །ཐམས་ཅད་གྲི་ཡང་པ་
རོལ་ཕྱིན། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་ཐོབ་བྱེད།

འཇིག་རྟེན་ཡ་མཚོན་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་རབ་བྱུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐ་དད་གྱུར་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་
སུ་འགྲེལ། །ལྷ་བའམ་ཉི་མར་དེ་འགྱུར་ཏེ། །བརྒྱ་

བྱིན་ཚངས་པ་སྐྱེ་དགྲུ་དབང་། །ཚུ་དང་མེར་གྱང་རབ་གྱུར་ཏེ། །ས་དང་རྩེད་དུ་འང་དེ་བཞིན་ལོ། །ཁད་གྲི་བསྐྱེད་པ་བར་མ་
ལ། །དེ་ནི་རྩི་མཚོག་དམ་པར་གྱུར། །དེས་ནི་སེམས་

ཅན་རྣམས་ལོ་ལོ་ལོ། །ཁད་རྣམས་མེད་ཅིང་བདེ་བར་འགྱུར། །ལུ་གའི་བསྐྱེད་པ་བར་མ་ལ། །ཟས་དང་སྟོན་པ་དུ་བསྐྱུར་ནས་
སྲ། །བསྐྱེད་པ་ལོང་སྟོན་པ་མེད་བྱས་ཏེ། །

{@338B} ལྷོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་ཏེ། །མཚོན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བར་མ་ལ། །དེ་དག་བྱམས་པ་སྟོམ་གྱུར་ཏེ།
།སེམས་ཅན་བྱེ་བ་བརྒྱ་མང་པོ། །གཞིན་སེམས་མེད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། །

གཡུ་ལ་ཚེན་འབྲེན་པའི་ནང་དུ་གི། །དེ་དག་སྤྱོད་པ་ལ་མཉམ་པར་འགྱུར། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབས་ཚེན་རྣམས། །འ
དུ་མ་ཞིང་འདུ་བར་དགའ་བར་བྱེད། །མངས་རྒྱས་ཞིང་

ཞི་ཇི་སྟེད་པ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་དམྱེད་པར་ཡང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་སྤྱིར། །བསམས་བཞིན་དུ་གི་དེར་འ
གོ་ལོ། །ཇི་སྟེད་དུང་འགོ་འོ་སྤྱོད་གནས་གྱི། །འགོ་བར་བྱང་ཚུ་

རབ་ཏུ་བསྟན་པ་གི། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཚོས་སྟོན་ཏེ། །དེ་སྤྱིར་རྣམ་པར་འབྲེན་ཅེས་བྱ། །འདོད་པའི་འོང་སོ་ད་རྣམས་གྱུར་
སྟོན། །བསམ་གཏན་པ་ལ་བསམ་གཏན་སྟོན། །བདུད་

རྣམས་རབ་ཏུ་འཇོམས་བྱེད་ཅིང་། །དེ་དག་སྤྱོད་པ་སྟོན་ཏེ། །མེ་དབུས་ནས་ཞི་པ་དམ་ལྟར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་
དེ་སྟོན་ཏེ། །དེ་བཞིན་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ཡང་། །ཡང་

དག་མ་ཡིན་དེ་སྟོན་ཏེ། །བསམས་བཞིན་སྤྱོད་འཚོང་རྣམས་སུ་སྤྱོད། །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཞི་བསྟེན་པའི་སྤྱིར། །འདོད་ཆགས་
ལྷགས་གྱུས་བརྗོད་ནས་སུ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལེ་ཞེས་

འགོད། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་སྤྱིར། །གོང་མི་དང་གི་དོད་དཔོན་དང་། །མ་དུན་མ་འདོན་དང་སྟོན་པོ་དང་། །སྟོན་པོ་
ཚེན་པོར་རྟག་ཏུ་གྱུར། །སེམས་ཅན་དབུ་ལ་པོ་རྣམས་ལ་གི།

{@339A} །༄༅། །ཟད་མི་ཞེས་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར། །གང་ལ་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་ཡང་། །དེ་དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་
བཅུད། །ང་རྒྱལ་ཁེངས་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །

དེ་དག་ཚེ་ཚེ་མཚོ་གྲུང་ཏེ། །ར་རྒྱལ་ཀུན་ཀྱང་བཅོམ་ནས་སུ། །སྤྲེལ་བྱེད་ཚུ་བཙུན་པུ་བཅུད། །འཇིགས་སྤྲེལ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །རྟོག་ཏུ་དེ་ཡི་མདུན་ན་འདུག།

དེ་དག་མི་འཇིགས་བྱིན་ནས་ཀྱང། །བྱེད་ཚུ་བྱ་བེ་སྤྲོད་པར་བྱེད། །དེ་དག་ལྷ་མཛོན་ཤེས་པ་ཡི། །དང་སྤྲོད་ཚངས་པའི་དེ་
གྲུང་ཏེ། །བཟོད་དང་དེས་པ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང། །

སྤྲོད་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་འགོད། །རིམ་གྱོ་ལྷུང་བྱེད་སེམས་ཅན་རྣམས། །འཇིགས་པ་མེད་པས་འདིར་མཐོང་ན། །བྲན་དང་
གྲོག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གྲུང། །སྤྲོད་མར་ཡང་ནི་ཉེ་

བར་འགོ་ཡན་ལག་གང་དང་གང་རྣམས་ཀྱིས། །སེམས་ཅན་ཚོས་ལ་དགར་གྲུང་པ། །ཐབས་ཚེན་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབས་པ་
དང། །བྱ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོན། །དེ་དག་སྤྲོད་

པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །དེ་ལྟར་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཏེ། །ཡི་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཚུ་གསལ་པས་ན། །སྤྲོད་ཚུ་གསལ་མཐའ་
ཡས་གྲོ་ལ་བར་བྱེད། །བསྐྱལ་པ་དག་ནི་བྱེད་དང།

བསྐྱལ་པ་བྱེད་ཐུག་བརྒྱུར་ནི། །བཅོམ་ལྷན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་མཐའ་བཟོད་དཀའ། །གང་
རྣམས་ཤེས་རབ་མེད་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་དམན་པ་མ་

{@339B} གཏོགས་པར། །མཁས་པས་ཚོས་འདི་ཐོས་གྲུང་ནས། །བྱེད་ཚུ་བཙུན་ལ་སུ་མི་སྤྲོད། །དེ་བཞིན་
ག་ཤེས་པའི་རིགས་ཀྱི་ལེ་བུ་སྤེ་བདུན་པའོ། །དེ་ནས་ལི་ཙ་བྱེད་མ་

མེད་པར་གྲགས་པས་བྱེད་ཚུ་བཙུན་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་འདི་སྤྲོད་ཅེས་སྤྲེལ་སོ། །སྤྲོད་པུ་དམ་པ་དག། །བྱེད་ཚུ་བཙུན་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྲོད་འཇུག་པ་གང་

ཡིན། །སློབས་པར་གྱིས་ཤིག་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་འདྲུས་པ་དེས་འདི་རྒྱུད་
ཅེས་སྒྲིམ་སྟེ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་བ་དང་། །འཇིག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ།

གང་མ་སྤྱིས་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་འཇིག་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། མི་སྤྱོད་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་འ
ཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དཔལ་སྐྱེས་པོ་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ང་

དང་། ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། བདག་ཏུ་སློབ་པ་ཉག་པ་མེད་ན་ངའི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་སློབ་པ་ཉག་པ་མེད་པ་དེ་
ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

དཔལ་བརྟེན་གས་གྱིས་སྒྲིམ་པ། གུ་ཁ་ཉོན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ་གུ་ཁ་ཉོན་
མོངས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་རློམ་སེམས་སུ་

མི་འགྱུར་ཞིང་རློམ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འཇོམས་པ་དང་། མཐུན་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་
ལ་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱར་བཟང་གིས་སྒྲིམ་

{@340A} ཟླ། །པ། གཡོ་བ་དང་། རློམ་སེམས་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པ། ལྷག་པར་བྱ་བ་མེད་པ། ལྷག་པར་བྱ་བ་

དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལག་བཟང་གིས་སྒྲིམ་པ། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་སྤྱོད་མའི་

སེམས་དང་མཚན་པར་མཐོང་བ་དེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱང་མེད། ཉན་ཐོས་གྱི་སེམས་ཀྱང་མེད་དེ། གང་སེམས་གྱི་
མཚན་ཉིད་མཚན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིག་མི་འཇུག་གིས་སྐྱེས་པ། ལེན་པ་དང་། མི་ལེན་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་མི་ལེན་པ་དེ་མི་
དམིགས་པ་སྟེ་གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་། བསལ་བར་མི་

བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་མི་དཔའ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིག་བཟང་གིས་
སྐྱེས་པ། མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །གང་རྟོག་པར་མི་བྱེད། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད། མཚན་ཉིད་གཅིག་པར་མི་བྱེད། མཚན་ཉིད་
མེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །གང་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་

མི་འདྲ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྒྱལ་
གྱིས་སྐྱེས་པ། དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་

{@340B} ཏེ། གང་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་མི་སྲོང་ཞིང་མཚན་མ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོག་
པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེང་གོས་སྐྱེས་པ། ཁ་

ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྗེ་རྟེན་ལྟར་རབ་ཏུ་འབྲིགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གྱིས་མི་འཚིང་མི་གྲོལ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེང་གོ་སྟོ་གྲོས་གྱིས་སྐྱེས་པ། འདི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ། འདི་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ནི་གཉིས་ཏེ། གང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་ཚོས་ཐོབ་པས་ཟག་པ་དང་།

ཟག་པ་མེད་པའི་འདྲུ་ཤེས་སུ་མི་བྱེད། འདྲུ་ཤེས་མེད་པར་གྱུར་པའང་མ་ཡིན། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའང་
ང་མེད་ཅིང་འདྲུ་ཤེས་གྱི་མདུད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་གང་འཇུག།

པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདེ་མོས་གྱིས་སྒྲིམ་པ། འདི་ནི་བདེ་བ། འདི་ནི་མི་བདེ་
བའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་

དག་པའི་སྲིད་གྲངས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་སྤོ་ཞུ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མི་ཚགས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འ
ཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྲིད་མེད་གྱིས་སྒྲིམ་པ། འདི་

ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་འཇིག་རྟེན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་
དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱལ་བའང་མེད། འཇུག་པའང་མེད། འགྲོ་

{@341A} ལ། །བའང་མེད། མི་འགྲོ་བའང་མེད་དེ། གང་ལ་མི་རྒྱལ། མི་འཇུག། འགྲོ་བའང་མེད། མི་འགྲོ་བའང་
མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདུལ་བའི་སྤོ་གོས་གྱིས་སྒྲིམ་པ། འཁོར་བ་དང་། ལྷུང་རྣམས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། འ
ཁོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཐོང་བས་མི་འཁོར་ཞིང་ཡོངས་སུ་ལྷུང་ན་

ལས་མི་འདའ་སྟེ། གང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཛོད་སུམ་མཐོང་
གིས་སྒྲིམ་པ། ཟད་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་

མོ། །ཟད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟད་པ་སྟེ། གང་ཤིན་ཏུ་ཟད་པ་དེ་ལ་ཟད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་དེའི་སྲིད་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱའོ།
ཁང་མི་ཟད་པ་དེ་ནི་རྣམ་ཅིག་པ་སྟེ། རྣམ་ཅིག་པ་ལ་ཟད་པ་

མེད་དོ། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་སྟོར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ཀུན་ནས་སྒྲིམ་གྱིས་སྒྲིམ་པ། བདག་དང་། བདག་མེད་དོ་

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་བདག་གི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་བདག་མེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་
གི་ངོ་བོ་ཉིད་མཐོང་བས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་

པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོག་གི་རྟོག་སྒྲུབ་པ། རིག་པ་དང་། མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། མ་
རིག་པའི་རང་བཞིན་ལྟར་རིག་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། མ་རིག་

{@341B} པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ། བསྐྱར་དུ་མེད་པ། བསྐྱར་བའི་ལམ་ལས་འདས་པའོ། །གང་འདི་ལ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔལ་མཐོང་དགས་སྒྲུབ་པ། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་སྟེ། གཟུགས་བཞེག་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་
ནི་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་

པར་ཤེས་རྟོག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞེག་
པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི་སྟོང་པ་

ཉིད་དོ། །འདི་ལ་གང་གིས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཐུང་པོ་ལྷ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུར་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རིག་པ་དེ་ནི་
གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འོད་གྱི་རྟོག་

གིས་སྒྲུབ་པ། ཁམས་བཞི་པོ་འང་གཞན་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཁམས་བཞི་པོ་ནི་
ནམ་ཁའི་རང་བཞིན་ལོ། རྫོན་གྱི་མཐའ་ཡང་ནམ་མཁའི་

རང་བཞིན་ལོ། རྫོན་མའི་མཐའ་ཡང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་ཡང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཏེ། གང་
དེ་ལྟར་ཁམས་ལ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་

པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཀྱི་སྐྱོ་གྲོས་ཀྱིས་སྦྲས་པ། མིག་དང་། གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ།
གང་མིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གཟུགས་ལ་མི་ཚགས། མི་

{@342A} ལྟ། །སྤང་། མི་སྐྱོངས་པ་དེ་ནི་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་སྒྲ། ལྟ་དང་བློ། ལྟ་དང་རོ། ལྟས་དང་
རེག་ །ཡིད་དང་ཚོས་དེ་དག་ནི་གཉིས་སོ། །གང་ཡང་ཡིད་

ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་ཚོས་ལ་མི་ཚགས། མི་སྤང་། མི་སྐྱོངས་པ་དེ་ནི་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་བ་ལ་གནས་པ་ནི་གཉིས་
སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཀྱི་གྲོས་མི་

ཟད་པས་སྦྲས་པ། སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཡོངས་

སུ་བསྡོམས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏུན་དང་། ཤེས་རབ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལོ། །ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། གང་
ཚུལ་གཅིག་པ་འདི་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་

འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཀྱི་སྐྱོ་གྲོས་སྦྲས་པ། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ལྟོན་པ་མེད་
པའང་གཞན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྟོང་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ལ་མཚན་མ་གང་ཡང་མེད་དོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྟོན་པ་མེད། ལྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བ་མེད་དེ། གང་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་

{@342B} གི་སྒོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་སུ་བཏུ་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོར་འ
ཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་ཞི་བས་སྐྱེས་པ། སངས་རྒྱས་དང་།

ཚོས་དང་། དགོ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཚོས་སོ། ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དགོ་འདུན་
ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འདུས་མ་

བྱས་ནི་ནམ་མཁའོ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཏེ། གང་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་
མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐོགས་པ་

མེད་པའི་མིག་གིས་སྐྱེས་པ། འཇིག་ཚོགས་དང་། འཇིག་ཚོགས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། འཇིག་ཚོགས་ཉིད་
ནི་འགོག་པའོ། །དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བུ་མི་

སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་གང་ལྟ་བུ་དེས་འཇིག་ཚོགས་སོ་ཞེ་འཇ། འཇིག་ཚོགས་འགོག་ཅེས་མི་རྟོག་སྟེ། དེ་མི་རྟོག་ །རྣམ་པར་མི་
རྟོག་ །ཉེན་ཏུ་མི་རྟོགས་པས་འགོག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་

ཏེ། མི་འབྱུང་མི་འཇིག་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉེན་ཏུ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ། ལུས་
དང་། ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་

མེད་དེ། དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚོས་འདི་དག་ནི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ལུས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་ངག་གི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའང་དེའི་མཚན་

{@343A} ཟླ། ཉིད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའང་དེའི་མཚན་ཉིད་དེ། གང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་
པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱ།

རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་འདི་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་བསོད་ནམས་ཞིང་གིས་སྦྲུས་པ། བསོད་

ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་
གཉིས་ཏེ། གང་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་།

མིག་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་
གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་སྟེ།

དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མེད། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའང་མེད། མི་གཡོ་བའང་མེད། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའང་མེད་དེ།
གང་དེ་ལྟར་མི་སྦྲུབ་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་

འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་པད་པ་བཞུགས་སྦྲུས་པ། བདག་ཀུན་ནས་ལྷང་བ་ལས་སྦྱིས་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ།
བདག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་མི་སྟོང་ངོ། །དེ་ལྟར་

གཉིས་སུ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ།
།བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དཔལ་གྱི་སྟོང་པོས་སྦྲུས་པ།

{@343B} དམིགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་
ལེན་པ་མེད་ཅིང་འདོད་བ་མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའ་རྒྱ་བའི་བླ་མས་སྦྲུས་པ། ལུན་པ་དང་། ལྷང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུན་པའང་མེད། ལྷང་བའང་མེད་པ་
དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགོག་

པར་སྟོམས་པར་ལྷགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་འདུག་མེད། ལྷན་བའང་མེད་དེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། གང་
མཉམ་པ་ཉིད་འདི་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་

འཇུག་པ་ལོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལག་ན་རྒྱལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ། ལྷན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
ཞིང་འཁོར་བ་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་སྤྱང་ན་ལས་

འདས་པ་ལ་འདུག་མེད་པར་དགའ་བ་མེད་པ། འཁོར་བ་ལ་འདུག་མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལོ། །དེ་ཅི་ལྟར་
ཞེ་ན། གང་བཅིངས་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་བསྟན་གྱི། གང་ཤིན་

ཏུ་མ་བཅིངས་པ་དེ་ཐར་པ་ག་ལ་ཚོལ། མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བའི་དགོས་ཤིང་གིས་ནི་དགའ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་འདུག་མེད་
དེ། དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

ཚོར་བུ་བརྟེན་གསལ་པའི་རྒྱལ་པོས་སྤྲས་པ། ལམ་དང་། ལམ་ངན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལམ་དུ་ལྷགས་པ་ལ་ནི་ལམ་
ངན་པ་མི་དེད། །མི་དཔལ་ལ་གནས་པ་ནི་ལམ་གྱི་འདུ་ཤེས་

{@344A} ཟླ། །མམ་ཏེ། ལམ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རིག་པ་ནི་སྤོ་གཉིས་སུ་
མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལོ། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདེན་དགས་སྤྲས་པ། བདེན་པ་དང་། རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བས་ཀྱང་
བདེན་པ་ཉིད་ཡང་དགའ་བར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ན་རྟོན་པ་

ལྷག་ལ་མཐོང་། དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཤེས་མིག་གིས་མི་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་སྟེ། ཇི་ལྟར་མི་མཐོང་ན་
རྣམ་པར་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་རོ། །གང་ལ་མཐོང་

བའང་མེད། རྣམ་པར་མཐོང་བའང་མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་
གིས་རང་རང་གི་བསྟན་པ་བཤད་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་

རྣམ་ཐུང་པ་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་སྒྲིམ་སོ། །འཇམ་དཔལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན། འ
ཇམ་དཔལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ། རྒྱུ་བུ་དམ་པ་ཁྱེད་ཀྱིན་

གྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྒྲིམ་མོད་ཀྱི་ཁྱེད་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་སོ། །བསྟན་པ་གཅིག་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ་
བརྗོད་དུ་མེད་པ། རྒྱར་མེད་པ། བཤད་དུ་མེད་པ། བསྟན་

དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པར་གདགས་སུ་མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྣམ་
ཐུང་པས་ལི་ཙྰ་བྲི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་རྒྱན་

{@344B} ཅེས་སྒྲིམ་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་རང་རང་གི་བསྟན་པ་བཤད་ཟིན་ན་རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་བསྟན་པ་ལ་སྐོབ་པར་གྱིས་ཤིག། དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྲི་རྩི་མ་མེད་པར་

གྲགས་པ་ཅང་མི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྣམ་ཐུང་པས་ལི་ཙྰ་བྲི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་
ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། འདི་

ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལི་གོ་དང་། རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པའི་
རྒྱ་བ་མེད་དོ། །བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

ལྷ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་ཞུགས་བསམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཚོས་ཀྱི་སྐོར་འཇུག་པའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །།

གྱི་ཁམས་དེ་ནི་ཉམ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡང་མེད་དེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གི་
ཚོགས་འདུས་པ་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤོས་མཚོགས།

བརྟེན་པ་དེ་ཚོས་སྟོན་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ནི་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤོས་ལས་བྱས། །ཚལ་གས་
དང་། རླུང་མོས་ཚེ་ལ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་ཐམས་

{@345B} ཅད་ཀྱང་སྤོས་ལས་བྱས་སོ། །གང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཟས་ཟ་བའི་ཟས་དེའི་དྲིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཚེད་མེད་པ་ཁྱབ་པོ། །དེའི་ཚོ་བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་སྤོས་མཚོགས་བརྟེན་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞོས་གསོལ་བའི་སྐྱིར་ལྷགས་ཏེ། དེ་ནི་
ལྷའི་བྱ་སྤོས་བཞོད་པའི་ཟས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ལ་

ཡང་དག་པར་ལྷགས་པ་དེ་བཙུམ་ལྡན་འདས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་རི་མ་གྲོ་དང་། བསྟེན་བཏུར་བྱེད་
པར་བརྟེན་མོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེས་འཇིགས།

རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་བཞོས་ལ་བཞོད་དེ་བཞུགས་པ་མཐོང་དོ།
།དེ་ནས་ལི་ཙྗེ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །སྤྱོད་བྱ་དམ་པ་བྱེད་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེ་ནས་ཟས་ལེན་
པར་སྤྱོད། །དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱིས་སུ་འདྲ་སྟོ།

བ་མེད་དོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྗེ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །འཇམ་
དཔལ་ལ། རླུང་གྱི་འཁོར་འདི་འདྲ་བའི་མི་ཚེ་ལམ། སྒྲུབ་པ།

རིགས་ཀྱི་བྱ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་མ་གསུངས་སམ། དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྱི་རྩི་མ་
མེད་པར་གྲགས་པ་མལ་དེ་ནས་མ་ལངས་པར་བྱང་།

{@346A} ལྟ། །ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་མདུན་དུ་སྒྲུལ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་
བུ་མཚོན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་ལགས་པར་བརྒྱན་

པ་ཞིག་སྒྲུལ་རྟོ། །གང་གིས་འཁོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མོག་མོག་པོར་བྱས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བར་
གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྱི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སྒྲུལ་།

པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། །ཁྱོད་སྟེང་གི་སྤྱོགས་སུ་སོང་ལ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཞིང་གང་གའི་རྒྱུང་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྟེང་འདས་།

པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་མཚོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོས་མཚོག་
བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞོས་གསོལ་བའི་ཕྱིར་།

བཞུགས་པ་དེར་སོང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙུག་ཏེ་འདི་རྒྱན་ཅེས་གསོལ་ཅིག་ལའི་ཙྰ་
བྱི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་ཞབས་།

ལ་ལན་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙུག་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་གོད་པ་རྒྱུང་ངམ། ཉམང་བ་ཉུང་ནམ། བསྐྱོད་པ་
ཡང་ངམ། འཚོའངམ། སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་།

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མང་འཁོར་བ་དེ་བར་རེག་པ་ལ་གནས་སམ་ཞེས་སྒྲུན་གསོལ་ཞིང་འདི་རྒྱན་ཅེས་རྒྱུང་མཚོའོ། །བཙུག་
ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསོལ་བའི་ཕམ་ཕ་བས་བདག་ལ་སྒྲུལ་།

{@346B} བར་གསོལ། དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བགྱིད་པར་འགྱུར་རོ།
།དམན་པ་ལ་མེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པར་བགྱིད་པར་

འགྱུར་ཏེ་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ཀྱང་རྒྱས་པར་བགྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསོལ་ཅིག། །དེ་ནས་སྐྱུལ་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ལི་ཙྰ་བྷི་བྷི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་

ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱས་ནས་དེ་མཉམ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་མདུན་ནས་བཞིན་གྱུར་དུ་བཟླས་ཏེ་སོང་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་དེ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་

རོ། །དེ་ནས་སྐྱུལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མཚོག་ཅེས་བྱ་བ་དེར་
ཕྱིན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སློབ་མཚོག་

བརྟེན་པ་དེའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཅུལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་

མགོ་བོས་ཕྱག་བཅུལ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཞོན་པ་རྣམས་ལ། ཉམ་ང་བ་ཉམ་ངམ། བསྐྱོད་པ་ཡང་ངམ། འཚོ་འམ།
སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མངའ་

ཞིང་བདེ་བར་རེག་པ་ལ་གནས་སམ་ཞེས་སྟུན་གསོལ་ལོ། །དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ལན་བརྒྱ་རྟོད་དུ་མགོ་
བོས་ཕྱག་བཅུལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་

{@347A} ཟླ། །འདས་གསོལ་བའི་ཞལ་ཟས་ཀྱི་ཕམ་ཕབས་བདག་ལ་སྐྱུལ་བར་གསོལ། དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
མི་མཛད་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བགྱིད་

པར་འགྲུར་རོ། །དམན་པ་ལ་མེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་གྲུང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་རྒྱུ་ཚེན་པོ་ལ་སློབ་གྲོས་མོས་པར་
བགྲིད་ཅིང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་གྲུང་རྒྱལ་པར་བགྲིད་པར་

འགྲུར་རོ་ཞེས་མཚིའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སློབ་མཚོག་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་
གི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་རོ་མཚར་དུ་

གྲུར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སློབ་མཚོག་བརྟེན་པའི་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འ
དས། སེམས་ཅན་ཚེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་གཤེགས་པ་

མཚིས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་དེ་གང་ན་མཚིས། དམན་པ་ལ་མེས་པ་ཞེས་བགྲིབ་དེ་ཅི་ལགས་ཞེས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་

གིས་དེ་སྐད་ཅེས་ཞུས་པ་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་
སྤྲུལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྲུ་འོག་གི་ཕྱོགས་ན་སངས་

རྒྱལ་གྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གང་གྲུང་ལྷོ་བཞུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྲེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་མི་མཛེད་ཅེས་བྲུ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

{@347B} །ལྡུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྲུ་བ་སྟེགས་མ་ལྟའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ན་དམན་པ་ལ་མེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཚོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་

ཞེས་བྲུ་བ་རྣམས་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་ཏོ། །དེས་ངའི་
མིང་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

འདིའི་བསྐྱེད་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལོན་ཏུ་འབར་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྐྱེལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཏང་འོ། །དེ་ནས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཆེ་བའི་
ཙམ་ན་དེའི་སྐྱེལ་པ་འདི་འདྲ་རྩུ་འཕྲུལ་དང་། ལྟོ་བས་དང་། མི་

འཇིགས་པ་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར། བཙམ་ལྡན་འདས་དེས་བཀའ་སྐྱེལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཆེ་བའི་འདི་འདྲ་སྒྲེ།
དེས་ཕྱོགས་བཅུ་འི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་

སྐྱེལ་པ་འགྲུད་དེ་སྐྱེལ་པ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་དག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བས་ཉེ་བར་
གནས་པར་འགྱུར་འོ། །དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་སྒོམ་མཚོག་བརྟེན་པས་དྲི་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སྣོད་དུ་དྲི་ཐམས་ཅད་བསྐྱོས་པའི་ཟས་བྲུགས་
ཏེ། དེ་སྐྱེལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་བྱིན་ནོ། །

{@348A} ལྟ། དེ་ནས་དེའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་སྟོང་ལྷག་དགུ་བཅུ་འད་དེར་འགྲོ་བར་ཆས་ཏེ། བཙམ་
ལྡན་འདས། བདག་ཅག་གུང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་ལྟོ།

དེར་བཙམ་ལྡན་འདས་ལྷག་ཐུབ་པ་དེ་ལ་བསྟོན་པ་དང་། ལུག་འཚོལ་བ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་བ་བྱི་བ་དང་། དྲི་མ་མེད་པར་
གྲགས་པ་དེ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གུང་

བསྟོན་པའི་སྐད་དུ་མཚོའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་དེས་བཀའ་སྐྱེལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་། དེ་དེའི་དུས་ལ་བབ་པར་ཤེས་ན་
དེངས་ཤིག་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་། སེམས་ཅན་དེ་དག་

མྱོས་ཤིང་བག་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པར་གྱིས་ལ་དེངས་ཤིག །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་དེའི་སེམས་
ཅན་དེ་དག་སྤྱོད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་གི་རང་གི་གཟུགས་

གྲང་སྐྱུར་ཅིག །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ལ་འང་རྟོག་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ཁོང་ཁོ་བའི་འདུ་ཤེས་མ་སྐྱེད་ཅིག །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་གྱི་བྱ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ནི་

ལམ་ལའི་ཞིང་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོའི་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་སངས་
རྒྱས་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་མི་སྟོན་ཏེ། །དེ་ནས་སྤྱུལ་པའི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཞལ་ཟས་དེ་ཐོགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་དགུ་བཅུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུ་དང་། སྤྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་བྱིན་གྱི་

{@348B} རྒྱབས་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་ཡུད་ཅོམ་ཐང་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་མཚོག་དེ་
ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། ལི་ཙྰ་བྱི་སྤྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ཁྱིམ་ན་འདུག་གོ།

དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྱི་སྤྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སེང་གའི་ཁྱི་སྤྱི་མ་ཙེ་འདྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སེང་གའི་ཁྱི་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་དགུ་བཅུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་འཁོད་

དོ། །དེ་ནས་སྤྱུལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཞལ་ཟས་གྱིས་བཀའ་བའི་སྟོན་དེ་སྤྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་བྱིན་
ལོ། །དེ་ནས་ཞལ་ཟས་དེའི་སྤྱི་མ་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་

པོར་འདུག་པར་གྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གི་བར་དུ་སྤྱི་ཞིམ་པོ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། །གང་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་
གྱི་བྲམ་ཟེ་དང་། ཁྱིམ་བདག་རྣམས་དང་། ལི་ཙྰ་བྱི་རྣམས་

གྱི་དབང་པོ་ལི་ཙྰ་བློ་གྲུགས་གྱིས་དྲི་ཏེ་མཁམས་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་མདུ་གྱུར་ཏེ། ལུས་དང་། སེམས་དང་བར་
གྱུར་ནས་ལི་ཙྰ་བློ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཚང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དྲི་མ་

མེད་པར་གྲགས་པའི་ཁྲིམ་དུ་ལྷགས་སོ། །དེ་དག་གི་ཁྲིམ་དེ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་གང་པའི་སང་གའི་ཁྲི་དེ་ཙམ་དུ་
མཐོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་ལ་འཁོད་པ་མཐོང་སྟེ།

མཐོང་ནས་དེ་དག་ཉི་ཅུ་མོས་ཤིང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཆེ་བོ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཉམ་ཐོས་ཆེ་བོ་དེ་དག་
དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཆེ་བོ་དེ་དག་ལ་ཕྱག་བཙའ་

{@349A} །། ལས་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ། །ས་ལོ་དཔའི་ལྷ་འི་བྱ་རྒྱུ་མས་དང་། འདོད་པ་ཞོད་པ་དང་། གཟུགས་
ཡོད་པ་ཞོད་པའི་ལྷ་འི་བྱ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་

དྲི་ཏེ་ས་བསྐྱེད་ནས་ལི་ཙྰ་བློ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་ཁྲིམ་དུ་ལྷགས་སོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བློ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་
གནས་བརྟན་ལཱ་འི་བྱ་དང་། ཉམ་ཐོས་ཆེ་བོ་དེ་དག་ལ་

འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །བཅུ་པ་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞལ་ཟས་བདུད་རྩི་སྤྱུགས་ཇི་ཆེ་བོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་
ཟོ་ལ་ཉི་ཚོ་བའི་དཔ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་མ་འདོགས་

ཤིག་ཀྱི་འཕྲོད་མ་རྣམས་སེ། དེ་ན་ཉམ་ཐོས་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་སེམས་སོ། །ཞལ་ཟས་ཉུང་དུ་འདི་ལ་འདི་ལྷ་བྱའི་འཁོར་འ
དིས་ཇི་ལྟར་བཟོ་སྐྱེ་མོ། །དེ་ནས་སྤྱུལ་

པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དེས་ཉམ་ཐོས་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཚོད་དང་ལྷན་པ་དག་། རྟེན་རང་གི་ཤེས་རབ་
དང་། བསོད་ནམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

ཤེས་རབ་དང་། བསོད་ནམས་སུ་མ་སྟོམས་ཤིག་ །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཚོན་པོ་བཞི་ནི་ཟད་
ཀྱང་སྲིད་གྱི། ཞལ་ཟས་འདི་ལ་ཟད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་།

མེད་དོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཞལ་ཟས་འདི་ཁམ་རི་རབ་ཅོམ་དུ་བསྐྱེད་པར་ཟོས་ཀྱང་འདི་ཟད་པར་མི་འགྱུར་
པོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཚུལ་སྲིམས་དང་། ཤེས་

{@349B} རབ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་མི་ཟད་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞལ་ཟས་ཀྱི་སྟོན་དུ་ལུས་པ་འདི་
ཟད་པར་མི་ལྷུས་སོ། །དེ་ནས་ཞལ་ཟས་དེས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོམ་

པར་བྱས་ཀྱང་ཞལ་ཟས་དེ་ཟད་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔེར་དང་། ཉམ་ཐོས་དང་། བརྒྱ་བྲིན་དང་། ཚོང་སེམ་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་

དག་གིས་ཞལ་ཟས་ཟོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རབ་དུ་བརྒྱུན་པ་ན་བྱུང་ཚུབ་
སེམས་དཔེར་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་

ལུས་ལས་སྦྱེས་སོ། །དེ་དག་གི་སྤྱི་ལུང་བུ་ནས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་དེ་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སྦྱོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མཚོན་དེ་ན་ཉིང་རེ་རྣམས་ལས་

དེ་འབྱུང་བ་བཞིན་གོ། །དེ་ནས་ལི་ཙཾ་བྱི་དེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
སྦྱོས་མཚོན་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ནས་ལྷགས་

པའི་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔེར་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྦྱས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱོས་མཚོན་གྱི་
བརྟེན་པ་དེའི་ཚོས་སྟོན་པ་ཅི་འདྲ། དེ་དག་གིས་སྦྱས་པ།

དེ་བཞིན་གཤམ་པ་དེ་མི་ཡི་གོ་དང་། རེས་པའི་ཚིག་གིས་ཚོས་མི་སྟོན་ཏེ། སྲི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་འདུལ་བར་གྱུར་ཏེ། སློས་ཀྱི་ཤིང་གང་དང་། གང་གི་དྲུང་དུ་

{@350A} ༡། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་འདུག་པ་དེ་དང་། དེ་དག་ལས་འདི་འདྲ་བའི་དྲི་བྱང་སྟེ། གང་གི་དེ་
མནམས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་

སྟོའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་ལི་ཙོ་བྱེ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །འདི་ན་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཚོས་བསྟན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་

རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད། སྒྲུབ་པ། སྐྱེས་ཀྱི་དམ་པ་རྣམས། སེམས་ཅན་འདི་དག་གི་གསུལ་དཀའ་སྟེ། སེམས་ཅན་དམུ་ཚོད་
གསུལ་དཀའ་བ་འདི་རྣམས་ལ་དམུ་ཚོད་དང་།

གསུལ་དཀའ་བ་གསུལ་བའི་གཏམ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏེ། །དམུ་ཚོད་གསུལ་དཀའ་བ་རྣམས་གསུལ་བ་གང་། དམུ་ཚོད་
གསུལ་དཀའ་བའི་གཏམ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།

འདི་ནི་སེམས་ཅན་དམུལ་བའོ། །འདི་ནི་དུད་འགོའི་སྐྱེ་གནས་སོ། །འདི་ནི་གཤམ་ཤིང་འཛིག་རྟེན་ལོ། །འདི་ནི་མི་ཁོམ་
པའོ། །འདི་ནི་དབང་པོ་ཉམས་པར་སྐྱེ་བའོ། །འདི་

ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྟོད་པའོ། །འདི་ནི་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་དཔའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའོ། །འདི་ནི་དག་གི་ཉེས་པར་དཔའོ། །
འདི་ནི་དག་གིས་ཉེས་པར་སྐྱུད་པའི་རྣམ་པར་

{@350B} སྒྲིལ་པའོ། །འདི་ནི་ཡིད་གྱི་ཉེས་པརོ་དཔའོ། །འདི་ནི་ཡིད་གྱིས་ཉེས་པར་དཔའི་རྣམ་པར་སྒྲིལ་པའོ། །འདི་
ནི་སློག་གཏོད་པའོ། །འདི་ནི་མ་བྱེན་པར་ལེན་པའོ། །འདི་ནི་འདོད་

པས་ལོག་པར་གཡེམ་པའོ། །འདི་ནི་བརྟུན་དུ་སྐྱོ་བའོ། །འདི་ནི་སྤྲ་མའོ། །འདི་ནི་དག་རྩལ་པའོ། །འདི་ནི་ཚོག་གྲུལ་པའོ།
།འདི་ནི་བརྟུན་སེམས་སོ། །འདི་ནི་གཞོན་སེམས་སོ། །

འདི་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །འདི་ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྒྲིལ་པའོ། །འདི་ནི་སེར་སྒྲོའོ། །འདི་ནི་སེར་སྒྲོའི་འབྲས་བུའོ། །འདི་
ནི་འཆལ་པའི་རྩྭ་ལ་སྐྱིམས་སོ། །འདི་ནི་སྒོ་བའོ། །འདི་ནི་

ལོ་ལོའོ། །འདི་ནི་ལོ་ལོའི་འབྲས་བུའོ། །འདི་ནི་འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །འདི་ནི་འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་འབྲས་བུའོ།
།འདི་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལས་འདས་པའོ། །འདི་ནི་

སོ་སོར་ཐར་པའོ། །འདི་ནི་བྱ་བའོ། །འདི་ནི་མི་བྱ་བའོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་འབྱོར་པའོ། །འདི་ནི་སྤོང་བའོ། །འདི་ནི་སྐྱིབ་པར
།།འདི་ནི་སྐྱིབ་པ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་ལྷུང་བའོ། །འདི་

ནི་ལྷུང་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །འདི་ནི་ལམ་མོ། །འདི་ནི་ལམ་ངན་པའོ། །འདི་ནི་དགོ་བའོ། །འདི་ནི་མི་དགོ་བའོ། །འདི་ནི་ཁ་ན་
མ་ཐོབ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་

པའོ། །འདི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འ
དས་པའོ། །འདི་ནི་འདུས་བྱས་སོ། །འདི་ནི་འདུས་མ་

{@351A} ཟླ། །བྱས་སོ། །འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་བའོ། །འདི་ནི་འཁོར་བའོ། །འདི་
ནི་སྤྲ་བའི་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་

ཚོས་རྣམས་པ་དུ་མར་བཤམ་ནས་ཉ་དུ་ཚོད་ལྷ་བུའི་སེམས་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉ་འམ།
བལ་གྲང་དུ་ཚོད་གནད་དུ་བརྒྱུ་ཚད་ཀྱིས་

དུལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དུ་ཚོད་གསུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སློབ་པའི་
གཏམ་གྱིས་དུལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་དེ་དག་གིས་སྤྲོས་པ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྲུག་ལུག་སྐྱེད་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཞག་སྟེ། རྒྱུ་ཚུབ་དུལ་བ་
སེམས་ཅན་དུ་ཚོད་རྣམས་འདུལ་བ་ནི་རོ་མཚར་

ཏོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་འདི་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་པ་ན་འཁོད་པ་དེ་དག་གི་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འང་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྱི་མ་མེད་པར་

གྲགས་པས་སྤྲོས་པ། སྤྲོས་བུ་དམ་པ་དག་ །དེ་དེ་བཞིན་ཉེ་ཇི་སྐད་སྤྲོས་པ་དེ་བཞིན་ལོ། །གང་འདིར་སྤྲོས་པའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་འདི་དག་གིས་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་

བརྟན་ལོ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཚོ་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སྤོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མཚོག་དེར་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་

{@351B} སྤོང་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ལུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོས་བུ་དམ་པ་དག་ །འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཚེད་འདིར་གང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་

དགོ་བ་བསམས་པ་ཚོས་བཅུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ན་མེད་དོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དུལ་
པོ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྲིན་པས་སྤྲད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་

པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་སྤྱད་དོ། །ཁོང་ཁོ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་བཟོད་པས་སྤྱད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་བཅུ་ལྔ་འ
གྲུས་གྱིས་སྤྱད་དོ། །སེམས་གཡེང་བ་རྣམས་ལ་ནི་བསམ་

གཏན་གྱིས་སྤྱད་དོ། །ཤེས་རབ་འཚལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྤྱད་དོ། །མི་ཁོམ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི་མི་ཁོམ་
པ་བརྒྱད་ལས་འདའ་བ་སྟོན་ཏོ། །ཉི་ཚོ་བརྩོད་པ་

རྣམས་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་སྟོན་ཏོ། །དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་དགོ་བའི་རྩ་བས་སྤྱད་དོ། །བསྐྱེད་པའི་དངོས་
པོ་བཞིས་ཉལ་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་སེམས་ཅན་ཡོངས་

སུ་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དགོ་བ་བསམ་གསལ་པའི་ཚོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཞིང་གཞན་ན་མེད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་

དག་གིས་སྐྱེས་པ། ཚོས་དུ་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་འདི་ནས་ལི་འཕྲོས་ནས་མ་
རྣམས་མ་སྤྱང་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་

{@352A} ཟླ། །པར་འགྲོ་བར་འགྱུར། རྣམས་པ། ཚོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་མི་མཛེད་འདི་ནས་ལི་འཕྲོས་ནས་

མ་རྣམས་མ་སྤྱང་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བདག་གིས་ཕན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ལས་

ནི་ཕན་པ་རྩེད་ཟུང་མི་འཚོལ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་དགོ་བའི་
རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

གཏང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མེད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟོན་པ་ལྟ་བུར་དགའ་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་།

མ་ཐོས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐོས་ན་མི་སྤོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་རྟོན་པ་ལ་ཐུག་དོག་མེད་ཅིང་བདག་གི་རྟོན་པས་མི་སྟེམས་
ཞིང་སེམས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། བདག་གི་

འཇུག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། བག་ཡོད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡང་
དག་པར་ལེན་པ་སྟེ། ཚོས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་།

ལྡན་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མ་རྣམས་མ་སྐྱད་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

{@352B} དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གཞི་ན་རྒྱུར་པས་དེ་ལྟར་འཁོར་དེར་འ
དུས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཚོས་བསྟན་པས་འདི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་འབྱུང་ཚེང་བ་

སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བ
ཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །སྤྱུལ་པས་ཞལ་ཟས་སྤངས་པའི་

ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ། །ཡང་དེའི་ཚོ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཨ་ལྷ་སྤྱང་བའི་ཚལ་ན་ཚོས་སྟོན་པའི་འཁོར་གྱི་བྱུངས་དེའང་རྒྱ་ཚེ་
ཞིང་ཡངས་པར་གྱུར་ཏོ། །འཁོར་དེའང་།

གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུར་འདུག་སོ། །དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། འདི་ལྟར་ཨ་ལྷ་སྤྱང་བའི་ཚལ་

འདི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་གདའ་བ་འདི་སྲིད་སྤྲུལ་ལགས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཀུན་དགའ་

པོ། འདི་ནི་ལི་ཙྰ་བྷི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་གཉིས་འཁོར་མང་པོས་ཡོངས་སུ་
བསྐོར་ཅིང་མདུན་དུ་བདར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་དྲུང་དུ་འོང་བའི་སྤྲུལ་སོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྷི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་
རྒྱན་ཅེས་སྤྲུལ་སོ། །འཇམ་དཔལ། སེམས་ཅན་ཚེན་

{@353A} ལ། འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་ཞིང་ཕྱག་འཚེལ་བར་འགྱུར་གྱི། ཡུ་བུ་ཅག་བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱི་དྲུང་དུ་འདོད་པོ། །འཇམ་དཔལ་

གྱིས་སྤྲུལ་པ། རིགས་གྱི་བུ་དག །དེའི་དྲུས་ལ་བབ་པ་ཤེས་ན་འདོད་པོ། །དེ་ནས་ལི་ཙྰ་བྷི་རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འདི་ལྟ་
བུའི་རྒྱ་འཕྲུལ་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མཛོན་

པར་འདུ་བྱས་པས་ཇི་ལྟར་འཁོར་ཐམས་ཅད་སང་གའི་ཁྲི་དེ་དག་དང་བཅས་ཏེ་ལག་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་དེར་

སྤྱིན་པ་དང་། དེ་དག་ས་ལ་བཞག་སྟེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙེལ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
ལན་བདུན་དུ་བསྐོར་ཏེ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག

གོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོས་མཚོག་བཅེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་ལྷགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་དག་ཀྱང་སང་གའི་ཁྲི་ལས་བབས་ཏེ། བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙའ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་ཕྱག་འཚའ་ཞིང་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

དཔའ་ཚེན་པོ་དེ་དག་དང་། ཉན་ཐོས་ཚེན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེང་གེའི་ཁྲི་ལས་བབས་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙའ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

{@353B} འཁོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱ་བྱེད་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོད་བ་དང་། ལྷ་འི་བྱ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙའ་ནས་ཕྱོགས་

གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་ཡང་དག་
པར་དགའ་བར་བྱས་ནས་འདི་རྒྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །རིགས་

ཀྱི་བྱ་དག་འར་རང་གི་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་ཅིག །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་རྒྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ནས་དེ་དག་འཁོད་
དོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་འི་བྱ་ལ་འདི་

རྒྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ལྷ་འི་བྱ་ ཁྲིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་མཚོག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་
པ་མཐོང་ངམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མཐོང་

ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། དེ་ལ་ཁྲིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བུར་སྐྱེས། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འ
དས། བདག་དེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་

སྐྱེས་ལགས་སོ། །ཇི་ལྟར་བསམ་པ་དང་། གཞལ་བ་དང་། བསྐྱང་བར་མི་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུར་དེ་དག་གི་བགྱིད་པ་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པ་མཐོང་དོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་

ཚོད་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འདི་རྒྱན་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །བཙམ་ལྷན་འདས། རྗེས་མ་མན་མས་པའི་དྲི་ཞིག་གཤམ་ན་འ
དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་དྲི་ལགས། བཙམ་ལྷན་འདས་གྲིས་བཀའ་

{@354A} ཨྱ། །སྐྱུལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་གིས་ལུས་གྱི་སྲིད་ལྷུང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས་
དྲི་སྐྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལྡོ་རི་འུས་ཀྱང་སྐྱས་

པ། ཚོད་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུས་གྱི་སྲིད་ལྷུང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དྲི་སྐྱུང་བོ། །སྐྱས་
པ། དྲི་ཅི་ལས་བྱུང་། སྐྱས་པ། ལི་ཅི་བྲི་དྲི་མ་མེད་

པར་གྲགས་པ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱོས་མཚོག་བརྟེགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་དྲི་མཚོག་ནས་ཞལ་ཟས་བྱངས་ཏེ། ཟོས་

སོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དྲི་སྐྱུང་བོ། །དེ་ནས་ཚོད་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་ལི་ཅི་བྲི་དྲི་མ་མེད་པར་
གྲགས་པ་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་སྐྱས་སོ། །དྲི་འདི་ཇི་སྲིད་

གྱི་བར་དུ་འཚགས་པར་འགྱུར། སྐྱས་པ། ཇི་སྲིད་ཟས་མ་ལུ་བའི་བར་དུ་ལོ། །ཀུན་དགའ་བོས་སྐྱས་པ། ཟས་དེ་ཡུན་ཇི་སྲིད་
ན་ལུ་བར་འགྱུར། སྐྱས་པ། ཞག་བདུན་ཕྱག་

བདུན་གྱིས་ལུ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཡང་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་དེས་མདངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །མ་ལུ་བའི་གོན་
པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བཙམ་ལྷན་དགའ་བོ། དག་

སྐྱོང་གང་དེས་པ་ལ་མ་ལུགས་པས་ཟས་འདི་ཟོས་ན་དེ་དག་དེས་པ་ལ་ལུགས་ན་དེ་འཇུ་བར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པ་ལ་ལུགས་
པ་གང་གིས་ཞལ་ཟས་འདི་ཟོས་པ་དེ་དག་སེམས་

{@354B} ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་མི་འཇུག་ཤོ། །སེམས་ཅན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་གང་དག་གིས་དེ་ཚོས་
པ་དེ་དག་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཚུབ་

ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་དག་གིས་ཚོས་པ་དེ་དག་བཟོད་པ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མི་འཇུག་ཤོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་གང་དག་གིས་
ཚོས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་ན་འཇུག་པར་འགྱུར་

རོ། །བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷན་སྐྱོན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་སོང་ན་དུག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མ་
གྱུར་གྱི་བར་དུ་མི་འཇུག་སྟེ་ལྷན་དེ་ཕྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་

བཞིན་དུ། བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དུག་མེད་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཟས་དེ་འཇུག་པར་མི་འ
གྱུར་ཏེ། ཟས་དེ་ཕྱིས་གདོད་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་

ཚོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞལ་ཟས་འདི་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བགྱིད་དོ། །བཀའ་རྩལ་པ། ཀུན་

དགའ་བོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་སྐད་སྐྱས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ལོ། །ཀུན་དགའ་བོ། གང་དག་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་

དོ། །གང་དག་ན་འོད་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གང་དག་ན་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་ཞིང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་

{@355A} ཟླ། །ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གང་དག་ན་དེ་བཞིན་ག་ཞེས་པའི་མཚན་དང་། ག་ཟུགས་མཐོང་
བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་

རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། གང་དག་ན་ཚེས་ཤོས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་
དོ། དེ་བཞིན་དུ་ཞུ་བ་ལ་ཟས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་

པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚེས་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་དང་། ཁང་པ་བརྟེན་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་
བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ། གང་དག་

ན་སྤྱུལ་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ། རྣམ་མཁའ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་

ཀྱང་ཡོད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁའ་དང་། བར་སྣང་དག་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་དེ་
དག་འདུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་དགའ་བོ། དེ་བཞིན་དུ་

མི་ལམ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། མུ་ཟུ་དང་། བྲག་ཅད་དང་། སྐྱུ་མ་དང་། མྱི་གཟུ་དང་། དཔེར་བརྟན་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་།
ངེས་པའི་ཚིག་སྟོན་པ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་

སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གང་དག་ན་ཡི་གེ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་
པ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཀུན་

{@355B} དགའ་བོ། གང་ན་སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་། མི་བརྟན་པ་དང་། མི་བརྗོད་པས་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ། སངས་རྒྱལ་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དུལ་མ་དང་། ཡོངས་ལོ་ད་
དང་། ཡོངས་སྲོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་

བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་མི་བྱེད་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཀུན་དགའ་པོ། བདུད་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། ཉེན་མོངས་
པ་འི་སྐོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞི་ས་སེམས་ཅན་རྣམས་།

ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་དོ། །ཀུན་
དགའ་པོ། འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་།

འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚེས་གྱི་སྟོ་སྟེ། ཚེས་གྱི་སྟོ་འདིར་ལྷགས་པ་འི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཚེན་པོ་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ་འི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་ལ་།

ལྷུ་པ་འང་མེད། གོང་བ་འང་མེད། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཚེན་པོ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ་འི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་ལ་
དགའ་བ་འང་མེད། ལྷེམས་པ་འང་མེད་དེ། དེ་བཞིན་།

ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ལ་འང་རབ་ཏུ་རི་མོར་སྐྱེད་དོ། །སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚེས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཐུགས་
སུ་ཚུད་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྱ་བའི་།

{@356A} ཟླ། །ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྐྱོ་ཚོགས་སུ་སྟོན་པ་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཏོ། །ཀུན་དགའ་པོ། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་དང་། གཞན་།

དུ་སྐྱོ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཡང་བྱ་ལམ་གྱིས་ཁེབས་པ་འི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དང་། བམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་
དུ། ཀུན་དགའ་པོ། དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་།

གྱི་སྐྱེ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཡང་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་
དགའ་པོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞུགས་དང་། ལ་།

དོག་དང་། གཟི་བུ་དང་། སྐྱ་དང་། མཚོ་དང་། རིགས་བུ་ཕྱོག་པ་དང་། ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་
དང་། རྒྱུ་ཕུར་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱུ་ཕུར་གྲོལ་

བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། སྟོབས་རྒྱུ་ཕུར་དང་། མི་འཇིགས་པ་རྒྱུ་ཕུར་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྒྱུ་ཕུར་དང་། བྱམས་པ་
ཚེ་ཕོ་དང་། སྟོང་ཚེ་ཕོ་དང་། ཕན་པར་དགོངས་

པ་དངོ་ད་ལམ་དངོ་ད་པ་དང་། ལམ་དང་། ཚོའི་ཚད་དང་། ཚོས་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཕུར་གྲོལ་བ་དང་། ཞིང་

ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཚོངས་ཏེ། དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

{@356B} ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་ཚོགས་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་རྒྱུ་ཕུར་དང་། ཚོགས་རྒྱུ་ཕུར་
དབྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་ཚོའི་ཚད་བསྐྱེད་པར་འདུག་ཀྱང་བདེ་བར་ཀུན་ཚུབ་

པར་སྐྱབས་ལེན་ལོ། །སྟོང་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཕུར་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱེད་འདྲ་བར་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་།
བྲན་པ་དང་། གཞུངས་ཐོབ་པ་རྒྱུ་ཕུར་གྱི་ནང་ན་མཚོགས་ཏེ་གྲུང་

ལ། ཀུན་དགའ་བོ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་
བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་

ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་ཡང་ཀུན་ཚུབ་པར་མི་རྣམས་ལོ། །ཀུན་དགའ་
བོ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ནི་ཚད་མེད་དེ། དེ་བཞིན་

གཤམ་གྱི་ལེས་རབ་དང་། སློབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་
དགའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་དས་

དེང་སྐྱོན་ཚད་བདག་མང་དུ་ཐོས་པའི་མཚོག་གོ་ཞེས་དམ་མི་འཚོའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཀུན་
དགའ་བོ། ཁྱོད་ལྟམ་པའི་སེམས་མ་སྐྱེད་ཅིག། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་

མ། ཀུན་དགའ་བོ། ཁྱོད་ཉམ་ཐོས་རྣམས་ལ་དགོངས་ཏེ་མང་དུ་ཐོས་པའི་མཚོག་གོ་ཞེས་ངས་བསྟན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ནང་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགའ་བོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་

{@357A} །། རབ་འཇུག་ལོག་གི་འདེད་འགྲོ་ཞེ་མཁས་པ་དག་གིས་ཚོད་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ།
རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏིང་ནི་ཚོད་གཟུང་བར་

ལྷན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལེས་རབ་དང་། ཡེ་ལེས་དང་། རྟན་པ་དང་། གཟུངས་དང་། སློབས་པའི་གཏིང་ནི་
ཚོད་གཟུང་མི་ལྷན་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའི་དཔ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བཏང་སྟོམས་སུ་གྱིས་ཤིག། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་མ། ཀུན་དགའ་བོ། ལི་ཙྗེ་དྲི་མ་མེད་
པར་གྲགས་པ་འདིས་སྔོན་གཅིག་ལ་བཀོད་

པ་བསྟན་པ་ནི་ཉམ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཇུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་འད་ཇུ་འཕྲུལ་
དང་། རྣམ་པར་སྤྲུལ་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

སྟོན་མི་ལྷན་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤམ་གྱི་སློབ་མཚོག་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་
ལྷགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐུག་བཅའ་ཞིང་ཚོག་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་
ཅག་གིས་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ལ་ངན་

པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ལ་བགྱིས་པ་རྣམས་སྤང་བར་འཚལ་ལོ། །དེ་ཅི་འོས་སྐད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས། སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་

{@357B} དང། ཐབས་མཁས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བགྱི་
བའི་སྐད་དུ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུར་ཞིང་བཀོད་པ་

ཤིག་བདག་ཅག་ལ་སྐྱུལ་བར་གསོལ། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱུལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྲ།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཟད་པ་

པ་དང། མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་འང་གང་ཞེ་ན། ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་བྱས་
སོ། །མི་ཟད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ།

དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་བྱས་ཟད་པར་མི་བྱ། འདུས་མ་བྱས་ལ་འང་གནས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུས་བྱས་མི་
ཟད་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པ་ཚེན་པོ་ལས་མ་ཉམས་པའོ། །སླིང་རྗེ་ཚེན་པོ་མ་

[*LINE OUT?]

བཏང་བའོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པས་ཡང་དག་པར་བཅུད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་མི་བརྗེད་པའོ། །སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་སློབ་པའོ། །བསྐྱུ་བའི་

དངོས་པོ་མི་གཏོང་བའོ། །དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་པའི་སྤྱིར་ལུས་དང་། རྣོག་འདོར་བའོ། །དགོ་བའི་རྩ་བ་དག་ལ་
ཚོག་མི་ཤེས་པའོ། །ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་མཁས་པ་ལ་འགོད་

{@358A} ༡། །པའོ། །རྩོམ་ཚོལ་བ་ལ་ལེ་ལོ་མེད་པའོ། །ཚོས་བསྟན་པ་ལ་སློབ་དཔོན་དཔེ་མཚུངས་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བཏུང་བ་དང་། མཚོན་

པའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའོ། །བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བས་མི་སྐྱེ་བའོ། །སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་དག་ལ་མ་
ཁེངས་མི་འདུད་པའོ། །མ་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ལ་མི་བརྟན་

ཤིང་ལོ་བས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་ལྟར་ཕངས་པར་སེམས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཉེ་བར་སྦྱོར་
བའོ། །དབེན་པ་ལ་དག་འཁེང་དེ་ལ་མ་ཚགས་

པའོ། །རྩལ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་ལ་མ་ཞེན་ཅིང་ཕ་རོལ་བདེ་བ་ལ་ཞེན་པའོ། །བསམ་གཏུན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྣོམས་པར་འ
རྟུག་པ་ལ་མཚན་མེད་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པའོ། །

འཁོར་བ་ལ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པའོ། །སློང་བ་རྣམས་ལ་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དུ་འདུ་ཤེས་པའོ། །བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་

སུ་གཏོང་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་ཉིད་རྩོགས་པར་བྱེད་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་
པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཕ་

མདུན་ལྟོ་འདུ་ཤེས་པའོ། །བྱུང་རྒྱུ་གྱི་རྣོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་བདག་པོ་གྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའོ། །དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོག་མི་ཤེས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

{@358B} ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདག་གི་ཞིང་དུ་སྐྱབ་པའོ། །མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་བཀའ་
པའི་ཕྱིར་གཏན་པ་མེད་པའི་མཚོན་སྒྲིལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ། །རྗེ་གཤམ་ཐམས་

ཅད་མི་བྱེད་པས་ལྷུས་དང་། དག་དང་། སེམས་བརྒྱན་པའོ། །ལྷུས་དང་། དག་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་
པས་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པར་འཁོར་བའོ། །སེམས་དཔའ་བས་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་ཐོས་ཀྱང་ལྷུས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་ཚར་བཅོད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་རྣམས་ཐོགས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ཁུར་བཀུར་བའི་ཕྱིར་ལུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཚེད་ཀུན་ཤེས་པའོ། །བདུད་ཀྱི་སྡེ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་
བརྩོན་འགྲུས་འབར་བའོ། །ར་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་

ཚོལ་བའོ། །ཚོས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ཉུང་ཞིང་ཚོག་ཤེས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འ
ཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་མ་འདྲེས་པའོ། །འཇིག་

རྟེན་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་མ་ཉམས་པའོ། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དགའ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །ཐོས་པ་ཐམས་

ཅད་གཟུང་བའི་ཕྱིར་གཟུངས་དང་། རྣམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅེད་པའི་ཕྱིར་དབང་
པོ་མཚོག་དང་། མཚོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའོ། །ཚོས་བསྐྱབ་

{@359A} ༡༡། །པའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་སྐྱབས་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །སློབས་པ་ཐོབ་པར་བརྟུན་ཆེད་པས་སློབས་པ་ཐོགས་པ་
མེད་པའོ། །དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་

དགའ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། མིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཛོད་ལ་ཕྱིར་བཤོམ་། ཚེད་མེད་པ་བཞི་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཚངས་པའི་ལམ་དུ་འགོད་པའ་
། ཚེས་བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་།

ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའོ། །ལུས་དང་། དག་དང་། ཡིད་སྡོམ་པས་ཁྱད་པར་
དུ་འགོ་བ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པས་

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་ལམ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་སྤྱད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དགའ་པར་འ
ཚུད་པའོ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཚུད་མི་ཟ་བས་

བག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ལ་བརྩོན་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་
བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་ན་འདུས་མ་

བྱས་ལ་མི་གནས་ཤེས། གང་གི་ཚོ་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་བྱང་བར་བྱེད་ཅིང་སྤོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འབང་མི་བྱེད། མཚན་མ་
མེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱེད་ཀྱང་མཚན་མ་

མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་འབང་མི་བྱེད། སློན་པ་མེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱེད་ཀྱང་སློན་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་འབང་མི་
བྱེད། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་

{@359B} བྱེད་ཀྱང་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་འབང་མི་བྱེད། མི་རྟག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་དགོ་བའི་རྩ་
བས་ཚོག་མི་ཤེས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་བར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་

བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་བདག་ཡོངས་སུ་འདོར་བའང་མ་ཡིན། ཞི་བར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའང་མི་
སྐྱེད། དཔེན་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་ལུས་དང་། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་།

འབད། གནས་མེད་པར་སེམས་རྟོག་ཀྱང་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱིས་གནས་སྤོང་བའང་མ་ཡིན། འབྱུང་བ་མེད་པར་སེམས་
རྟོག་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུང་སྤངས་པ་འང་ཐོགས།

ཟག་པ་མེད་པར་སེམས་རྟོག་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ལ་སྤོང་བར་ཡང་བྱེད། རྒྱུ་བ་མེད་པར་སེམས་རྟོག་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བར་ཡང་འགྱུར། བདག་

མེད་པར་སེམས་རྟོག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྤོང་རྗེ་ཚེན་པོའི་འདོད། མི་སྐྱེ་བར་སེམས་རྟོག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་བར་
ཡང་མི་ལྟར། གསོག་དང། གསོ་བ་དང། སྤོང་བོ་མེད་པ་

དང། བདག་པོ་མེད་པ་དང། གནས་མེད་པར་སེམས་རྟོག་ཀྱང་བསོད་ནམས་གསོག་མ་ཡིན་པ་དང། ཡེ་ཤེས་གསོ་བ་མ་
ཡིན་པ་དང། བརྒྱུ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་རང་བྱུང་

བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དབང་བསྐྱར་པ་དང། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྩོན་པ་དང། རེས་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་རབ་
ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་

{@360A} ༡༡། །ལ་མོས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་ཤིང་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཟད་པར་
མི་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང། བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཟད་པར་

མི་བྱེད་དོ། །བྱམས་པ་ཚེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །སྤོང་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འདུས་
བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་

སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་
མི་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འ
དུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཐབས་ལ་མཁས་

པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ།
།སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་གྱི་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་

{@360B} དོན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དག་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་འ
དུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །དག་བའི་རྩ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་

བྲུས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །སྒྲོན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །བསམ་པ་ཡོངས་

སུ་དག་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་
བྱེད་དོ། །མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྷན་རྒྱུ་པར་རྩེན་པའི་

ཕྱིར་འདུས་མ་གྲུས་ལ་མི་གནས་སོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་ཕྱིར་འདུས་བྲུས་ཟད་པར་མི་
བྱེད་དོ། །པོ་ལ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་བཀའ་བའི་

ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །དུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཚོས་ཀྱི་ལོར་ཀུན་
བསྟུ་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཉི་ཚོ་བའི་

ཚོས་མི་འདོད་པས་འདུས་བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེན་ཀུན་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཅི་
རིགས་པར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེན་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཟད་པར་

མི་བྱེད་དོ། །དམ་བཅས་པ་ལ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །དམ་བཅས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཚོས་ཀྱི་རྩེ་

{@361A} ལ། །ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །འདི་ལྟར་ཚོས་ཚུང་དུ་འཁྲོལ་བའི་
ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཉེན་མོངས་

པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་སོ། །ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་
ཟད་པར་མི་འདོད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ དེ་ལྟར་ན་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་བྱས་ཟད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་ཏེ། དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཟད་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག། །ཞེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་བསྟན་
པ་འདི་ཐོས་ནས་ཚོམ་ཞིང་མགུ་ལ་ཡི་རངས་ཏེ།

རབ་ཏུ་དག་འཇགས་དག་པ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཚོན་པ་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་དག་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལ་མཚོན་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤོང་གསུམ་གྱི་སྤོང་ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱེ་མ་དང་། སྤོས་དང་། བདུག་པ་མང་པོ་
ཐམས་ཅད་དང་། མེ་རྟོག་གིས་སྤུས་མོ་རྣམས་ཅོམ་དུ་ཁེབས་

པར་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འང་མངོན་པར་བགྲམ་པ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཅུལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་

{@361B} འདས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་ཚེད་དུ་བརྗོད་པ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་མི་
སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། རྣམ་ཅིག་ཡུད་ཅོམ་ཐང་ཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

སྤོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དེར་འཁོད་དོ། །ཟད་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྗོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལེ་ལུ་སྤྲོ་བཅུ་པའོ། །དེ་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལི་ཙཾ་འདི་དྲི་མ་མེད་

པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་རྣམ་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གང་གི་ཚོ་དེ་བཞིན་གཤམ་ཞེས་པ་ལ་ལྟ་འདོད་པར་
གྱུར་པ་དེའི་ཚོ་སྤྱོད་དེ་བཞིན་གཤམ་ཞེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ལྟ། དེ་

རྣམ་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལི་ཙཾ་འདི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འདི་རྣམ་ཅེས་གསོལ་ཏེ།
།བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་གི་ཚོ་བདག་དེ་བཞིན་གཤམ་ཞེས་པ་ལ་ལྟ་

འཚལ་བ་དེའི་ཚོ་དེ་བཞིན་གཤམ་ཞེས་པ་མི་མཐོང་བས་ལྟ་བུ་ལགས་སོ། །སྤོན་གྱི་མཐའ་ནས་མ་སྤྱེས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་
མཐའ་མི་འགོ་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དུས་ལ་འང་མི་གནས་པར་

ལྟ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། གཟུགས་མ་མཚིས་པའོ། །ཚོར་བའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། ཚོར་བ་མ་མཚིས་པའོ། །

འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། འདྲུ་ཤེས་མ་མཚིས་པའོ། འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། འདྲུ་
བྱེད་མ་མཚིས་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་

{@362A} ཨྱ། རང་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་མཚིས་པའོ། །ཁམས་བཞིན་ནི་མི་གནས་པ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་
ཁམས་དང་མཚུངས་པའོ། །སྟེ་མཚེད་དུ་གཞི་ཞེས་

སྟེས་པ་སྟེ། མིག་གི་ལམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། རྣ་བའི་ལམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། ལྷའི་ལམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ།
སྤྱིའི་ལམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། ལྷུས་

ཀྱི་ལམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། ཡིད་ཀྱི་ལམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་མ་འདྲེས་པ། ཇི་མ་གསུམ་དང་
བྲལ་བ། རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་

སུ་མཚིས་པ། རིག་པ་གསུམ་ཐོབ་པ། མ་ཐོབ་པ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཚགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ།
ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་མཚིས་པ། དེ་

བཞིན་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ཕན་ཚུན་དུ་བྲལ་བ། རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པ། རྒྱུ་ལ་རག་མ་ལས་པ། མཚན་ཉིད་མ་མཚིས་
པ། མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་མ་ལགས་པ། མཚན་

ཉིད་གཅིག་པའང་མ་ལགས་པ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའང་མ་ལགས་པ། རྟོག་པར་གྱུར་པའང་མ་ལགས་པ། ལྷན་ཏུ་རྟོག་
པར་གྱུར་པའང་མ་ལགས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པར་

གྱུར་པའང་མ་ལགས་པ། མ་རོལ་ནའང་མ་ལགས་པ། ཚུ་རོལ་དུ་འང་མ་ལགས་པ། དབྱས་ནའང་མ་ལགས་པ། འདི་ནའང་
ང་མ་ལགས་པ། མ་གྱི་ནའང་མ་ལགས་པ། དེ་ནའང་

{@362B} མ་ལགས་པ། གཞན་ནའང་མ་ལགས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཚེལ་བར་བགྱི་བའང་མ་ལགས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གཞན་པའང་མ་ལགས་པ། ལུན་པའང་མ་ལགས་པ།

པ། ལྷན་བའང་མ་ལགས་པ། མིང་མ་མཚིས་པ། མཚན་མ་མཚིས་པ། ཉམ་རྒྱུང་བའང་མ་ལགས་པ། ལྷོ་བས་དང་ལྷན་པའང་མ་ལགས་པ། དུལ་ལ་མི་གནས་ཤིང་སྤྱོད་པ།

ལ་མི་གནས་པ། དགོ་བའང་མ་ལགས་པ། མི་དགོ་བའང་མ་ལགས་པ། འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ལགས་པ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ལགས་པ། གང་གི་དོན་དུ་འདུང་བཅོལ་པ་མ་

ལགས་པ། ལྱིན་པར་ཡང་མ་ལགས་པ། སེར་ལྷན་ཡང་ལ་མགས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འདུང་མ་ལགས་པ། འཚེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འདུང་མ་ལགས་པ། བཅོལ་བར་ཡང་

མ་ལགས་པ། གཞོད་སེམས་སུ་འདུང་མ་ལགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་སུ་འདུང་མ་ལགས་པ། ལེ་ལོར་ཡང་མ་ལགས་པ། བསམ་གཏན་དུ་འདུང་མ་ལགས་པ། གྱུང་བར་ཡང་མ་

ལགས་པ། ཤེས་རབ་ཏུ་འདུང་མ་ལགས་པ། འཚེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུང་བཅོལ་བའང་མ་ལགས་པ། བདེན་པར་ཡང་མ་ལགས་པ། བརྩུན་པར་ཡང་མ་ལགས་པ། དེས་

པར་འབྲིན་པའང་མ་ལགས་པ། དེས་པར་མི་འབྲིན་པའང་མ་ལགས་པ། འགྲོ་བར་བགྱི་བའང་མ་ལགས་པ། འགྲོ་བར་མི་བགྱི་བའང་མ་ལགས་པ། ལྷོ་བ་དངོ་དཔ་ཐམས་

{@363A} ཨ། འཕད་ཤིན་ཏུ་ཚད་པ་སྟེ། ཞིང་དུ་གྱུར་པའང་མ་ལགས་པ། ཞིང་དུ་མ་གྱུར་པའང་མ་ལགས་པ། ལྱིན་པར་འོས་པའང་མ་ལགས་པ། ལྱིན་པ་མི་ད་

པའང་མ་ལགས་པ། གཟུང་བར་བགྱི་བའང་མ་ལགས་པ། རིག་པར་བགྱི་བའང་མ་ལགས་པ། མཚན་མ་མཚིས་པ། འ
དུས་མ་བགྱིས་པ། གངས་དང་བུལ་བ། མཉམ་པ་

ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པ། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་མཚོངས་པ། མཚོངས་པ་མཚིས་པ། བརྩོན་འགྲུས་མཚོངས་པ་མཚིས་པ།
གཞལ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། མོང་བའང་མ་ལགས་

པ། ལྷགས་པའང་མ་ལགས་པ། ཤིན་ཏུ་འདས་པའང་མ་ལགས་པ། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱི་བྲག་ལྗེད་པ་དང་།
རྣམ་པར་རིག་པའང་མ་ལགས་པ། མདུད་པ་ཐམས་

ཅད་མ་མཚིས་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཚོངས་པ་ཐོབ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སློམས་ཤིང་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མ་མཚིས་པ་ཐོབ་པ། ཐམས་ཅད་

དུ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མཚིས་པ། ཅིའང་མ་མཚིས་པ། ལྷགས་མ་མཚིས་པ། མི་རྟོག་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། མ་བགྱིས་པ།
མ་སྐྱེས་པ། མ་འཐོན་པ། མ་བྱུང་བ། ཀུན་ནས་

མ་བྱུང་བ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའང་མ་ལགས་པ། འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའང་མ་ལགས་པ། འཇིགས་པ་མཚིས་པ།
ཀུན་གཞི་མ་མཚིས་པ། ལྷ་དན་མ་མཚིས་པ།

{@363B} དགའ་བ་མཚིས་པ། ལྷབས་མཚིས་པ། ཐ་སྙད་དུ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བགྱི་བ་མ་
ལགས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཞི་འདི་

འབྲས་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་ལགས་སོ། །གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཡང་དགའ་བར་མཐོང་བ་ལགས་སོ། །གང་གིས་རྣམ་པ་
གཞན་དུ་མཐོང་བ་དེ་ནི་འོག་པར་མཐོང་བ་ལགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚོ་

དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱས་པ་དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་འདོད། །བཅོམ་ལྷན་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གང་ནས་ལྷི་འཕྲོ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་འདིར་མཆིས། བཅོམ་

ལྷན་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྐྱེལ་བཤུ་བཤུ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་ཞིང་གང་ནས་ལྷི་འཕྲོ་ཏེ། འདིར་སྐྱེས་
ཞེས་ཟེས་ལོག། །དེ་ནས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱས་ལེ་ཙམ་འདི་མ་མེད་

པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱེས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཞིང་གང་ནས་ལྷི་འཕྲོ་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་ཟེས་མ་མེད་པར་གྲགས་
པས་སྐྱེས་པ། གནས་བརྟམ་གྱིས་ཚོས་གང་མཛོན་སུ་མ་དུ་

བྱས་པའི་ཚོས་དེ་ལ་འཆི་འཕྲོ་དང་། སྐྱེ་བ་གང་ཡང་ཡོད་དམ། སྐྱེས་པ། ཚོས་དེ་ལ་འཆི་འཕྲོ་མ། སྐྱེ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ།
།སྐྱེས་པ། བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་

ཅད་འཆི་འཕྲོ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཅི་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུར་ཞིང་གང་ནས་ལྷི་འཕྲོ་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་སྐྱེས་དུ་སེམས།
བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱ། གང་སྐྱེ་མ་མཁུག་གྱིས་སྐྱེལ་པའི་

{@364A} ཟླ། །བྱད་མེད་དམ། སྐྱེས་པ་ལ་ཞིང་གང་ནས་ལྷི་འཕྲོ་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་ཞེས་ཟེས་ན། དེའི་ལན་ཇི་སྐད་
ཅེས་འདེབས། སྐྱེས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྐྱེལ་པ་ལ་འཆི་

འཕྲོ་མེད་མེད། སྐྱེ་བ་འདྲེས་མེད་ན་དེ་ཅི་ཞིག་ལན་ལྟོན། སྐྱེས་པ། བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཞི་སྐྱེལ་པའི་རང་
བཞིན་ལོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤམས་པས་མ་གསུངས་

སམ། སྐྱེས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་དེ་དེ་བཞིན་ལོ། སྐྱེས་པ། བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེལ་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་
ལ་ཅི་ལྟར་ཞིང་ཞིང་འདི་སྐྱེས་དུ་ཞིང་གཤམས་ལྷི་

འཕྲིན་ཏེ་འདྲིར་སྐྱེས་སྐྱེས་ཏུ་སེམས་པ། བཅུན་པ་ལྟ་རེ་འདྲི་བུ། འཆི་འཕོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་

རྒྱན་ཏོ། །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཆི་འཕོ་ཡང་དགོ་བའི་རྩ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཟད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་སྐྱེ་
ཡང་མི་དགོ་བའི་རྒྱན་འབྲེལ་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རེ་འདྲི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ལྟ་རེ་འདྲི་བུ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་འ
ཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་ནས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་མི་འཇུགས་པའི་དྲུང་ནས་འདྲིར་འོངས་སོ། །གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཞིང་དེ་ཅོམ་དུ་རྒྱུ་མ་པར་དགའ་བ་ནས་མཚེས་

{@364B} ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་འོངས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་ཆགས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཏོ། །དེ་ནས་
ལི་ཙཾ་བའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་སྐྱེས་པ། ལྟ་རེ་འདྲི་བུ། འདི་ཇི་སྐྱེས་ཏུ་

སེམས་ཏེ། ཉི་མའི་འོད་རློངས་ལྡན་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འགྲོགས་སམ། སྐྱེས་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་གཉིས་
མི་འགྲོགས་སམ། སྐྱེས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་གཉིས་མི་འགྲོགས་ཏེ། ཉི་

མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་མ་ཐག་ཏུ་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་པ། ཅིའི་སྤྱིར་ཀུན་ལ་འདྲི་བྱེད་དུ་ཉི་མའ་
ཆར། སྐྱེས་པ། དེ་ནི་སྤྱིར་བར་བྱ་བ་དང་། ལྡན་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱེས་པ། བཅུན་པ་ལྟ་རེ་འདྲི་

བུ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་བ་དང་། ཡེ་ཞེས་ཀྱི་སྐྱང་བར་བྱ་བ་དང་།
ལྡན་པ་ཚེ་ལོ་བསལ་བའི་སྤྱིར་བསམས་བཞིན་དུ་སངས་

པ་དང་། ཚིངས་པའི་གནས་དང་འཁོར་དུ་བཅས་པ་དང་། ཁྲིང་དང་། གྲོང་ཁྲིམ་དང་། གྲོང་རྫོང་དང་། ལྗོངས་དང་། ཡུལ་འ
ཁོར་དང་། མིར་བཅས་པ་དང་། བྱུང་མེད་དང་།

ཁྲིམ་དུ་བཅས་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་བཅས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་
པ་མི་འཇུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཤིང་དང་། དེ་

{@365B} བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་མི་འཇུགས་པའང་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་སྙེད་ཀྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཤིང་ཚོས་འཚད་པ་དང་།
གང་པདམ་གང་དག་རྩོགས་བཅུ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛེད་

པ་བྱེད་པ་དེ་དག་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་གསུམ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་
ཕགས་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་

བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་མི་འཇུགས་པ་ལ་བཟུང་བ་དང་། ལྷན་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་བཀའ་བྱེད་དང་། ཚོས་མཉམ་པའི་སྤྱོད་
ཇི་ལྟར་བྱེད་དུ་འབབ། ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་མི་རྣམས་ནི་སྐྱེས་ཀྱི་

རྒྱ་གསུམ་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་
པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་ཚུའི་ཕྱིང་

པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། རོག་མིན་གྱི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་
སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་

རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་འཇིག་པའི་བཅུ་གཞི་བཅུ་གཞི་གྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་
རྟེན་གྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་ལ་

སྒྲིམས་པར་ལྷགས་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་རྩལ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདྲུ་བྱ་བ་མངོན་པར་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་
དགའ་བ་དེ་ཉི་ཚོའི་བར་བཅད་ནས་ལག་པ་གཡས་པས་བྲུངས་

{@366A} ༡༡། །ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་འདིར་བཅག་གོ་ཏེར་ཉམ་ཐོས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
དང་། ལྷ་དང་། མི་གང་དག་ལྟའི་མིག་མངོན་པར་ཤེས་པ་དག་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་

སྐད་ཆེར་བོས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་ཅག་འཚའ་ཏོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ། བདག་ཅག་འཚའ་ཏོ། །བདེ་བར་
གཤེགས་པ། བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་དང་།

འདྲུལ་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དྲི་མ་མེད་
པར་གྲགས་པས་སྐྱེར་བ་དེ་ནི་རའི་ཡུལ་མ་ཡིན་གོ། །དེ་

ན་ལྷ་དང་། མི་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གིས་ནི་བདག་ཅག་གར་སྐྱེར་མི་ཤེས་མི་མཐོང་དོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་
པར་དགའ་བ་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་

འདིར་བཅུག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་གང་བཤམ། སྤི་བར་ཡང་མི་མངོན་ཏེ། དོག་ཅིང་གཅེར་བཤང་མེད་དོ། །འ
ཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་འདྲི་

བ་མེད་དེ། སྒྲིམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེང་དོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་པས་འཁོར་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། གྱུ་གྲོགས་པོ་

དག། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཇུགས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཞིང་
བཞོད་པ་དང་། ཉམ་ཐོས་བཞོད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་

{@366B} སེམས་དཔའ་བཀོད་པ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་ཤིག། དེ་དག་གིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། མཐོང་ལགས་སོ། །བཀའ་སྤྱུལ་བ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་འདི་འདྲ་བ་ཡོངས་སུ་གཟུང་།

བར་འདོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཇུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དཔ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་བསྟན་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོའཕྲུལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཇུགས་པ་བསྟན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་འདི་ལྟ་དང་། མིའི་སྤྱི་དགུ་

ལས་ཁྲི་ཕྱག་བཅུ་བཞི་སྟོན་མེད་པ་ཡང་དགའ་བར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །ཀུན་གྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་དེར་སྐྱེ་བར་སྐྱོན་ལམ་བཟུང་།

སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བར་སྐྱེ་བར་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ལི་ཙཾ་འི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་འཇིག་རྟེན་

གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་འདིར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་པར་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་སྤྱིར་གནས་ཇི་ལྟ་

བ་བཞིན་དུ་བཞག་གོ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོད་དང་ལྡན་པ་ལྟ་འདྲི་བུ་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །ལྟ་འདྲི་བུ་སྤྱི་ལྟོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དགའ་བ་

{@367A} ༡༡། དེ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཇུགས་པ་དེ་མཐོང་ངམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་མཐོང་ལགས་སོ། །སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་ཅིག། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་གྱི་
བུ་ལི་ཙཾ་བའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་བའི་

རྩུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག། བདག་ཅག་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་
ལག་ཏུ། གང་དག་ཐོན་པར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤམ་ཤམ་

པ་མཁུ་ལོངས་སུ་སྐྱེས་ལས་འདས་པའི་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་རྙེད་པ་རབ་ཏུ་རྙེད་
པར་འགྱུར་ན། གང་དག་ཐོས་ནས་མོས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་

པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། གྲོག་པ་དང་། གུན་ཚུབ་པར་བགྱིད་པ་དང་། མོས་ནས་སྟོན་པ་དང་། རབ་ཏུ་འདོན་
པ་དང་། གཞན་དག་ལ་འང་འཆད་པ་དང་། སྐྱོམ་པའི་

རྣམ་འབྱོར་ལ་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཚེལ། ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་གང་དག་གི་སྐྱེས་པར་ཐོབ་པར་
གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་རྙེད་པར་འགྱུར་

རོ། ། གང་དག་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལ་ཏོན་དུ་བགྱིད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤམ་ཤམ་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་
ལགས་སོ། ། གང་དག་ཚོས་འདི་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་གྲོ་

{@367B} དང་བསྟེན་བཀུར་བགྱིད་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྲུང་བ་ལགས་སོ། ། གང་དག་ཚོས་གྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་ལེགས་པར་བྲིས་ཏེ་འཆང་བ་དང་། རི་མོར་བགྱིད་པ་དེ་དག་གི་ཁྱིམ་ན་དེ་བཞིན་

གཤམ་ཤམ་པ་བཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། ། གང་དག་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཤེད་དག་ནི་བསོད་ནམས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་ལགས་སོ། ། གང་དག་ཚོས་གྱི་

རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐོག་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཙམ་དང་། སྡོམ་པའི་ཚིག་ཙམ་ཡང་གཞན་དག་ལ་
སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཀྱི་མཚོན་སྒྲིབ་ཚེན་པོ་བཞི་དཔ་ལགས་

སོད་ རྒྱུ་དག་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལ་བཟོད་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། སློ་གྲོས་དང་། རྟོགས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། མོས་
པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་དེ་དག་ལ་ལུང་བསྟན་པ་ལགས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དག་འབྲས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཕྲུགས་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་
གཅིག་པའོ། །།དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་

ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་སྡོམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དང་། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྲུང་པ་ལས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་

གྲངས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ཐོས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་
ལ་འཇུག་པར་བརྟུ་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྡོམ་ནམ་ཡང་མ་ཐོས་

{@368A} ༡། །ལགས་སོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས། སེམས་ཅན་གང་དག་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་འཇོན་པ་དང་། འ
ཚང་བ་དང་། ལྷོག་པ་དང་། ལྷོག་ཚུབ་པར་བཞི་དཔ་

པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མ་མཚིས་པར་འདི་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ན། གང་དག་བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྗེས་སུ་
སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཚོལ་རྟོ། དེ་དག་གིས་ངན་

སོང་ཐམས་ཅད་ནི་བཅད། དེ་དག་གིས་བདེ་འགྲོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟེ། དེ་དག་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནི་ག
ཟིགས། དེ་དག་གིས་ཕས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བཙུམ་

དེ་དག་གིས་བདུན་ཐམས་ཅད་ནི་ཞེན་ཏུ་ཕམ་པར་བགྱིས། དེ་དག་གིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱངས།
དེ་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་ནི་གཞས། དེ་དག་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་
མ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་ཚས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་

འཆང་བ་དེ་དག་ལ་བདག་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པས་རིམ་གྲོ་དང་། གཡོག་བགྱིའོ། །གྲོང་དང་། གྲོང་ཁྱིམ་དང་།
གྲོང་རྒྱུ་དང་། ལྗོངས་དང་། ཡུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་

པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་གང་ན་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདོད་པ་དང་། འཆང་པ་དང་། རབ་ཏུ་སློན་པ་དེར་ཚོས་ཉན་པའི་སྤྱད་ཏུ་
བདག་གྲོག་དང་བཅས་ཏེ་མཚོའོ། །རིགས་ཀྱི་

{@368B} བུ་ཉ་ མ་དང་པ་རྣམས་དང་པ་བསྐྱེད་པར་བགྱི། དད་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་དང་ལྷན་པས་བསྐྱེད་ཞིང་བསྐྱབ་པར་
བགྱིའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷའི་དབང་པོ་

བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །ལྷའི་དབང་པོ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྐྱས་པ་དེ་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་པོ། །ལྷའི་དབང་པོ།

འདས་པ་དང་། མ་བྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་ལས་བསྐྱེད་ཏོ། །ལྷའི་དབང་པོ། དེ་བས་ན་གང་ཚོས་

ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་འཛིན་པ་དང་། ཐ་ན་སྐྱེགས་བམ་ལ་འདྲི་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། ལྷོག་པ་དང་། ཀུན་ཚུབ་པར་བྱེད་པའི་
རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་གིས་ནི་འདས་

པ་དང་། མ་བྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་བཙུན་ལྷན་འདས་རྣམས་མཚོན་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་དབང་པོ།
རིགས་ཀྱི་བྱ་ལོ་ལྟེང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་

སྟོང་ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པས་ཡོངས་སུ་གང་བ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱ་རམ་ཤིང་གི་
ཚེལ་ལམ། འདམ་བུའི་ཚེལ་ལམ། སྤྱི་གཤམ་འདི་ཚེལ་ལམ་

ཉི་ལ་གྱི་ཞིང་རམ། སེང་ལྡེང་གི་ཚེལ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་གང་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པ་ལམ། བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷག་པར་རིམ་
གོར་བྱས། ལྷ་མར་བྱས། བསྟོར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་

{@369A} ལ། གཤམ་གསལ་པ་དེ་དག་ལ་མཚོན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤམ་གསལ་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་

ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་རེ་རེ་ལ་འདམ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་མཐེགས་པ་མ་ཞིག་པའི་སྐྱེ་བུ་དང་གི་མཚོན་རྟེན་རིན་
པོ་ཚེ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱས་པ་རྒྱུར་ནི་སྤྱིང་ཚེན་པོ་བཞི་

པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོད་ཚམ། འཕམ་དུ་ནི་ཚོངས་པའི་ཇིག་རྟེན་དུ་བྱིན་པ། གཤམ་གསལ་དང་། བ་དན་དང་། སྟོག་ཤིང་སྤོང་
བས་མཇོས་པར་རབ་ཏུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོན་རྟེན་སོ་སོར་བྱས་ནས་དེས་དེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལམ། བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷག་པར་མེ་ཏོག་
ཐམས་ཅད་དང་། སྟོག་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱལ་མཚོན་ཐམས་

ཅད་དང་། བ་དན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོན་པ་བྱས་ཤིང་རྒྱུ་ལྡེང་དང་། སི་ལ་སྟོན་རྣམས་བརྒྱུད་ཏེ་མཚོན་ན། ལྷའི་དབང་པོ། འདི་
ཇི་སྟོན་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བྱ་ལོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་

དེའི་གཞི་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ།
མང་ལགས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་བྱེད་བརྒྱུ་སྟོང་གིས་

ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱེད་པོ་དེའི་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་རྣམས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལྷའི་དབང་
པོ། ལྷོད་མོས་པར་བྱའོ། ལྷོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་

{@369B} བྱའོ། །རྣམ་རྒྱུས་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་འཛོལ་ཏམ།
སྐྱོག་གམ། ཀུན་ཚུབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེའམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་བསོད་

ནམས་ཤིན་ཏུ་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། ལྷའི་དབང་པོ། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ནི་
ཚོས་ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཚོས་ཀྱི་མཚོད་པར་རྣམས་ཀྱི་ཟུང་ཟུང་

གིས་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལྷའི་དབང་པོ། ལྷོད་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷའི་དབང་པོ།
སྤོན་བྱུང་བ་འདས་པའི་དུས་ན་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པའི་

ཡང་ཆེས་གྲངས་མེད་པ། རྒྱུ་ཆེ་བ། ཚད་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་དུས་དེའི་ཚོན་བསྐྱེད་པ་རྣམས་པར་
སྤོང་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚེར་བཤོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་དོ། །དགྲ་བཅོམ་པ། ཡང་དགའ་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ། རིག་པ་དང་། ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འ
ཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྐྱུར་བ། སྤྱོད་མེད་

པ་དོ། །ལྷ་དོང་། མི་རྣམས་ཀྱི་སྤོན་པ། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱེད་པའཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དགའ་པར་རྫོགས་པའི་སངས་

ཀྱིས་སྐྱོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཚོའི་ཚད་ནི་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཉི་ལྷུང་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ནི་བྱེ་བ་ཞུགས་ཞིག་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱུང་གི་ཡོད་དོ། །བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ནི་

{@370A} ལྟ། །བྱེ་བ་ཞུགས་ཞིག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱིས་ཡོད་དོ། །ལྷའི་དབང་པོ། དེའི་ཚོ་དེའི་དུས་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་
བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས་ཞེས་བྱ་བ་གྲིང་བཞི་

ལ་དབང་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བྱུ་དཔའ་བ། རྒྱལ་པོ་ཡོད་པ། ཡན་ལག་མཚོན་གི་གཟུགས་
དང་ལྷན་པ། བའོ་ལ་གྱི་སྡེ་རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་སྟོང་

དུ་ཚང་བ་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས་དེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལྷའི་བར་དུ་བདེ་བའི་ཡོ་

བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རི་མོར་བྱས་སོ། །ལྷའི་དབང་པོ། བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལྷའི་དེ་དག་འདས་ནས་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་
གདུགས་ཀྱིས་བྱུ་སྟོང་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱེས་སོ། །ཀྱེ་ཞུང་ཤེས་

པར་གྱིས་ཤེས། །དས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚོན་པ་བྱས་ཀྱི། ད་ཞུང་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚོན་པ་
གྱིས་ཤེས། །དེ་ནས་རྒྱལ་བྱ་གཞོན་ལྷ་དེ་དག་པ་རྒྱལ་

པོ་རིན་ཆེན་གདུགས་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་སྐྱེས་ནས་དེ་མཉམ་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱོན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱེད་པ་བར་མ་ལྷའི་བར་དུ་བདེ་བའི་

ཡོ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རི་མོར་བྱས་སོ། །དེའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བྱ་སྐྱེས་གདུགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཅིག་བྱུ་དབེན་པར་སོང་
ནས་འདི་སྐྱེས་དུ་སེམས་ཏེ། མཚོན་པ་དེ་བས་མཚོན་པ་

{@370B} གཞན་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོད་དམ་སྟེ་མ་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་གི་བྱིན་གྱི་རྒྱུ་བས་གིས་
བར་སྐྱོང་དེ་ལས་ལྷ་དག་འདི་སྐྱོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ། ཆོས་གི་མཚོན་པ་ནི་

མཚོན་པ་ཐམས་ཅད་གི་ནང་ན་མཚོན་གོ། དེས་སྐྱེས་པ། ཆོས་གི་མཚོན་པ་དེ་གང་ཡིན། ལྷས་སྐྱེས་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ། ཁྱོད་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་པོ་དེ་འདི་དུང་དུ་སོང་ལ་

ཆོས་གི་མཚོན་པ་དེ་གང་ལགས་ཞེས་ཞུས་ཤིག་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཁྱོད་ལ་ལུང་སྟོན་ཏེ། དེ་ནས་ལྷ་འདི་དབང་པོ་
རྒྱུ་ལ་བུ་སྐྱེས་པ་དུ་གསུགས་གཞིན་ལུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དགའ་བཅོམ་པ་ཡང་དགའ་བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་པོ་གཤེགས་པ་དེར་སོང་སྟེ་བྱིན་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཅའ་ཏེ་སྐྱོགས་

གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་རྒྱུ་ལ་བུ་སྐྱེས་པ་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱོན་
གི་རྒྱུ་ལ་པོ་དེ་ལ་འདི་སྐྱོད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཆོས་གི་མཚོན་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གི་མཚོན་པ་དེ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་བཀའ་སྐྱེལ་པ། རིགས་གི་བུ།
ཆོས་གི་མཚོན་པ་ནི་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་

པའི་མདོ་སྟེ་ཟབ་མོ་ཟབ་མོར་སྐྱོང་བ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ། རྟོགས་པར་དགའ་བ། མདོན་པར་དགའ་
བ། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དགའ་བ། ལྷ་བ། ཞིབ་པ། མི་དམིགས་

{@371A} ༡། ལ། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོན་གི་ནང་དུ་གཏོགས་པ། གཟུངས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་པོ་ལྷག་
རྒྱས་བཏབ་པ། སྐྱེར་མི་སྟོག་པའི་འཁོར་

ལོ་སྟོན་པ། མ་རོལ་ཏུ་སྒྱེན་པ་དུག་ལས་བྱུང་བ། འཛིན་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་དང་ལྷན་
པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱེད་པར་གཏོགས་

པ། སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་པ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ། བདུན་གྱི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པ། རྟོན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ། བདག

མེད་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ། སློག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་
དང་། མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མ་

སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་སྐྱེད་པ། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ། ལྟ་དང་། ལྷུ་དང་།
གཞོན་སྒྱེན་དང་། སྤི་ཟ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་།

ནམ་མཁའ་ལྗིང་དང་། མི་འམ་ཅི་དང་། ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟོན་ཅིང་བསྐྱེད་པ། དམ་པའི་
ཚོས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་གཅོད་པ། ཚོས་ཀྱི་མཛོད་

འཛིན་པ། ཚོས་ཀྱི་མཚོད་པའི་མཚོག་ལ་ཞུགས་པ། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་དྲོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་

{@371B} སྟོན་པ། ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་ཚོས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་འཇུག་པ། ཚོས་ཀྱི་མདོ་མི་རྟག་པ་
དང་། ལྷུག་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་ལས་རེས་པར་བྱུང་

བ། སེར་སྣ་ཅན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཚལ་བ་དང་། གཞོན་སེམས་ཅན་དང་། ལེ་ལོ་ཅན་དང་། བརྗེད་རས་པ་དང་། ཞེས་
རབ་འཚལ་པ་སྤྲེལ་གོང་བ། མས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དང་། ལྟ་

བ་དན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་བྱེད་པ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོན་པ། འ
ཁོར་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ། ལྷ་དུང་ལས་འདས་

པའི་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་གང་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། སེམས་རྟོག་པ་
དང་། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་དེ་ཞི་ཚོས་ཀྱི་མཚོན་པ་

ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་། ཚོས་ཀྱི་མཚོན་པ་ནི་གང་ཚོས་ལ་ཚོས་སུ་རེས་པར་སེམས་པ། ཚོས་ལ་ཚོས་བཞིན་
མཁ་ཉམ་བྱེད་པ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་མཐུན་

པ། མཐར་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རླུ་བ་མེད་པ། འབྱུང་བ་མེད་པ་ལ་བཟོན་པ། བདག་མེད་པ། སེམས་ཅན་མེད་
པར་འཇུག་པ། རྒྱ་དང་། རྟོན་དང་མི་འགལ་བ་དང་། འཐབ་

བ་མེད་པ། རྩོད་པ་མེད་པ། ར་ཡི་བ་མེད་པ། རར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ། རོན་ལ་རྟོན་གྱི་ཚིག་འབྲུ་ལ་མི་རྟོན་པ། ཡེ་ཤེས་ལ་
རྟོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟོན་པ། རེས་པའི་

{@372A} ཟླ། །རོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་གྱི་བྱང་བའི་རོན་ཀྱི་རྩོབ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ། ཚོས་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་གང་
ཟེན་ཀྱི་ལྟ་བུ་དམིགས་པར་འཛིན་པ་ལ་མངོན་པར་

མ་ཞེན་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ། ཀྱུན་གཞི་མེད་པར་འཇུག་པ། ཀྱུན་གཞི་ཡང་དག་
པར་འཛོམས་པ། མ་རིག་པ་རྣམ་པར་ཞི་བ་ནས། མ་

ཤི་དང་། ལྷ་དུང་དང་། ལྷེ་སྤྱོད་འདོན་པ་དང་། ལྷུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་
ཞི་ཞིང་དེ་ལྟར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་

ལག་བཅུ་གཉིས་ལ། འདི་ལྟ་སྟེ། མེས་ཚེ་ལ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་ཤེས་པར་མངོན་པར་སྐྱབ་པས་མངོན་པར་སྐྱབ་ཅིང་ལྟ་བུ་
རྣམས་ལ་མི་ལྟ་བུ་འདི་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ། སྤྲོ་མེད་པའི་ཚོས་

ཀྱི་མཚོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྟའི་དབང་པོ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བུ་སྐྱེ་གདུགས་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲོན་གྱི་
རྒྱལ་པོ་དེ་ལས་ཚོས་ཀྱི་མཚོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོས་པ་དང་རྗེས་

སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པོ། །ཤོས་དང་། རྒྱན་ཅི་ཐོགས་པ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་སྤུལ་ནས་ཚིག་འདི་
སྐད་ཅེས་སྤྲོས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་པས་འདས་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་ལ་མཚོན་པ་བགྱི་
བའི་སྤྲད་དུ་བདག་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་

{@372B} བར་སྐྱོའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཇི་ལྟར་བདག་གིས་བདུད་དང་། སྤྱིར་ཚོལ་བ་རྣམས་བཅོམ་ནས། བཅོམ་
ལྡན་འདས། དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱི་བརྟུན་པར་གསོལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེའི་བསམ་པ་མ་ཁྲིན་ནས་སྤྱི་མའི་དུས་སྤྱི་མའི་
ཚོན་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱོང་ཞིང་སྤྲད་བ་དང་།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ལྟའི་དབང་པོ། དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་སྐྱེ་གདུགས་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བ་
ཞུགས་བཞིན་དུ་དད་པས་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་

རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དགོ་བའི་ཚོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ནས་གནས་སོ། །དེ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་དགོ་བའི་ཚོས་
ལ་རབ་ཏུ་གནས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་མངོན་པར་ཤེས་

པ་ལྷ་བ་སྐྱེད་དེ། གཟུངས་རྣམས་རྟོགས། ཁོང་དུ་ཚུད་པར་གྱུར་ཏེ། །དེ་སློབས་པ་རྒྱན་མི་ཚད་པ་ཐོབ་པས་བཅོམ་ལྡན་འ
དས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་

སྤངས་ལས་འདས་ཀྱང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སློབས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲོན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བཏུ་བསྐྱོར་བ་

བཞིན་དུ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་བཅུའི་བར་དུ་རྗེས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ། །ལྟའི་དབང་པོ། དེ་ལྟར་དག་སློབ་ལྷན་གཏུགས་དམ་པའི་ཚོས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པས་སེམས་ཅན་

{@373A} ལ། །བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་ནི་སྤྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་བྱས་
པར་གྱུར་ཏེ། །སློབ་ཚགས་ཁྲག་ཁྲིག་བཞི་

བཅུ་ནི་ཉམ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བཏུ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་རྣམས་ནི་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་
བྱས་སོ། །ལྟའི་དབང་པོ། དེའི་ཚོ་དེའི་དུས་ན་རིན་ཆེན་

གཏུགས་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་དེ་གཞན་ཡིན་པ་སྟམ་དུ་འཛིན་ན་ལྟའི་དབང་པོ་ཁྱོད་
གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཏུ་ལོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་འོད་

འཕྲོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་ཚོ་དེའི་དུས་ན་རིན་ཆེན་གཏུགས་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ།
།རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གཏུགས་དེའི་བུ་སྟོང་

ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གང་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་
ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཚང་བར་འབྱུང་བའོ། །དེ་

ལས་བཞི་ནི་སངས་རྒྱལ་ལོག་པ་དང་སེལ་ལ་སོགས་པ་སྡོན་དུ་བྱུང་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །འ
ཁོར་བ་འཇིག་ལ་སོགས་པ་སྣང་མཛད་ལ་ཐུག།

པའི་བར་དུ་སྟེ། ཐ་མར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྣང་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་རོ། །ལྷའི་དབང་པོ། དེའི་ཚོད་དེའི་དུས་ན་
བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྣོན་གྱི་རྒྱལ་།

{@373B} པོ་དེའི་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་རྒྱལ་བུ་སྟོན་གདུགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཞན་ཡིན་པ་སྟོན་ལྷུ་འཛིན་ན་
སྟོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཟོའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷའི་དབང་པོ། ང་དེའི་ཚོ་

དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་བུ་སྟོན་གདུགས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོ། རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ལྷའི་དབང་པོ། ཇི་ཅུམ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་།

ལ་མཚོན་པའི་ནང་ན་ཚོས་གྱི་མཚོན་པ་ནི་མཚོག་ཅེས་བྱའོ། །མཚོག་དང་། དམ་པ་དང་། མཚོག་རབ་དང་། བྱོན་མ་པ་
དང་། སྲུ་མ་དང་། སྲུ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷའི་དབང་།

པོ། དེ་ལྟ་བུས་ནང་ལ་ཟང་ཟིང་ལྟ་བུ་གིས་མ་མཚོན་པར་ཚོས་གྱི་མཚོན་པས་མཚོན་ཅིག །ང་ལ་ཟང་ཟིང་གིས་བསྟོན་སྟངས་
བྱེད། ཚོས་གྱི་བསྟོན་སྟངས་གིས་རི་མོར་གྱིས་ཤེས། །དེ་ནས་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་སྣུལ་པ། བྱམས་པ། ངས་སྲུ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་ཚུབ་བསྟུན།

པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་པར་ཡང་དག་པར་བསྟུན་པས་པ་འདི་སྟོན་ལ་གཏད་དོ། །ཅི་ནས་སྟེ་མའི་དུས་སྟེ་མའི་ཚོ་ཚོས་གྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་གྱི་བྱེན་གྱི་སྟུབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་།

བས་ཇོམ་བུའི་གྲིང་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་རྒྱབ་པར་གྲིས་ཤིག་། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བྱམས་པ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་
རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤོམ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤོམ་དང་། ལྟ་དང་།

{@374A} ལྟ། །ལྟ་དང་། གཞོན་སྤྱིན་དང་། སྤི་ཟ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ། སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཡང་དག་པར་ལུགས་

པ་དེ་དག་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མ་ཐོས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྤོམ་ནས་ཤིན་ཏུ་དག་འཁོར་
དད་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་བོས་ལེན་པར་འགྱུར་

བའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤོམ་དེ་དག་བསྐྱེད་བའི་སྤྱིར་། བྱམས་པ། རྫོང་གིས་དེའི་དུས་ན་མདོ་སྤོམ་འདི་ལྟ་བུའདི་
རྒྱས་པར་གྲིས་ཤིག་། །བྱམས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཚོག་དང་། ཚོག་འབྲུ་སྤྱོད་ཚོགས་ལ་དད་པའི་སྤྱད་ཀྱི་དང་། ཚོས་ཀྱི་
རྣམ་ཟབ་མོས་མི་སྐྱེ་ག་ཅིང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱོད་། བྱམས་པ། དེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་དོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ཚོག་དང་། ཚོག་འབྲུ་སྤྱོད་

ཚོགས་ལ་དད་ཅིང་ལྷུང་ལེན་པ་དེ་དག་ནི་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚངས་པར་ད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་རིག་པར་བྱའོ།
།བྱམས་པ། གང་དག་མདོ་སྤོམ་ཟབ་མོ་མ་གོས་པ་སྤྱད་པས་

པ་དང་། སྤྱོད་ཞིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོག་དང་། རིམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་འདོན་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། སྤོན་པར་འ
གྱུར་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དག་ནི་རིང་དུ་ཚངས་པར་

{@374B} རྩེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལ་མ་འབྲིན་ཏེ། ཚོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་གང་ཞེ་ན། སྡོན་མ་ཐོས་པའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཐོས་ན་སྐྱེག་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟ་བུར་བདག་ཅག་གིས་སྡོན་མ་ཐོས་ན་དེ་གང་ནས་འོངས་

ཞེས་སྐོང་བར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། གང་དག་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཚོས་ཟབ་མོའི་སྡོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཚོས་ཟབ་མོ་སྡོན་པ་དེ་དག་ལ་མི་སྟེན། མི་འགྲོགས། བསྟེན་

བཀུར་མི་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་བསྟེན་སྟངས་མི་བྱེད་པར་གྱུར་ཏེ། བར་བར་དུ་དེ་དག་ལ་མི་སྟེན་པར་ཡང་བཟོད་དོ། །རྒྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

བདག་ཉིད་ལ་མ་འབྲིན་ཏེ་ཚོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་མི་རྟོག་པའོ། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་ལ་མི་མོས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ལ་མ་འབྲིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་

ལ་འང་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། ལས་དང་པོ་པ་ད་ནས་རིང་པོ་མ་འོན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཤིང་ཁྱད་དུ་གསོལ་བ་དེ་འཛིན་

དུ་མི་འཇུག་མི་འབྲེད། མི་སྟོན་པ་དང་། གང་ཟབ་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མ་དད་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་རི་མོ་མི་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟབ་ཟེང་སྐྱེན་པས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་

{@375A} ལ། །ཤིང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེན་པས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་མ་འབྲིན་ཏེ། མི་སྐྱེ་བའི་

ཚོམ་ལ་བཟོད་པ་འདྲ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་རྒྱུད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་འདི་རྒྱུད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་རྒྱུད་དུ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས། རོ་མཚར་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས།
ལེགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་ད་

སྐྱེ་ཆད་ཚོངས་པ་འདི་དག་སྤང་བར་བགྱིདོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་རྒྱུད་གྲངས་མ་མཚིས་

པ་ནས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་འདི་བསྐྱུང་བར་བགྱིདོ། །གཟུང་བར་བགྱིདོ། །མ་འོངས་པའི་རིགས་ཀྱི་བུ་ཕོ་དང་།
རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་མདོ་སྡེ་འདི་ལྟ་བུ་ལག་ཏུ་སོན་པར་

བགྱིདོ། །བྲན་པ་གང་གིས་འདི་འདྲ་བའི་མདོ་སྡེ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མོས་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀུན་ཚུབ་བར་
བགྱིད་པ་དང་། འཕྲོད་པ་དང་། ཡི་གེར་འདྲི་བ་

དང་། གཤམ་དག་ལ་འདྲ་རྒྱུ་ཆེར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པར་བགྱིདོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་
གིས་དེ་དག་བརྟན་པར་བགྱིདོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས།

{@375B} དེའི་དུས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་འདི་ལ་མོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འ
དས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་བས་ལགས་པར་རིག་བར་

བགྱིདོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱུང་བ་བྱིན་ནས་ལེགས་སོ། །
ལེགས་སོ། །བྱམས་པ། རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ནི་ལེགས་པར་སྐྱེས་ཏེ། དེ་བཞིན་

ག.ཤེགས་པ་འང་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྐྱས་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་གནང་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་དག་གིས་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་ཚིག་འདི་རྒྱན་ཅེས་སྐྱས་

སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་ཅག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ག.ཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་སོ་
སོ་ནས་མཚེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ག.ཤེགས་པ་འཛི་སངས་རྒྱུ་

ཀྱི་བྱང་ཚུབ་འདི་རྒྱུ་པར་བགྱིདོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་མོས་པར་བགྱིདོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྒྱལ་པོ་
ཚེན་པོ་བཞིས་ཀྱང་འདི་རྒྱན་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་

འདས། གྲོང་དང། གྲོང་ཁྱེར་དང། གྲོང་རྩལ་དང། ཡུལ་འཁོར་དང། རྒྱལ་པོ་འཛི་མོ་བྲང་འཁོར་གང་དང། གང་ན་ཚོས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་བུ་དཔ་དང། འཚད་པ་དང། ཡང་

དག་པར་སྟོན་པ་དེ་དང། དེ་དག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་རྒྱལ་པོ་བཞི་འང་དཔུང་དང་བཅས་པ་དང། བཞོན་པ་
དང་བཅས་པ་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ། དེར་ཚོས་ཉྑན་པའི་སྐྱད་

{@376A} ༩། །དུ་མཚིའོ། །ཚོས་སྐྱབ་དེའི་དཔག་ཚད་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཚོས་སྐྱབ་དེ་ལ་གྲགས་ལྟ་བ་དང།
རྒྱན་ཀ་ཚོལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་གྲགས་མི་རྙེད་བར་

བསྐྱང་བར་བགྱིདོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དག་འབོ་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་བཀའ་སྐྱུལ་ཏོ། །ཀུན་
དག་འབོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བྱངས་ཤིག།

ཚོངས་ཤིག། །གཞན་དག་ལ་འང་རྒྱ་ཚེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཅིག། །གསོལ་པ། བདག་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བྱངས་
བ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་

འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བསྟུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ། དེའི་སྤྱིར་
ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས།

པས་བསྟན་པ་དང་། ལྷགས་སུ་སྦྱར་བ་སྦྱེལ་ཞིར་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
ལེའུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི། ཀུན་

དགའ་བོ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟུངས་ཤིག། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ནས། ལི་ཚེ་བློ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་
པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷན་གྱུར་པ་དང་། ཚོ་དང་

ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། ཉན་ཐོས་ཚེན་པོ་དེ་དག་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་
འཁོར་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་།

{@376B} དྲི་ཟུར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོན་དོ།
ཁྱོད་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་གཏད་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་

པའོ། །།འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ། །།